

Başyazı

Savaşa hayır diyen sosyalizme evet demeli!

21. Yüzyıl'da Avrupa'nın ortasında Rusya ile Ukrayna arasında ABD emperyalizminin dayattığı bir savaş tüm barbarlığı ile sürüyor.

Devamı 55. sayfada

Emperyalistler arası yeniden paylaşım savaşına son!
Rusya ve Ukrayna hemen müzakerelere başlamalı!

Devamı 23. sayfada

Bu Sayıda

- Mustafa Şahin Yoldaş'a Veda! TKP - 1920 (S.2)
- 2022 O'nu Götürebilecek mi? Mümin TOPRAK (S.9)
- Erdoğan İktidarı Nasıl Düşer? Emel ÖZCAN (S.16)
- Açıklama: Savaş, Asla! TKP - 1920 (S.23)
- Suat Derviş'i Anıyoruz Redaksiyon (S.27)
- Yaşasın 8 Mart! Serap AKTEPE (S.32)
- Kürtlerle Savaşa Susmamalı! Barış ALPER (S.36)
- Gidecek Olan Erdoğan'dır! Emel ÖZCAN (S.40)
- Savaşın Yalnız Suçlusunu Değil, Sorumlusunu da Söyleyelim! Savaş YENER (S.44)
- Bir Deli Dumrul Köprüsü Daha! Mümin TOPRAK (S.51)
- Başyazı Redaksiyon (S.55)

Yaşasın Kadınların Uluslararası Savaş Günü 8 Mart!

Son kadın özgürleşene
kadar savaşa devam!

“Korkmuyoruz,
susmuyoruz,
itaat etmiyoruz!”

Devamı 32. sayfada

DKP ve
TKP - 1920'nin
Mustafa Şahin
Yoldaş'a Veda
Toplantısı

Devamı 2. sayfada

DKP ve TKP - 1920'nin Mustafa Şahin Yoldaş'a Veda Toplantısı

17 Ocak 2022 tarihinde yakalandığı akciğer kanserine yenik düşen Alman Komünist Partisi DKP'nin ve Türkiye Komünist Partisi TKP - 1920'nin üyesi, enternasyonalist, Marksist-Leninist, komünizm davasına ardıcıl bağlı Mustafa Şahin Yoldaş'a, 5 Şubat 2022 tarihinde, çalıştığı DKP'nin Karl-Liebknecht Parti Okulu'nda yoldaşlarının düzenlediği devrimci bir anma toplantısıyla veda edildi. Toplantıya ailesi, çocukları, DKP ve TKP - 1920'den yoldaşları, dostları, farklı Türk sol, komünist ve devrimci hareketinden, Kürt Özgürlük Hareketi'nden temsilciler katıldı. Toplantı ATTF-İşçi Korusu'nun söylediği devrimci marşlar ve TKP Marşı'yla açıldı.

DKP'den Klaus Yoldaş'ın konuşması

İlk konuşmayı DKP yönetiminden Klaus yoldaş yaptı. Klaus yoldaş Mustafa'nın bir enternasyonalist olarak DKP'de yaptığı çalışmaları anlattı. Mustafa'yla birlikte DKP'ye Türkiyeli işçi göçmenlerin ilgisinin arttığını, onların birçoğunun DKP'ye üye olduğunu, DKP saflarında çalıştığını, Parti Okulu'nun bir toplantı yerinden öteye onlara bir yuva olduğunu, Mustafa'nın başlattığı bu çalışmaların devam edeceğini belirtti. Klaus, özellikle Mustafa'nın Parti Okulu'ndaki çalışmalarına vurgu yaptı, onun parti seminerlerine katılan yoldaşlarla kurduğu ilişkilerin, onlara gösterdiği ilginin, onlarla yaptığı tartışmaların her seferinde onlar üzerinde derin izler bıraktığını söyledi. Mustafa "okulun ruhuydu" dedi. Okulun bu ara baştan aşağı yenilendiğini, Mustafa'yı yenilenmiş parti okulunda yeni görevler beklediğini, ama Mustafa'nın okulun yeniden açılışını göremeden, yeni görevlerine başlamadan aramızdan ayrılmasına DKP'li yoldaşların duyduğu büyük üzüntüyü belirtti. Ama bu çalışmaların Mustafa'nın izinde yürütüleceğini vurguladı, ailesine, tüm yol-

daşlarına başsağlığı diledi.

Yoldaşlarının ve oğlunun konuşması

Alman yoldaşın konuşmasından sonra Mustafa'yı seven müzisyen arkadaşları katılanlara onun sevdiği Türkçe, Kürtçe, Ermenice, Çerkezce türküler dinlettiler. Müzik dinletisinden sonra TKP - 1920 adına M. Oktay Deniz yoldaş bir konuşma yaptı. (Yoldaşın konuşmasını aşağıda veriyoruz.) Daha sonra Mustafa'nın da içinde bulunduğu farklı politik görüşlerden Türkiyeli sol ve devrimci örgütlerin oluşturduğu Türkiye'de Erdoğan'ın faşizan tek adam rejimine karşı "Hayır" girişiminden, ATİK'ten yoldaşlar konuşmalar yaptılar ve Mustafa'nın demokrasi, özgürlük ve sosyalizm mücadelesinde tüm sol güçleri kapsayıcı çalışmaları üzerinde durdular ve Mustafa'nın bu uğraşlarına sol çevrelerde büyük bir saygı duyulduğunu vurguladılar. Son olarak Mustafa'nın oğlu bir konuşma yaptı, sevgili babasına duyulan saygı ve ilginin acısını dindirdiğini, babası-

yla olan “acı-tatlı güzel anıları” anlattı ve babasının 1985’de siyasi mülteci olarak Avrupa’ya çıktıktan sonra TKP yöntemiyle düştüğü ayrılık nedeniyle partisinden ayrılmanın ona verdiği derin acı ve hüznü, yaşadığı değişimi anlattı. Parti Okulu’ndaki çalışmaların onu dirilttiğini, ama esas olarak son yıllarda TKP - 1920’de ve “Durum” dergisinin çıkarılmasında çalışmaya başladıktan sonra canlandığını belirterek, “*Mustafa tekrar kendine geldi, eski Mustafa oldu, O’nun o hüznü yaşamdaki çıkıp yeniden kanatlanması, tekrar yaşamla bağ kurmuş olması bizim için en büyük teselli*” dedi. Tüm katılanlara, onunla birlikte çalışan yoldaşlarına, dostlarına teşekkür etti. Toplantı söylenen “Enternasyonal Marşı” ile son buldu. Aşağıda toplantıda M. Oktay Deniz Yoldaş’ın konuşmasını veriyoruz.

Değerli dostlar, değerli yoldaşlar, sevgili Onur ve Deniz, sevgili Nuray,

Bugün bir komüniste, bir enternasyonaliste, bir Marksist-Leninist’e veda ediyoruz. Yaşamını sosyalizm ve komünizm mücadelesine, işçi sınıfının, emekçilerin, tüm insanlığın baskıdan ve sömürden kurtuluşuna, Türkiye’nin demokratikleşmesine, başta Kürt halkı olmak üzere tüm Türkiye halklarının özgürleşmesine, onların eşit haklı demokratik bir cumhuriyette barış, huzur ve refah içinde birlikte yaşama savaşına adanmış bir yoldaşa, bir dosta, sevgili Mustafa Şahin’e veda ediyoruz.

50’li yıllarda Burdur’da başlayan, 70’li yıllarda İstanbul’da İGD ve TKP saflarında, 1980 askeri darbesinden sonra da çıkmak zorunda kaldığı siyasi mültecilik yolunda Almanya’da hem TKP, hem DKP saflarında devam eden mücadele dolu bir yaşam, yakalandığı akciğer kanserine yenik düşerek 2022 yılı Ocak’ında Leverkusen’de sona erdi.

Mustafa gibi komünist olabilmek

O göreceli genç yaşta, beklemediğimiz bir anda aramızdan ayrıldı. Bizleri yalnız bıraktı. Oysa O’nun inandığı komünizm davasında, uzun yıllar saflarında çalıştığı her iki partisinde, TKP’de ve DKP’de yapacağı

daha çok işleri vardı. Biz biliyoruz ki, o ölümcül hastalığından çok, bu işleri başaramadan gitmek zorunda kalmasına üzüldü. O öylesine ince ruhlu, duygulu, duyarlı bir insandı ki, kanser hastalığına yakalandığını, üzülmelerin diye en çok sevdiği arkadaşlarına, yoldaşlarına bile söylemedi. Söylemedi, zira kendisi de bu hastalığı kabul etmedi, komünist devrimci inadıyla “*ey hastalık ben seni yeneceğim, hastaneden çıkacağım, daha yapacak işlerim var*” diyordu. Her telefon görüşmemizde, “*bir şeyim yok yakında çıkacağım*” diyor, benimle Türkiye’de yapacağımız, planladığımız işleri konuşuyordu. Bir gün telefona cevap vermeyince içime korku düştü. Şakak kötü haberi ulaştırdı. Mustafa kanserdi ve komadaydı. Birden onunla verdiğimiz mücadeleler, Berlin’e gidip gelişinde yaptığımız tartışmalar bir şerit gibi gözümün önünden kaydı gitti. O çok değerli iyi bir insandı, çünkü gerçek bir komünistti. Çok fedakârdı, zorda olan herkesin yardımına koşardı. Eli açıktı, kalbi temiz ve genişti, insan sevgisiyle doluydu. Gösterişi yoktu. Kariyeristlerden, böbürlenenlerden hoşlanmazdı, Sade, mütevazı bir yaşamı vardı. Sessizdi, candandı, ama oportünistlerin, dönüklerin, iki yüzlülerin, işçi sınıfı davasına ihanet edenlerin, Sovyetler Birliği’ne Marksizm-Leninizm saldıranların dersini de anında verirdi. Bu yüce değerleri o inandığı komünizm davasından, öğrendiği Marksizm-Leninizm ilkelerinden alıyordu. “*Bir hümanist, bir sosyalist, bir komünist, bir devrimci nasıl olmalı?*” dendiği zaman, herkes “*Mustafa gibi olmalı!*” diyebiliyordu.

İşte böyle bir yoldaşı kaybettik. Acımız büyük, ama bir o kadar da tesellimiz büyük, çünkü Mustafa bizlere mücadelelerle dolu örnek bir yaşam bıraktı.

68 kuşağının mücadeleleri içinde büyüyen bir devrimci

Mustafa daha 60’lı yıllarda, gençlik çağında, ortaokul ve lisedeyken ülke sorunlarına ilgi duymaya başlamıştı. Türkiye neden geri kalmıştı? Bir avuç zengin refah içinde yaşıyor, halkımız neden yoksul ve fakirdi?

Neden işçinin işi, köylünün toprağı yoktu? Bu sorular onun kafasını meşgul ediyor, çözümün ne olabileceğı konusunda da fikir üretmeye çalışıyordu. Bu yıllar, Türkiye'de bu konuların en yoğun tartışıldığı yıllardı. *"Türkiye'nin kurtuluşu emperyalist-kapitalist sistemde mi, yoksa sosyalist-komünist sistemde mi? Serbest piyasa ekonomisinde mi, yoksa planlı kalkınma ekonomisinde mi?"* Türkiye toplumu bu konuda iki kutba ayrılmıştı. Bir yanda gericiler ve sağcılar, faşistler: Demireller, Erbakanlar, Türkeşler ve başta Milli Türk Talebe Birliği MTTB olmak üzere, içinde bugünkü Erdoğan'ın kadrosundan olan eski Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, eski meclis başkanlarından İsmail Kahraman ve Bülent Arınç, eski İçişleri Bakanlarından Abdülkadir Aksu ve Beşir Atalay, eski Dışişleri Bakanı ve Başbakan Ahmet Davutoğlu ve daha nicelerinin bulunduğu faşist-islamist gençlik örgütleri bulunuyordu. Diğer yanda solcular, komünistler, devrimci sendikacılar, gençler ve demokratik güçler: Türkiye İşçi Partisi ve DİSK, içinde Deniz Gezmişlerin, Mahir Çayanların, İbrahim Kaypakkayaların, Sinan Cemgillerin ve daha nicelerinin bulunduğu Dev-Genç vardı. Gericiler ülkenin kalkınması için emperyalizm uşaklığını, iş birliğini ve serbest piyasa ekonomisini savunuyorlardı. Onlar 6. Filoyu kendilerine kible yapmışlardı. Bugün Türkiye'nin başına bela olan ve o zaman Kanlı Pazar'ı örgütleyen Erdoğan ve tayfasıyla, Mustafa ve 68 kuşağı daha 60'lı 70'li yıllarda savaşmaya başlamışlardı. O zaman devrimciler ise ülkenin ancak emperyalistlerden bağımsızlaşarak demokrasi ve sosyalizmle, planlı ekonomiyle kalkınabileceğini söylüyorlardı. Bu söylem bugün için de geçerlidir, ülke için hâlâ kalkınma modelidir. O zaman ülkede emperyalizme, ABD'nin ve Nato'nun üslerine,

Amerikan 6. Filosu'na karşı miting ve yürüyüşler, kapitale karşı işçi grev ve direnişleri, köylünün toprak işgalleri ülkede devrimci bir durumun yükselmesine yol açıyordu. O dönemin kuşağı gibi, Mustafa da bu eylemlerin içinde büyüdü, Türkiye İşçi Partisi TİP'in ve devrimci gençlerin saflarında yer aldı.

Bu mücadelede, sosyalistler ve devrimciler 1971 askeri darbesiyle büyük bir yenilgi aldılar. Devrimci mücadelenin önde gelen liderleri, Denizler, Çayanlar, Kaypakkayalar, Cemgiller katledildiler, TİP kapatıldı, DİSK baskı altına alındı. Ama Türkiye işçi sınıfının, halkın, gençlerin ve aydınların direnişi karşısında cunta hükümeti geri adım atmak zorunda kaldı. 1973'de sivil yönetime geçildi.

TKP 1973 Atılımı ve Mustafa

Tam bu sırada Türkiye Komünist partisi TKP gerçekleştirdiği 1973 Atılımıyla Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçilerle, gençler ve aydınlarla bağlar kurmaya başlamıştı. 1971 yenilgisinden dersler çıkaran işçi sınıfı ve sendikalardan, gençler ve aydınlardan büyücek bir kesim dünya ölçüsünde giden kapitalizmle sosyalizm arasındaki sistem savaşında sosyalist sistemim safında yer almaya ve bu sistemin bir parçası olan TKP ile bağlar kurmaya karar verdiler. 70'li yılların ortasından sonra TKP, işçi sınıfı, gençler, aydınlar ve kadınlar, köylüler arasında hızla örgütlenmeye başladı. 1970'lerde Üniversite tahsili için İstanbul'da olan Mustafa kendisini bu komünist hareketin içinde buldu. Zira onun için de Türkiye'nin kurtuluşu dünya çapında kapitalizmin yenilgisi ve sosyalizmin zaferiyle mümkündü. Bunun gereği de komünist olmak ve mücadeleyi TKP saflarında yürütmekti. Mustafa da böyle yaptı.

O Parti'ye, TKP'ye girdi ve Parti onu

gençleri örgütlemekle görevlendirdi. “*Gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur*” diyerek İGD'nin kuruluşunda ve özellikle İstanbul'da örgütlenmesinde yer aldı, İGD'nin ilk Genel saymanı oldu. İGD kısa zamanda üniversite, lise ve işçi gençliği arasında hızla örgütlendi. Türkiye'nin en büyük gençlik örgütlerinden biri oldu ve TKP'nin legal gençlik örgütü konumuna geldi. İGD, “*Yolumuz işçi sınıfının yoludur*” diyen İKD, Birlik-Dayanışma Hareketi ve diğer yığın örgütleriyle birlikte DİSK'in Taksim'deki dev Bir Mayıs mitinglerine, Maden-İş'in grevlerine, işçi direnişlerine, üniversitede öğrenci eylemlerine katıldı, gelmekte olan faşist tehlikeye karşı antifaşist bir cephenin oluşturulması için çalıştı. Mustafa tüm bu mitinglerin örgütlenmesinde, eylemlerin düzenlenmesinde bir İGD'li, bir TKP'li olarak en ön saflarda aktif görev aldı.

Bu dönemde ABD'nin ve işbirlikçi burjuvazinin çatıştırdığı Demirel yönetimindeki Milliyetçi Cephe hükümetleri işçi sınıfının ve demokratik güçlerin direnişi karşısında uzun ömürlü olamıyordu. Yerine gelen Ecevit hükümetleri, demokratik güçlerin desteklemesine rağmen tutarlı adımlar atamıyordu. Gericilerle devrimciler arasında bir pat durumu vardı. Gericiler ve faşistler, Milliyetçi Cephe hükümetlerinden aldıkları güçle devrimci gençlere saldırıyor, cinayetler işliyordular. 5 binden fazla genç şehit düştü. Demirel ülkeyi 70 Cent'e, İMF'ye muhtaç etmişti. İMF'de 24 Ocak 1980 kararlarıyla Demirel'e bugün uygulanan neoliberal politikaları kabul ettirmiş, ama Demirel bu kararları işçi sınıfının ve devrimci güçlerin direnişi karşısında uygulamaya koyamamıştı. Bir NATO ülkesi olan Türkiye'de yükselen sınıf savaşları ve antiemperyalist devrimci mücadele, politik ve ekonomik istikrarsızlık ABD için tehlikeli bir boyut almaya başlamıştı. ABD'ye göre bu duruma son verilmesi gerekiyordu. ABD 12 Eylül 1980'de “*our Boys*” dediği Evren yönetimindeki generalleri göreve çağırdı ve faşizan, sonuçları bugüne kadar süren bir darbe yaptırdı. Solculara,

devrimcilere, komünistlere, sendikacılara, gençlere, kadınlara, aydınlara ve demokratik güçlere karşı ülkede bir süre avı başladı. Bunların büyük bir çoğunluğu illegaliteye geçti. Binlercesi tutuklandı, idam ve ağır hapis cezalarına çarptırıldı. Canını kurtarabilen bazı gençler ve aydınlar, sendikacılar Avrupa'ya çıktı.

12 Eylül darbesi ve illegalitede legal çalışma

12 Eylül darbesi Türk solunun üstünden silindir gibi geçmişti. Ağır bir yenilgi alınmıştı. Yeniden toparlanmasa, ayağa kalkması kolay olmayacaktı. 12 Eylül'ün ezemediği tek güç Kürt Özgürlük Hareketi'ydi. Bu hareket PKK ve Öcalan önderliğinde 1984 senesinde silahlı direnişi başlattı. Bu direniş bugüne kadar yükselerek sürmekte ve Türkiye politikasını derinden etkilemektedir. Artık şu açıktır ki, Türkiye'de Kürt sorunu çözülmeden Türkiye'nin demokratikleşmesi, sınıf savaşının yükselmesi, politik ve ekonomik bunalımdan çıkılması mümkün değildir.

12 Eylül darbesinden sonra Mustafa birçok kişinin yaptığı gibi hemen Avrupa'ya çıkmadı. Ülkede kaldı. Çünkü O, illegalitede legaliteyi sağlayarak ülkede kalmayı ve yaşamayı başarmıştı. Faşizan bir askeri rejimde legal nasıl yaşanabileceğine örnek vermişti. İnşaat demedi, hamallık demedi, iş seçmedi, sürekli iş buldu ve çalıştı. Kendini çevresine sevdirdi, saydırdı. İlgalken kendini böylece legalleştirdi. 5 sene böyle yaşadı. Ama sonunda çevresi daraldı, Avrupa'ya çıkmak zorunda kaldı. 1985 senesinde Almanya'ya geldi.

80'li yıllar: Değişen Sovyetler ve TKP'de likidasyon

1985 senesinde ise TKP ve dünyada Sosyalizm değişmeye, Avrupa'ya çıkan kadrolar yozlaşmaya başlamıştı. Bilen Yol- daş geri çekilmiş, TKP'nin başına Nabi Yağcı gelmişti. Sovyetler'in başına da Gorbaçov getirilmişti. İkisi de uzlaşmacı, reformist, revizyonist, oportünist, likidatördü. Gorbaçov uyguladığı Glasnost ve Perestroyka

politikasıyla Sovyetler Birliği'ni ve reel sosyalizmi dağıttı, emperyalizme teslim etti. Kapitalizmin yeniden tek başına dünyaya egemen olmasını sağladı. Nabi Yağcı ise Gorbaçov'dan aldığı destekle TKP'yi TİP'le, TSİP ve Kemalist Dev-YOL'a varıncaya kadar, diğer sol grup ve partilerle birleşme politikasını uyguladı, partiyi dağıttı, likide etti. Marksist-Leninist TKP, Kemalist Dev-Yol'la birleşiyordu. Bu ateşle suyun birleşmesi gibi bir şeydi, sınıfa ihanetti. Tam bu sırada ortalığı boş bulan Troçkist SİP'liler devletin yardımıyla TKP ismini gasp ettiler. 1920 yılında Mustafa Kemal'in kurduğu sahte TKP gibi bunlar da devlet icazetli bizim "SİP-TKP" dediğimiz TKP'yi oluşturdular. Bunu Türkiye'de komünist partisi kurmanın yasak olmasına rağmen yaptılar. Devletin planı açıktı. Mustafa Suphilerin, Bilenlerin devrimci geleneğini boğmak, TKP ismini yozlaştırmak, O'nun Marksist-Leninist ideolojisini Kemalist ideolojiyle değiştirmektir. Nabi Yağcı ve şürekası bu gelişmeler karşısında sesiz kaldılar, partiyi burjuva Kemalist devlete teslim ettiler. Bunları yaparken onların yürekleri bir an olsun sızlamadı.

DKP saflarında çalışma yılları

Ama Mustafa'nın yüreği sızlıyor, içi kan ağlıyordu. Arkasındaki kaya gibi partisi TKP, dağ gibi Sovyetler Birliği yok olmuştu. Alınan yenilgi ağırdı. Ama, Ne yapmalıydı? Kapitalizm, emperyalizm, sömürü, baskı dolu-dizgin gidiyordu. Kazanılan haklar bir geri alınıyordu. Bu durumda komünist suskun kalamazdı, işlevsiz duramazdı, örgütsüz olamazdı. Mücadele etmek gerekiyordu, mücadele de örgüt gerektiriyordu. Mustafa düşündü, etrafına baktı, kararını

verdi. Yaşadığı ülke Almanya'da bir komünist partisi vardı: DKP. Komünist enternasyonalisttir, Tüm komünist partiler O'nun partisidir. Yeter ki, O komünist partisi Marksçı-Leninci bir parti olsun! DKP böyle bir partiydi. Mustafa gitti Krefeld'te partiye girdi, DKP'ye üye oldu. Kısa zamanda çalışmalarıyla, mütevazılığı ile, ideolojik Marksçı-Leninci kararlı, ardıcıl tutumuyla yoldaşlarının güven ve saygınlığını kazandı. DKP, böylesine gelişmiş, güvenilir bir yoldaşı Karl-Liebknecht Parti Okulu'nda görev-

lendirdi. Mustafa okulun tüm teknik ve idari işlerini üstlendi. Semine gelen Alman ve diğer uluslardan yoldaşların sevgisini kazandı. Okulun kalbi ve ruhu oldu. Mustafa'nın yönetiminde, onun misafirperverliğinde parti okulu bir başka çekicilik kazandı. O okul binasının yenilenmesinde bilfiil aktif çalıştı. Binanın şimdi çok daha güzel ve kullanışlı olduğunu söylüyordu. Ne var ki, o açılışı görmeden aramızdan ayrıldı. Üzüle-rekgitti.

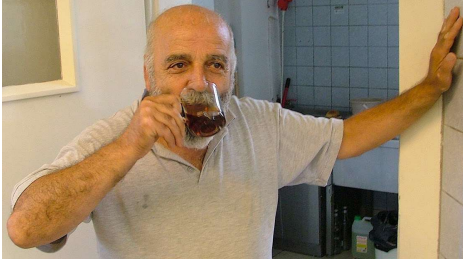
Okul, Mustafa için Türkiyelileri DKP'de örgütlemenin de bir yolu oldu. O, Kürt-Türk, Alevi-Sünni, devrimci, demokrat, politik yönüne bakmadan eski-yeni solcu demeden okulun kapısını tüm Türkiyeli devrimcilere açtı, onların toplantılarını okulda yapmalarını sağladı. Zamanla onlardan bazılarını DKP'ye kazanmayı ve Leverkusen'de güçlü bir parti birimi oluşturmayı başardı. Onların çoğu bugün aramızda bulunmaktadır.

Mustafa Alman işçi sınıfı saflarında çalışıyordu, ama Türkiye'yi asla unutmadı. İşçi sınıfı ve emekçilere karşı ceberrutlaşan, Kürtlere karşı savaş açan, terör estiren, ülkeyi politik ve ekonomik uçuruma sürükleyen

islami-faşizan Erdoğan'ın tek adam rejimine karşı ülkede hukuk, adalet, demokrasi ve özgürlük için savaşan işçi sınıfı, Kürt, Türk tüm Türkiye halklarıyla Almanya'dan dayanışma örgütlemek gerekiyordu. Mustafa fark gözetmeden tüm Türkiyeli sol, demokratik örgütlerin bir araya gelmesinde, Erdoğan rejimine karşı bir "Hayır" girişiminin oluşturulmasında önemli bir rol üslendi, bu girişimin yaşatılması ve çalışması için canla başla uğraştı. Artık Erdoğan rejimine karşı bu girişimi, bu örgütlülüğü yaşatmak yoldaşlarının Mustafa'ya sözleri olmalıdır.

TKP - 1920: Mustafa'nın yaşamında önemli bir dönüm noktası

Mustafa'nın yaşamında önemli bir dönüm noktası 2000'li yıllarda Şiko ve Yelkenci yoldaşlarla tanışması oldu. Şiko ve

Yelkenci yoldaşlar TKP'de 1973 Atılımı'nı gerçekleştiren, 80'li yıllarda Parti'de, Politbüro'da Nabi Yağcı'nın TİP'le ve diğer partilerle birleşme politikasına karşı çıkan ve bunun bir likidasyon olduğunu söyleyenlerdi. Bu yoldaşlar parti disiplini gereği uzun zaman susmuşlardır. Ama devlet SİP'lilere bir TKP kurdurunca onlar da "susmak bura-ya kadar" deyip, TKP'yi 1973 Atılımı'nda olduğu gibi yeniden ayağa kaldırmak için harekete geçmişlerdi. Onlar Batı Almanya'da ve Türkiye'de hâlâ Marksçı-Leninci ilkelere, Suphi-Bilen geleneğine bağlı TKP'li arıyorlardı. Tanıdıkları ve tanıştıkları eski TKP'lilerle toplantılar yapıyorlardı. Bu toplantıların yapıldığı yer Mustafa'nın çalıştığı Karl-Liebknecht-Parti-Okulu idi. Bu toplantılardan bir şey çıkmadı, zira Nabi Yağcıların verdikleri tahribat çok büyüktü. Kad-

rolarda burjuva demokrasisini mutlaklaştırma, kariyerizm, legalizm hastalığı ege-men olmuştu. Şiko ve Yelkenci onlara TKP'nin ancak Marksçı-Leninci temellerde, Lenin ve Stalin dönemi dahil Sovyet deneyinden dersler çıkararak, tarihte Ermenilere ve diğer halklara karşı işlenen soykırımlarla yüzleşerek, Kemalist ideolojiyle hesaplaşarak, Kürt halkının ayrılma dahil kendi kaderini belirleme hakkını savunarak ve Kürt Özgürlük Hareketi'ni destekleyerek, Erdoğan'ın islamist faşist iktidarına karşı en geniş güçlerin ittifakını oluşturarak ayağa kaldırılabileceğini, teoride birliğin sağlanması gerektiğini söylüyorlardı. Zira devrimci teoride açıklık olmadan devrimci pratik de olmazdı.

Bu tartışmalar sürecinde bu kadroların çoğu Şiko ve Yelkenci'den uzaklaştıkça, Mustafa, Şiko ve Yelkenci ile birlikte çalışmaya başladı ve "TKP'yi yeniden ayağa kaldırmakta ben varım!" dedi, "TKP'siz olmaz, TKP Nazım'ın dediği gibi bizim 'dünümüz, bugünümüz, yarınımız'dır; 'en büyük ustalığımız, en ince hünerimiz'dir; 'aklımız, yüreğimiz, yumruğumuz'dur!'" dedi ve ne yapmamız gerektiğini sordu. Yapılacak iş belliydi: Eski kadrolardan hâlâ Marksçı-Leninci kalanları bulmak ve Marksçı-Leninci yeni kadrolar yetiştirmekti. Mustafa dedi ki, "benim Türkiye'de İGD'den tanıdığım çok yoldaş var; gideyim, onları bir ziyaret edeyim". Şiko ve Yelkenci ona "git, ama yapa-

cağın görüşmelerden hayal kırıklığına uğrama" diye özellikle tembihlediler. Zira eski

yoldaşların çoğu bu davayı terk etmişlerdi. Mustafa gider, eskiden çok sevdiği bir yoldaşı ziyaret eder ve o Mustafa'ya *"Almanya'da ne yapıyorsun?"* diye sorar. Mustafa'da *"DKP'de çalışıyorum"* der. O eski yoldaş da *"deli misin, git Linke'ye, kariyer yaparsın"* der. Mustafa ona şöyle bir bakar ve der ki: *"Mustafa Şahin asla kariyerist ve oportünist olmaz, haydi eyvallah!"*

Komünistte memur zihniyeti olamaz

Mustafa, eski yoldaşlardan bazıları ile ilişki kurar, ama büyük çoğunluğundan bir şey çıkmayacağı tesbitini yapar. Diğer yandan Türkiye'de arayış içinde olan büyük bir genç işçi ve öğrenci kitlesiyle tanışır. Ve

kararını verir, TKP'yi kalkındıracak olan kadrolar buralardan çıkacaktır. Mustafa devrimci bir yığın insanıydı. İşçilerle, gençlerle çabuk ilişki kurar, onları kazanırdı ve yetiştirirdi. Ama Mustafa, bu gençleri kazanmak için Türkiye'de kalıp onlar arasında sürekli çalışmak gerektiğini saptar. Mustafa bunun için *"Türkiye'ye yerleşmek, bir ayağını Türkiye'ye atmak, Türkiye'de yaşamak şart"* der. Bu ise maddi ve mali kaynak gerekmektedir. Mustafa'da memur zihniyeti yoktu. Parti maaş verecek, sen de devrim yapacaksın. Mustafa'ya göre devrimci, komünist kendi yaşam olanaklarını da kendi yaratır ve Parti'ye de yardım eder. Mustafa bunun da planını yapmıştır. Türkiye'den emekli olmak. Bu konuda gerekli olan ödeme için eski bir tanıdığına kredi çektirir,

emekli olur, emekli aylığı ile iki-üç senede bu krediyi öder. Şimdi sıra bir ev almaktadır. Ama tam bu sıra korona pandemisi ortaya çıkar. Yoldaşları Mustafa'ya Türkiye'ye dönmeyi geçici olarak tehir ettirirler. Pandemi beklemek, bir müddet daha Almanya'da çalışmak gerekir. Mustafa bu dönemde *"Durum"* dergisinin çıkarılmasında aktif görev alır.

TKP yeniden ayağa kaldırılacaktır

Artık partiyi kalkındırmak için önce geniş bir sempatizan çevresi yaratmak gerekmektedir. İnsanların tekrar kendi sorunlarına sahip çıkmasını, kendi kurtuluşunun kendi ellerinde olduğu bilincine varması gerekmektedir. Bu da işçi, emekçi, genç, kadın ve aydınların baskıya ve sömürüye karşı, demokrasi, özgürlük ve sosyalizm mücadelesine çekilmesiyle, faşizme, savaşa, sömürüye, enflasyon ve işsizliğe karşı bir hareket yaratmasıyla mümkündür. Komünistlerin Türkiye'de islami faşizan Erdoğan rejiminin yağma ve talanına, Kürt halkına karşı yürüttüğü savaşa, bu savaşın yarattığı ekonomik yıkıma karşı halk yığınlarının tepkisinin yanında ve içinde olması gerekmektedir. TKP bu mücadeleler içerisinde yeniden yaratılacaktır.

Mustafa bu konularda ilk adımları attı. Onun attığı adımları ilerletmek bizim Mustafa'ya sözümüz olsun. Partimiz bu zor dönemde çok değerli, mücadeleci, Suphi ve Bilen çizgisine, Marksizm-Leninizm ilkelerine bağlı devrimci yiğit bir yoldaşı, örnek bir savaş erini kaybetti. Yoldaşları O'nun mücadelesini yaşatacaktır. Hepimizin başı sağ olsun.

2002'de Erdoğan'ı iktidara getiren enflasyon 2022'de O'nu götürebilecek mi?

Mümin TOPRAK

KOLAY bir soru, ama cevap vermekte o kadar zor. Zira aradan 20 yıllık bir zaman geçmiş, birçok şey değişmiş. Ama bu zaman içinde değişmeyen, birbirine benzeyen, ülkenin kaderi haline gelmiş o kadar da çok şey var ki! Bunlar o zaman da şimdi de değişmeyen, halkın başına bela olmuş olan enflasyon, hayat pahalılığı, dolar kıtlığı, savaş giderleri ve askeri harcamalar, hukuk, adalet, demokrasi ve özgürlüklerin gaspı ve daha niceleridir. Benzeyen yanlar ise iktidara bir gelenin iktidarı bir türlü bırakmak istememesidir. 2002'de Ecevit ağır hasta olmasına rağmen gitmiyordu. İlaçla ayakta duruyordu. Şimdi de Erdoğan. Ağır hasta olmasına rağmen gitmiyor, ilaçlarla ayakta kalmakta direniyor. Bu nedenle 2022 yılında enflasyonun Erdoğan'ı götürüp götürmeyeceği hakkında bir kanı sahibi olmak için onu iktidara getiren 2002 yılındaki gelişmelere bir bakmak gerekir.

“Tencerenin düşüremeyeceği iktidar yoktur”

Bu söz esasında Amerikan işbirlikçiliği ile tanınan bir dönemin başbakanı cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e aittir ve orijinali Demirel'in deyişiyle “*Kaynamayan tencere her iktidarı götürür*” şeklindedir. 1965'den 2000 yılına kadar süren aktif siyaset yaşamında sol ve demokratik güçlere nice acılar çektiren Demirel'in siyaset yaşamından böyle bir ders çıkarması, şüphesiz uygulamak zorunda kaldığı “İMF-reçeteleri” sonunda yapılan devalüasyonun getirdiği enflasyon, zamlar ve pahalılık karşısında şapkasını alıp gitmesidir, gitmek istemediği

zaman da zorla darbeyle gönderilmesidir. Demirel'e göre vatandaş evinde tencereyi kaynatmak için çarşı-pazarda alışveriş yapamıyorsa, emeğinin karşılığı ile karnını doyuramıyorsa, ailesini geçindiremiyorsa o iktidarın sonu gelmiş demektir. Demirel'in demagogik bu “veciz” sözü doğruysa Erdoğan iktidarının da sonu gelmiş, halkın kaynamamaya başlayan tencereleri Erdoğan iktidarını götürecektir demektir. Esasında Demirel'i götüren ekonomik krizin yanısıra daha çok uyguladığı antidemokratik, baskıcı, Amerikancı ve NATO'cu politikalarına, emperyalizme bağımlılığı sonucu ülkeyi kalkındıramamasına karşı işçi sınıfının ve devrimci gençliğin, emekçi halkın mücadelesi ve direnişiydi. Bu günlerde maalesef o günlerdeki gibi bir devrimci yükseliş yok, ama kıpırdamalar var.

O zamanlar iktidar, eğer halkın bu tepki ve protestolarını bastıramıyor veya bir seçimle yumuşatamıyorsa, o durumda ordu iktidara el koyuyor, hem Amerika'nın, hem çarpık bir şekilde büyümekte olan burjuvazinin çıkarları doğrultusunda zor ve şiddet

kullanarak devrimci yükselişi “ezerek”, burjuvazi arasındaki güçler dengesini ayarlıyor ve iktidarı yeniden sivil burjuva temsilcilerine bırakıyordu. Türkiye'nin bu siyasi durumu içinde Demirel yedi kez gidip geldi, ordu her on senede bir darbe yaptı. 2002 senesinde iktidara gelen Erdoğan ile birlikte halk artık bu günlerin geride kaldığını, ülkenin kalkınacağını umdu. Ama yine yanıldı. Türkiye ne kalkındı, ne demokratikleşti, ne de halkın yüzü güldü. Daha da kötüleşti. Her geçen yıl daha da çok fakirleşti ve iktidarlar ceberutlaştı. Halkın tenceresi yalnız bu günlerde değil, tarihi boyunca bir türlü doğru dürüst kaynamadı. Halk yalnız bu günlerde Erdoğan iktidarında değil, eski yıllarda da hep enflasyon ve devalüasyon altında ezildi, demokrasi, hukuk, adalet, özgürlük özlemi çekti. Enflasyonla kaynamayan tencere, demokrasi ve özgürlüklere getirilen baskı ve kısıtlamalar sonunda ayakta kalan iktidar hemen hemen hiç olmadı. En son durumda ordu zorla kendi burjuvazisini hizaya getirmiş, müesses nizamın devamını sağlamıştır. Şimdi müesses nizamı ordusuz Erdoğan'ın kendisi sağlamaktadır.

Kalkınamayan bir ülke, yüzü gülmeyen bir halk

Bir yüzyıldan beri emekçi halkın büyük kesimi her hükümet değişiminde daha da fakirleşiyordu. Gelen gideni arattırıyordu. Özellikle 50'li yıllarında başlayan ABD ilişkileri ve NATO üyeliği gereği Sovyetlere karşı beslemek zorunda kaldığı yarım milyonluk ordunun giderleri, işbirlikçi burjuvazinin ve iktidarın yağma ve talanı karşısında ülke emperyalizme bağımlı geri kalmış bir ülke konumundan çıkamıyordu. Bugün buna bir de Erdoğan'ın Osmanlıcı, milli emperyalist yayılmacı politikasının, Kürtlere ve komşulara karşı yürüttüğü savaşların yükü bindi. Dün de, bugün de fabrika yok, yatırım yok, bilime ve teknolojiye önem veren yok, iş yok, kazanç yok, köylünün, çiftçinin ürettiği malın değeri yok. İşçiler, köylüler, gençler, öğrenciler, kadınlar, aydınlar bu duruma karşı isyankârlar. Geçmişte bu isyanlar ken-

dini daha örgütlü ortaya koyabiliyor, iktidara meydan okuyabiliyordu. Günümüzde ise maalesef bu isyanlar dağınık, onları toparlayacak, iktidara karşı yönlendirecek bir güç henüz ortada yok.

Kendi kendine yeten Türkiye, emperyalizme bağımlılık ve kötü yönetimler sonunda açlığa mahkûm duruma geldi. Hem 1950 ile 2000 yılları arasında hem 2000'li yıllarda Türkiye kendi kalkınmasını sağlayamayan, Avrupa'ya yetişme hayalleri kurup ama bir türlü yetişemeyen, zenginleşemeyen, tam tersine İMF'ye, ABD'ye, AB'ye, dış yardımlara muhtaç, Batının kısıkacında bir ülke haline geldi. Avrupa'ya göre Türkiye yine “Boğaz'daki hasta adam”, “Dibi delik fiçi”, “Domuz ahır”ıydı. Erdoğan ile birlikte halk bir an için acaba bu durum değişiyor mu, kalkınıyor muyuz hayaline kapıldı ama değişen bir şey yoktu. Enflasyon, devalüasyon, pahalılık, açlık, hukuksuzluk, adaletsizlik, baskı ve zulüm sanki bu halkın alın yazısıydı. Erdoğan'da sonunda halkı yine enflasyon ve devalüasyonla karşı karşıya bıraktı, demokrasi ve özgürlükten mahrum etti, halkın sırtına bindi. Bu güzelim ülkede halkın yüzü bir kez olsun gülemiyordu.

Türkiye 2000'li yıllara hiper enflasyonla girdi

Yalnız günümüzde değil, Türkiye sürekli ama en ağır şekilde 90'lı yılların sonunda, 2000'li yılların başında, tarihinin en büyük ekonomik ve siyasi krizinden birini yaşıyordu. Ne ekonomi, ne siyaset dikiş tutuyordu. Bu yıllarda İMF ile sık sık “standby” anlaşmaları yapılıyor, Türkiye'ye biraz kredi geliyor, o da anında “buharlaşıyordu”. Enflasyon %75 ile %125 (resmi rakamlar) arasında gidip geliyordu. Gerçek enflasyonun %200'lere vardığı söyleniyordu, yani ülke hiper enflasyonu yaşıyordu. Türk parası pul olmuştu. İnsanlar artık fiyatları milyon değil, milyarlarla ifade ediyordu. 3 Kasım 2002'de AKP iktidara geldiği gün 1 dolar 1 milyon 500 bin lira, bir kilo sivri biber de 3 milyon lira, bir otomobil 20 milyar liraydı. Erdoğan'ın ilk işi Türk lirasından 6 sıfırı

atmak oldu. Bunu da ABD ve AB'den gelen dolarlarla destekledi ve halk milyonlardan, milyarlardan kurtuldu. Ama gerçek kurtuluş uzaktı. Erdoğan'ın yaptığı bir göz boyamasıydı.

O dönem bir koalisyon hükümeti gidip bir diğer koalisyon hükümeti geliyordu. Koalisyonlar birbirine zıt partiler arasında bile oluşuyordu. En son koalisyon (1999-2002) Ecevit'in Demokratik Sol Parti DSP'si, Bahçeli'nin faşist MHP'si ve Mesut Yılmaz'ın liberal sağcı ANAP'ı arasında kurulmuştu. Koalisyon hükümetleri ekonomiyi yürütemeyince İMF ve ABD Türkiye'ye bir nevi "komiser" yolladı. O zamanda komiser olarak Kemal Derviş'i gönderdi. Kemal Derviş ekonomiden sorumlu bakan olarak hükümete girdi. Artık Türkiye resmen Washington'dan yönetiliyordu. Kemal Derviş'in aldığı sıkı kemer sıkma politikalarıyla enflasyon gerilemeye başladı ama tencerelerde hemen hemen yalnız su kaynıyordu. Erdoğan'ın İMF'ye olan tepkisi, İMF'den kredi almayı reddetmesi bu yıllardan kalmazdır. Zira İMF, Erdoğan'ın "itibarda tasarruf olmaz" dediği alanlarda sıkı bir kemer sıkma politikası uygulayacak, tasarrufa gidecektir. Erdoğan da istediği gibi harcama yapamayacaktır. Bu ise Erdoğan'ın korkulu rüyasıdır. O, İMF kredisi yerine serbest piyasadan daha pahalıya kredi arama yoluna gitti. Nu nedenle Araplara, Acemlere, Ruslara, Çinlilere gidip gelmektedir. Erdoğan için önemli olan talan ve yağmadır, tasarruf, yatırım, istihdam ve kalkınma değildir.

2002'de kaynamayan tencere

Erdoğan'ı iktidara getirdi

Hiper enflasyon koşullarında yapılan 2002 seçimlerinde hükümet partileri büyük bir yenilgi aldı. 1980'lerden beri yükselmekte olan islamcı hareket sayesinde, kısa bir süre önce Amerikan desteği ile Erdoğan yönetimindeki kurulan AKP iktidar oldu. Kaynamayan tencereler, yüksek enflasyon,

pahalılık hükümeti devirmiş, koalisyon hükümetlerine son vermiş ve tencerenin kaynaması umuduyla Erdoğan AKP'sini tek başına iktidara getirmişti. Erdoğan 2002'de iktidara nasıl geldiğini biliyor. ABD ve AB'nin direk desteklerini ve Kürtlerin bir partisi olmayışını bir yana bırakırsak, Erdoğan'a iktidarı kazandıran bir önceki hükümetin enflasyonlarla ve fiyat artışlarıyla baş edememesiydi. Halk 2002 yılında koalisyon hükümetinin zamlarından ve enflasyonundan bıkmıştı. Erdoğan belki bunları öñer umuduyla onu iktidar yaptı. Kaynamayan tencere gerçekten birilerini iktidardan götürüyor, birilerini iktidara getiriyordu. Ecevit koalisyon kükümeti gitmiş, AKP hükümeti gelmişti. Şimdi soru, bugün de kaynamayan tencerenin 2022'de iktidarı, yani Erdoğan-Bahçeli iktidarını gönderip yerine demokratik bir

iktidarı getirip getiremeyeceğidir. Bu soruya cevap verebilmek için önce 2002'deki ve sonra da 2022'deki enflasyon ve pahalılık sayılarına bir bakmak gerekmektedir.

2002'de yıllık bazda bazı mallardaki fiyat artışları şöyleydi: Lahananın fiyatı yüzde 430.5, kıvrırcığın fiyatı yüzde 374.5 domatesin fiyatı yüzde 250.2, yumurtanın fiyatı yüzde 172.3, toz şekerin fiyatı yüzde 147.1 oranında arttı. Elmanın fiyatı yüzde 131., buğdayın fiyatı yüzde 130, tuvalet kâğıdı yüzde 114.9 oranında yükseldi. Ayçiçeği yağının fiyatı %173.2, unun fiyatı %140.4, kuru fasulyenin fiyatı %85.1 oranında zamlandı. Bu sayılar şu an kimseye yabancı gelmiyor. 2002 yılında halkı boğan bu fiyat artışları Ecevit-Bahçeli-Yılmaz koalisyonunu deviren Erdoğan'a iktidar yolunu açan sayılardır. 3 Kasım 2002 seçimlerini AKP böyle kazandı. Acaba günümüz fiyat artışları Erdoğan'a ne yapar?

Dolar olmadığı sürece

enflasyon Türkiye'nin kaderidir

İktidara geldikten sonra Erdoğan'ın şanslı yaver gitti. ABD'nin ve AB'nin desteği ile

Avrupa'da yatırım arayan gezgin doların büyücek bir kısmı Türkiye'ye geldi. Şimdiye kadar ki hükümetlerin en büyük sıkıntısı dolar bulmaktı. Dolar bulamayınca devalüasyon, enflasyon kapıya dayanıyordu, Türkiye 70 Cente muhtaç kalıyordu. Erdoğan ilk yıllarında dolar içinde yüzdü. Ama bu dolarları o ülkenin ekonomik kalkınması olacak olan sanayiye ve teknolojiye yatırmadı, inşaata, betona gömdü. Çünkü inşaat ve ihalelerde kazanç çok büyüktü. Sonçta 5'li inşaat çetesi ve Erdoğan ailesi zenginleşti, ama ülke zenginleşemedi, fakirleşti, ekonomik olarak gelişemedi. Dışa bağımlılığı daha da arttı. İhracatı ithalatı hiçbir zaman yakalayamadı. Dış ticaret açığı arttı da arttı. Türkiye eskiden olduğu gibi ürettiğinden fazlasını tüketen, yiyen ülke olarak kaldı. Böyle bir ülkenin kasasında kendi döviziz olmaz, hep borç döviz olur. Borç döviz devalüasyondur, enflasyondur. Kendi döviziz olması için katma değeri yüksek, ithal aramalı girdisi az, uluslararası alanda rekabet gücü büyük mallar üretmek gerekmektedir. Bu da ülkenin elindeki kıt birikimini ve dışardan zor koşullarda sağladığı dolarları sanayiye, bilim ve tekneolojiye yatırmakla mümkün olur. Maa-lesef bugüne kadar Erdoğan dâhil hiçbir politikacı bunu yapmadı. Hep kendilerini ve çevrelerini düşündü, ülkeyi ve halkı düşünen olmadı.

20 sene sonra 2020'li yıllara girerken Erdoğan eskisi gibi dolar bulamaz oldu. Merkez Bankası'nda bulunan eldeki dolarları da yedi bitirdi. Merkez Bankası'nın 128 milyar dolarının nereye gittiği hâlâ belli değil. Oysa Erdoğan'ın dolara olan ihtiyacı her zamankinden çok daha fazla. Zira lejyon-er olarak beslediği, Rojova'da, Libya'da, Karabağ'da kullandığı IŞİD canileri aylıklarını dolar olarak istiyorlardı. Kürtlere karşı savaşta atılan her top, her kalkan uçak ve at-tığı bombalar dolar gerektiriyordu. Yaptırt-tığı "Deli Dumrul" köprülerine, hava liman-larına verdiği garantilerin ödemesi için 5'li çete dolar istiyordu. Londra'daki azgın vur-guncu bankerler dolar olarak verdikleri kre-

dilerin taksit ve faizlerini dolar olarak isti-yorlardı. Sarayın itibarı dolar istiyordu. Ülkede ise dolar yoktu. Yeteri kadar dolar sağlayacak ürün de yoktu. Olanları da Türk lirasının değerini düşürerek, devalüasyon yaparak ihracata yöneltti, böylece ihracatı artırmak istedi. Dolar zıpladı. Bunun mali-yeti halka yıkım, enflasyon ve hayat paha-lılığı olarak geri döndü. Katma değeri düşük büyük miktarda mal ihraç edildi. Ama bu ithalatı karşılamadı. Beklenen geliri sağla-madı. Erdoğan iyice sıkıştı. Dolar bulabil-mek için Katar'ın yanı sıra düşman ilan ettiği Birleşik Arap Emirlikleri'nden, Suudi Ara-bistan'dan dolar bulmak için yollara düştü. Ama bu kez acil dolar bulmak zor gözükü-yordu. Dolar olmayınca 2000'li yıllardan önce olduğu gibi kapıya enflasyon dayandı. Dolar olmayınca enflasyon hep ülkenin kaderi olarak kaldı. Tek çare yine fiyat artış-larıyla, zamlarla halkın boğazını sıkırmaktı. Erdoğan da bunu yaptı. Bunun sonunun da ne olabileceğini en iyi bilen yine Erdoğan'ın ta kendisidir.

2021 yılından 2022 yılına girerken Erdo-ğan kendi ipini kendi çekmeye başladı. Kasa-da dolar olmayınca fiyatlar Erdoğan'ı dinle-meden artmaya başladı. Enflasyon yükselişe geçti. Enflasyonu durdurmak için "ekonomi-yi en iyi ben bilirim, ben ekonominin kitabını yazdım" diyerek Merkez Bankası başkan-larına politik faizi indirtti. Faiz inince dış yatırımcılar gelmez oldu, olanlar da kaçtı. Erdoğan'ın kitabında değil ama tüm ekono-mi kitaplarında yükselen enflasyonla müca-dele etmek için faizleri yükseltmek gerekir. Ayrıca bizim gibi gelişmeye çalışan ülkelere dolar, yani yatırımcı faiz yüksek ve enflas-yon düşük veya stabil olursa gelir. Dolar peşinde koşan Erdoğan faizleri düşürerek kendi bindiği dalı da kesmiş oldu. "*Faiz sebep, enflasyon sonuç*" betimlemesi kesin-kes iflas etti. Faizler düşürülürken enflasyon aldı başını gitti. Zira Türkiye gibi ülkelerde enflasyonu belirleyen, tetikleyen dolardır, ülkenin dolara olan ihtiyacıdır. Bu ihtiyaç şu an çok yüksektir. Resmi enflasyonun

%36,08 olduğu yerde politik faiz %14'de indirilince dolar fırlar, alır başını gider. Türk parası lira hızla değer kaybetmeye, erimeye, pullaşmaya başlar. Öyle de oldu. 2000'li yılların başında olduğu gibi dolar kuru artık ay, hafta, gün değil saat başı değişmeye, yükselmeye başladı. 2021 Eylül ayında 8,85 TL olan dolar Ekim ve Kasım aylarında hızla yükselişe geçti. 20 Aralık 2021'de 18 lirayı buldu. Eğer 2002 yılında Erdoğan iktidara geldiği zaman 1 doların 1,5 lira ve 2021 yılında 18 lira olduğu düşünülürse Erdoğan'ın ülke ekonomisini nereye getirdiği açık olarak görülebilir.

2022'de kaynamayan tencere ve Erdoğan

Dolar yükselirken fiyatlar da yerinde durmadı, onlar da fırladı, pazar cep yakmaya başladı, mutfağı alev sardı. Çünkü Türkiye'de üretilen mallarda doların etkisi dolaysızdır. Çiftçinin kullandığı gübre, mazot, yem, tohum dolarla dışarıdan gelir. Sanayicinin ürettiği malın %70'i olan ara malı dışarıdan dolarla gelir. Elektrik ve enerji, benzin için lazım olan petrol ve doğal gaz dolarla yurt dışından satın alınır. Dolar artmaya başlayınca tüm malların, başta temel gıda maddelerinin fiyatları da artar. Enflasyon önlenemez olur. 2021 yılında özellikle bazı temel gıda maddelerinde ve zorunlu ihtiyaç mallarında beklenmedik fiyat artışları vatandaşları ürpertti: Patatesteki fiyat artışı %115, margarinde %114, patlıcanda %97, tavuk etinde %86, unda %86, ayçiçek yağında %75, sütte %72, kömürde %137, benzinde %50, tüp gazda %84 oldu. Bunlar resmi sayılar. Araştırma şirketlerinin sayıları ise çok daha yüksek. TÜİK'e göre yıllık Aralık 2021 enflasyonu %36,08 iken ENAG kurumuna göre Aralık 2021'de yıllık enflasyon %82,81 oldu. Bu sayılar 2002 yılındaki Ecevit-Bahçeli-Yılmaz hükümetini götürün ve Erdoğan'ı getiren fiyat artışlarını anımsatmaktadır. Bu fiyat artışları şimdi Erdoğan-Bahçeli koalisyonunu götürüp de-

mokratik bir hükümeti getirebilecek mi? Fiyat artışları ve enflasyon durdurulamazsa halkın tepkisinin nereye varacağını kestirmek zordur. Halk artık tenceresini kaynatmakta zorlanmaktadır.

Gözükün o ki, fiyat artışları, enflasyon yükselişi durmayacak. Erdoğan 20 Aralık 2021'de dolara yaptığı sert müdahaleyle dolar kurunu 18 liradan 13,50 liraya geri çekti. Bunun için Merkez Bankası'ndaki borç dövizleri kullandı. Ama fiyat artışları durmadı, daha da arttı. Zira bu müdahale olduğu zaman enerji zammı daha açıklanamıyordu. Erdoğan herkesi şaşırtan bir şekilde asgari ücreti %50,54 oranında artırarak 4253 Liraya yükseltti. İşçi kesiminden *"bunun altında bir kurt yeniği var"* sesleri yükselse de bir memnuniyet de yarattı. Yine Erdoğan 2021 yılı enflasyon oranı temelinde emekli maaşlarına %25 ve memur maaşlarına %30'luk bir zam yaptı. Emekliler ve memurlar memnun olmasa da *"idare eder"* dediler. Ama yılbaşı sabahı Erdoğan'ın ücret ve maaşlara neden böylesine *"yüksek"* zam yaptığı anlaşıldı. 1 Ocak 2022 günü insanlar elektriğe ve doğal gaz yapılan fahiş zamlarla uyandı. Elektriğe %50

ile %130 arasında, doğal gazda da %25 ile %50 arasında zam yapıldı. İş yerlerine gelen elektrik zammı ise %168'lere ulaşıyordu. Erdoğan'ın bu zamları neden 2021'de açıklamadığının sırrı hemen anlaşıldı. Eğer bu zamlar Aralık 2021'de açıklasaydı bu fiyat artışlarıyla Aralık 2021 enflasyonunu daha yüksek çıkacak, Erdoğan da asgari ücrete, emekli ve memur maaşlarına daha yüksek zam yapmak zorunda kalacaktı. Böylece Erdoğan hem ücret ve maaşların daha çok yükselmesini engellemiş hem de asgari ücreti iki misli arttırdı diye puan toplamaya kalkmıştır. Oysa o *"kaşıkla verip kepçeyle geri alıyordu"*. Yaptığı bir aldatmaydı.

Yüksek elektrik ve doğal gaz zamları Ocak 2022 enflasyonunda kendisini hemen

belli etti. TÜİK'e göre Aralık 2021'de %36 olan enflasyon Ocak 2022'de %48,69 oldu. ENAG kurumu ise yıllık Ocak 2022 enflasyonunu %115 olarak açıkladı. Artık insanlar TÜİK'in değil ENAG'ın rakamlarını gerçek enflasyon olarak almaya başladı. Son yapılan zamlarla enflasyon rakamları 2000'li yıllarındaki enflasyon sayılarına hızla yaklaşıyordu. Halkın tepkisi karşısında KDV'yi düşürme, elektrik kullanım taban miktarını yükseltme gibi kozmetik müdahalelerle Erdoğan halkın gözünü boyamaya kalktı. Halk ise bunları yutmadı. Zira %7 vergi ve %25 diğer indirimlerin fiyatlar üzerinde bir etkisi olmuyordu. Yükselen enflasyon indirimlerden çok daha büyüktü, fiyatları sürekli yukarı çekiyordu. Erdoğan yükselen fiyatların sorumluluğunu zincir market tekellerinin üstüne yıkmaya çalıştı. Onları stokçulukla suçlamaya, sıkı kontrole tabi tutmakla tehdit etti. Ama tutmadı. Bu kez fiyat artışlarının nedeni elektriğe gaza, benzine, mazota yapılan zamlardı. Bu zamların sorumlusu da zamları yapan Erdoğan'ın ta kendisiydi.

Zamları yapan Allah ve muhalefet

Bu koşullarda zamların sorumluluğunu hızla Erdoğan'ın, hükümetin üstünden alıp başka yerlere yıkmak, halkı bir kez daha aldatmak gerekiyordu. Bu işi de onun bakanları, vekilleri ve danışmanları üstlendi. Onlara göre de zamların sorumlusu Allah'tı, muhalefetti, dış güçlerdi. Önce Süleyman Soylu öne atıldı, zamların Allah! tan geldiğini iddia etti ve şöyle dedi:

"Sadece bizim yaptıklarımıza bakmayın. Biz kendimiz yapmıyoruz. Biz inanıyoruz ki; bize yaptıran Allah'tır, bize yaptıran Allah'tır, bize yaptıran Allah'tır!"

Soylu'yu AKP İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı izledi. Çamlı'da şöyle diyordu:

"Bu zamların oluşmasında bizim bir dahlimiz yok. En büyük dâhil CHP'de. Bugün olan doğal gaz, elektrik zamlarının tamamı bu zihniyetin ürünüdür. Çünkü onlar paramparça etti memleketi. Kumara verdiler. Ben şimdi kendi malımı ABD'nin dolarıyla almak

zorunda kaldım, bu nedenle yetiştiremiyorum."

Çamlı'yı AKP konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir izledi ve zamlarla ilgili şu açıklamayı yaptı:

"Eğer bugün elektrik pahalıysa bunun sebebi muhalefettir, geçmiş zamanlardaki ihmaller ve yanlış politikalar"dır." Sanki 20 yıldır bu ülkede iktidarda olan kendileri değil!

AKP yöneticisi Mahir Ünal'a göre ise zamları yapan devlet değildi, uluslararası piyasalardı. Ünal şöyle diyordu:

"Bu zamları devlet yapmıyor; uluslararası piyasalardan gelen zamlar bir süredir yansıtılmaya başlandı."

Bunlara deli saçması deyip geçmemek lazım. Bunların da bir alıcısı var. Özellikle zamların uluslararası piyasalardan kaynaklandığı çokça söylenmeye başlandı. Gerçekten de pandeminin neden olduğu kapanmalardan sonra üretime başlanmasıyla uluslararası alanda bilgisayar ciplerine ve petrole olan talep arttı ve bu malların fiyatları yükseldi. Artan fiyatlar Avrupa'da %5'lik bir enflasyona yol açtı. Yani uluslararası piyasaların neden olduğu enflasyon %5'dir. Türkiye'de ise resmi enflasyon %48, resmi olmayanı %115'dir. Aradaki büyük fark ne Allah'ın ne de muhalefetin işidir. Bu Erdoğan'ın yanlış uyguladığı ekonomi politikaların, faiz ve dolar kurlarıyla oynamasının sonucudur, Merkez Bankası ve Hazine'den 128 milyar doların "buharlaştırılmasıdır", saraydaki israftır, Kürtlere karşı yürütülen savaş ve askeri harcamalardır. Pahalılıktan, zamlardan tek kurtuluş Erdoğan'ın gitmesidir. Erdoğan gitmeden hiçbir şey değişmeyecektir.

Halk korkuyu yendi, yıllar sonra sokağa çıktı

Erdoğan ise gitmemekte direniyor. Ama kendi yaptığı vergi indirimi gibi kozmetik müdahaleler ve vekillerine yaptırttığı suçu başkalarına yıkan açıklamalar artık işe yaramıyor. Zira elektrik ve doğal gazla yapılan zamlar Şubat 2022 faturalarında kendini gösterdi. Gelen faturalardaki miktar şimdiye

kadar ödenen miktarın 2-3 katıydı. Özellikle emekliler, dar gelirli (asgari ücretle çalışanlar) ve esnaflar feryat ettiler. Elektrik faturaları ev ve dükkân kiralarna eşdeğer faturalar ödenecek gibi değildi ve bıçak kemiğe dayandı. Artık korkunun ecele faydası yoktu. Sokağa çıkıp pazarda, meydanlarda zamları, fahiş fiyat artışlarını protesto etmek gerekiyordu. Vatandaşta öyle yaptı. Türkiye'nin dört bir yanında meydanlarda toplandı, elektrik faturalarını ödemiyoruz diye topluca yaktılar. Esnaf gelen faturaları dükkânın camına astı, bu fatura ödenmez,

kepenk kapatacağız dedi. Vatandaş elektrikten tasarruf edebilmek için geceleri karanlıkta oturuyor, televizyonu, elektrikli cihazları fazla kullanmamaya çalışıyor. Ama bunlar çözüm değil. İlk çözüm hükümete bu zamları geri aldtırmak ve sürdürülebilir ve yenilenebilir bir enerji politikası uygulamaya zorlamaktır.

Sokağa çıkan vatandaşı başta DİSK olmak üzere sendikalar, meslek kuruluşları, dayanışma, kadın ve gençlik örgütleri, başta HDP olmak üzere muhalefet partileri yalnız bırakmadılar, onların yanında yer aldılar, onlara destek çıktılar. Faturaları ödememe girişimi ülkeyi saran büyük bir kampanyaya dönüşmeye başladı. Şimdi yapılması gereken bu tepkileri toplayıp Erdoğan'a karşı bir harekete dönüştürmek, miting ve yürüyüşlerle bir derinişe yükseltmek gerekmektedir. Başta CHP olmak üzere Millet ittifakı partileri halkın yığınsal olarak sokağa çıkması-

ndan korkmaktadır. Onlardan bir "öncülük" beklenemez. Öncülük halkın, eylemlerin içinden çıkmalı. Burada komünistlere, sol ve demokratik güçlere büyük görevler düşmektedir. Halkın tepkilerini örgütlemek gerekmektedir. Mesela "zamlara ve pahalılığa hayır" komiteleri oluşturulabilir.

Erdoğan'ı götürecektir olan enflasyon değil, ulusal çapta direniştir

Halkın zamlara, pahalılığa karşı tepkisini örgütlemekte sendikalar da büyük rol oynayabilirler. Çünkü gıda maddelerine, elektrığe, doğal gazla gelen zamlar işçinin, özellikle asgari ücretle çalışan işçilerin ücretini yiyip bitirmektedir. Daha şimdiden işçiler ücretlerine zam istemeye başladılar. Çünkü fiyat artışları ücretlere yapılan zamları yedi bitirdi, işçi, memur, emekli maaşıyla geçinemez oldu. Yemeksepeti çalışanları günlerden beri direniyor, Migros Depo işçileri günlerden beri grevdeler, İzmir-Aliağa tersane işçileri topluca işi bırakıp direnişe geçtiler, sağlık çalışanları ve aile hekimleri meydanlarda, Farplas işçileri direnişler. Bunlar şu an 50'den fazla Türkiye çapında işyerlerinde yapılan direniş ve grevlerden birkaç tanesi. İşçi ve emekçiler direnişte kararlılar. Artık aldıkları ücretlerle tencereler kaynamıyor. Hemen hemen hepsinin talebi insan gibi yaşayacak, gıda maddelerine, ekmeğe, elektrığe, gazla gelen zamları karşılayacak bir ücret artışıdır. Fabrikadaki direnişle evdeki feryat iç içe geçmiştir. İşçiler taleplerini "direne, direne kazanacağız", "işçiyiz, haklıyız, güçlüyüz, boyun eğmeyeceğiz" belgileriyle ifade etmekte ve kararlılıklarını dile getirmektedirler.

Burada sendikaların üzerine büyük görevler düşmektedir. Özellikle DİSK'in bu konuyu ele alması, fabrika ve ev direnişlerini birleştirmesi, ülke çapında bir direnişe dönüştürmesi gerekmektedir. Bunu yaptığı sürece sınıfa karşı yükümlülüğünü de yerine

getirmiş olacaktır. Yıllar sonra ilk kez böylesine yığınlarda bir direniş ruhu yükselmektedir. Halk içindeki korkuyu atmakta, sokaklara çıkmaktadır. Erdoğan'ın kurduğu “korku imparatorluğu” yıkılmaktadır. Şurası bilinmeli ki, tek başına fiyat artışları, kaynamayan tencereler iktidarı yıkamaz, hele hele Erdoğan'ın iktidarını hiç götüremez. Kötüle-

şen ekonomik durumun yarattığı pahalılık ve yoksulluk Erdoğan'ı yıkacak objektif koşulları yaratır, hazırlar. Erdoğan'ı yıkacak olan güç bu koşullar üzerinde yükselen direniştir, sokak eylemleridir, ulusal çapta miting ve yürüyüşlerdir. Bunun örgütlenmesine öncülük etmekte de komünistlerin, solcuların, devrimcilerin görevidir. Haydi, iş başına!

Sallanmaya başlayan Erdoğan iktidarı, yığınlar sallamadan, karizmasına atılan çizikler çoğalmadan düşmez!

Emel ÖZCAN

GÜNÜMÜZ burjuva demokrasilerinde diktatörce uygulamaların en korkuncu Türkiye'de Erdoğan rejiminde yaşanmaktadır. Artık Erdoğan Avrupa'da olduğu gibi demokrasi oyunları ile değil, faşizan baskı, zulüm, terör, savaş ve korkuyla, toplumda yaratmaya çalıştığı kutuplaşmayla iktidarını sürdürmeye çalışmaktadır. Ama Erdoğan da artık iktidarının sonunun yaklaştığını görmektedir. O bunu gördükçe, kendisine karşı tepkiler arttıkça, eleştiriler çoğaldıkça iktidarını korumak için cüret edemeyeceği hiçbir uygulamanın olmadığını ortaya koymaktadır. Seçimi kaybedeceğinden emin olduğu anda “*bunlar daha iyi günleriniz*” diyerek ülkeyi bir iç savaşa götürebileceğini yalnız ima etmiyor, değişik şekillerde SADAT'tan İŞİD'e kadar bunun koşullarını hazırlıyor. Kürtlere, komşulara karşı yıllardan beri yürütülen savaş buna zemin oluşturuyor. Savaş, kan, katliam, baskı, terör, korku, kutuplaştırma ve her türlü faşizan yöntem yıllardan beri Erdoğan'ı Erdoğan yapan uygulamalar olmuştur.

Ama Erdoğan bu uygulamalar sonucu esir aldığı Türk halkıyla, yarattığı milliyetçi şoven dalgayla, topluma saldırdığı korkuyla hâlâ daha bir süre iktidarda kalabileceğini hesaplamaktadır. Kendisini her eleştireni, politikasına her karşı geleni anında tutuklat-

masının, hapsedtirmesinin, yıllarca zindanlarda çürütmesinin, sürekli insanları susturmaya ve sindirmeye çalışmasının nedeni, toplumda yenilmez, devrilmez güçlü lider izlenimi yaratmak ve iktidarı garantilemektir. Ama hava yavaş yavaş dönmeye, artık halkımız ve insanlarımız onun yarattığı korkuları yenmeye başladı. O, halkın sokağa çıkmasından şeytan görmüş gibi korkuyor. Artık halk sokağa çıkmaya başladı, İşçiler grevlere gidiyor, emekçi halk elektrik zamlarını, fiyat artışlarını meydanlarda protesto ediyor. Halk sosyal medyayı bir protesto platformu olarak geniş ölçüde kullanıyor, geceleri Erdoğan'ın uykularını kaçırıyor. Yasalar çıkarsa da, tehditler savursa da sosyal medyayı kontrol altına alamıyor, ülkeyi dikensiz gül bahçesine çeviremiyor. Her ne yapsa tutmuyor, halk susmuyor, özellikle kadınlar itaat ve biat etmiyor, direniyor. Erdoğan ile halk arasındaki “kavga” kızışıyor. O kızdıkça anayasa, yasa dinlemiyor, insanlık suçu işlemekten çekinmiyor. Baskı ve şiddete sarılıyor. Kuyruğu dik tutmaya çalışıyor. İnsanları hapisanelerde çürüterek, Avrupa'ya meydan okuyarak karizmasını korumaya çalışıyor. Ama karizmasını eskisi gibi koruyamıyor, karizmasına ilk çizikler atılmaya başlandı. Bir yanda Erdoğan'ın fütursuz saldırıları, diğer yandan

halktan ilk bilinçli çıkışlar. Kim kimi savaşı kızıştırıyor.

Kavala ve Demirtaş'ı rehin tutmak için Erdoğan Anayasa'yı çiğniyor

Erdoğan istiyor ki, hak, hukuk, adalet, yargı, yasa ya rafa kaldırılсын ya da sırf kendisi için var olsun, kendisi için işlesin. Bu durum onun iktidarını korumak, onun iktidarı için tehlikeli olabilecek tüm kişi ve kuruluşları susturmak için kullanılmalıdır. Yargı onun talimatlarıyla hareket etmelidir. Güçler ayrılığı tek başına kendisinde birleşmelidir. Artık Erdoğan bunu büyük ölçüde başarmış durumda. Yasaları hiçe sayabilmekte, emirle yargıdan cezalar çıkartmakta, Anayasa'yı bile bir beis görmeden hiçe saymakta, çiğnemektedir. Faşist diktatörlerde olduğu gibi tüm yetkileri kendinde toplamak için hızla ilerlemektedir.

Bu sayede kendisine en çok rakip gördüğü Selahattin Demirtaş ve Osman Kavala'yı ve sayısız nice Kürt politikacısını ve bazı Türk demokratlarını hapisanede rehin tutabilmekte, bu konularda çıkan AİHM kararlarının kendisini bağlamayacağını ilan ederek hiçe saymakta, Anayasa'ya kendi koydurttuğu “uluslararası kurumların kararları bağlayıcıdır” hükmünü ulu orta çiğnemekte, Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden atılmasını göze alabilmektedir. Onun için önemli olan Türkiye'nin çıkarları değil, kendi çikarları ve iktidarının korunmasıdır. Ama hem Demirtaş'ın hem Kavala'nın ve diğer rehinelerin dik duruşları Erdoğan'ın hesaplarını taa zindanlardan bozmakta, zindanlardan verdikleri mesajlarla halklarımızın ve demokratik güçlerin direnişin

güç katmakta, umutlarını yükseltmektedir. Demirtaş'ın, Kavala'nın artık haksız yere Erdoğan tarafından kasten içerde tutulması, rehin alınması halkın vicdanını sızlatmaktadır. Bunların şahsında halk Kışanak, Yüksekdağ, Aysel Tuğluk, Sebahat Tuncel, Leyla Güven, Sedef Kabataş'tan İdris Baluken ve yerlerine kayyum atanan Belediye başkanlarına kadar nice Kürt ve Türk politikacı ve aydınlarının hapiste tutulmasının tek nedeninin Erdoğan'ın intikamından başka bir nedeni olmadığını her gün daha çok görmekte ve onların özgürlüğü için sesini yükseltmeye başlamaktadır. Artık Erdoğan'ın uygulamaları geri tepmektedir. İktidarı sallanmaktadır.

Erdoğan kurtuluşunu HDP'yi kapatmakta görüyor

Bu koşullarda Erdoğan çıkış yolları aramaktadır. Seçimli çıkış yolunu HDP'yi kapatmakta görmektedir. Zira HDP onun iktidarını sarsacak, hatta onu başkanlıktan indirebilecek en önemli güçlerden biridir. HDP şahsında bu güç Kürtlerdir. Bu nedenle Kürtler ve HDP onun hedef tahtasıdır. Kürtlerin üstüne bomba yağdırarak onları susturmaya, sindirmeye, onlara gözdağı vermeye çalışmaktadır. Ama Kürtler ona “artık karşında eline vurup ekmeğini aldığın, alavere-dalavere hadi nöbete dediğin eski Kürt yoktur, hakkını arayan ve senin diktatörlüğüne karşı direnen yeni bir Kürt vardır” diyor. Kürtler son olarak Erdoğan'ın Şengal'e, Mahmur'a yaptığı saldırılara karşı verdiği tepkilerle bunu bir kez daha gösterdi. Erdoğan'ın bombaları öldürüyor, ama Kürdün direnişini kıramıyor. Kürtler ulusal ve demokratik hakları için direnmekte, yalnız Türkiye'de değil tüm Ortadoğu'da beraber yaşamın ancak eşitlik, özgürlük, özerklik temelinde demokratik bir cumhuriyette mümkün olacağını söylemektedir. Türkiye'de bunu HDP'nin girişimiyle bir araya gelen sol, demokratik, yurtsever güçlerin başaracağını ilan etmektedir.

Artık Kürdistan'da Erdoğan'ın hesapları tutmuyor, HDP'nin 2015 seçimlerine katılma kararı ve başarısıyla Erdoğan hem mec-

lis, hem başkanlık seçimlerinde mutlak çoğunluğu sağlayamayacak duruma gelmiştir. HDP onun gözüne diken gibi batmaktadır. HDP'yi kapatmak ve Kürtlerden intikam almak onun iktidarda kalabilmek için temel politikalarından biri olmuştur. HDP'ye karşı, Anayasa Mahkemesi'nde kapatma ve 451 HDP'li hakkında siyaset yapma yasağı getirme davası sürmektedir. HDP'yi Meclis'te bitirmek için tüm milletvekilleri hakkında fezleke hazırlanmaktadır. Bu günlerde hızlandırılan Kobane duruşmalarında verilecek kararlar bu davaya gerekçe yapılmak istenmektedir. Ama bu davalarda savunmalar gösteriyor ki, yargılananlar HDP'liler değil, Erdoğan rejimidir. Anayasa Mahkemesi'nde sağladığı üçte iki çoğunlukla belki Erdoğan HDP'yi kapattırabilir, ama Kürt halkının ve Türkiye demokratik güçlerinin bağrında HDP her seferinde anka kuşu gibi küllerinden yeniden doğacak ve Erdoğan'ın karşısına dikilecektir. Artık HDP'siz bir Türkiye olmayacaktır. HDP'ye açılan kapatma davaları tutmayacaktır.

Aysel Tuğluk'a ve hasta tutuklulara özgürlük

Erdoğan Kürtlerin ve HDP'nin direnişini ve gücünü kırabilmek için, sürekli aktif Kürtlere, HDP yöneticilerine, HDP binalarına saldırmakta, gece sabaha karşı HDP üye ve sempatizanlarının evleri basılmakta, çocuk kadın demeden terör uygulanmakta, işkence yapılmakta, birçoğu “terörist” suçlamasıyla tutuklanmakta, zindanlara atılmaktadır. Zindanlara atılanlar işkencelerden geçirilmekte, hücrelerinde çürümeye ve ölüme terk edilmektedirler. Erdoğan tüm yasaları çiğneyerek ağır hasta tutukluları tahliye ettirmemekte, onların cansız bedenlerinin tabutlarla hapishanelerden çıkmasını beklemektedir. Tutukluların aileleri, özellikle kadınlar ve anneler eşleri-

mizi ve evlatlarımızı ölü değil canlı isteriz diye günlerden beri direnmekte, hasta yakınlarının serbest bırakılmasını istemektedir. “Sağır sultan” bunları duyuyor, ama Erdoğan duymuyor. Erdoğan böylece büyük bir insanlık suçu işlemektedir. Ondan bu suçun hesabının sorulacağı günler uzak değildir.

Hasta tutuklulardan biri de ağır demans hastası olan Aysel Tuğluk'ur. Doktor raporlarına, tüm protestolara rağmen Aysel Tuğluk hâlâ içerde tutulmaktadır. Adli Tıp Kurumu (ATK) bir Erdoğan kurumu olmuş, tam teşkilatlı hastanelerin verdikleri doktor raporlarını saymıyor, başta Aysel Tuğluk olmak üzere ağır hasta tutukluları tahliye edilmesini engelliyor. ATK böylece Erdoğan'ın suç ortağı olmaktadır. Ve bunun hesabı da ondan sorulacaktır. O Aysel Tuğluk ki, ona yaşatılanları insan olan biri asla unutmaz. Ankara'da vefat etmiş annesinin defnedildiği mezardan çıkartıp Ankara'da definini engelleyen, cenazeyi Dersim'e götürmek zorunda bırakan Erdoğan'ın yakasından Aysel'in ve insanların elleri asla inmeyecektir. Bu yaşanan olaylar Aysel Tuğluk'u derinden etkilemiş, onun hastalanmasında belirleyici rol oynamıştır. Aysel Tuğluk'un ölmüş annesinden korkan iktidar düşünün ki, demans da olsa yaşayan bir Aysel Tuğluk'un hapishaneden çıkmasından ne kadar korkmaktadır. Bu korkular Erdoğan'ın sonunu getirecektir.

Öcalan'a tecride son

Geçtiğimiz 15 Şubat'ta Öcalan'ın uluslararası bir komployla Kenya'dan getirilip İmrâlı zindanına atılışının 23. yılı idi. Bir halkın önderi 23 yıldan beri rehin tutulmaktadır. Devlet Kürt sorununun ancak Öcalan'la yapılacak görüşmelerle çözülebileceğini bilmesine rağmen, son yıllarda Öcalan'a ağırlaştırılmış tecrit uygulanmaktadır. Ne ailesi ile ne de avukatlarıyla görüştürülmektedir. Sağlığı ile

ilgili hiçbir bilgi verilmemektedir. Bu tüm uluslararası anlaşmalara aykırıdır. Ama Kürt halkı onu kalbinde yaşatmaktadır. Devran dönecek, gün gelecek, halk Öcalan'a yapılan hukuk dışı uygulamaların hesabını soracaktır.

Erdoğan ise bu tecritten yararlanarak Kürt Özgürlük Hareketi'ni bölmeye yeltenmekte, rehin aldığı diğer Kürt lideri Selahattin Demirtaş ile Öcalan arasında suni anlaşmazlık yaratmaya, Kürtlerin kafasını karıştırmaya kalkışmakta, Kürtlerden oy alma hesapları yapmaktadır. Erdoğan bir konuşmasında *"Edirne'deki, en büyük hesabı İmralı'dakine verecek. Zannediliyor ki her yer şu anda toz pembe. Değil. Onlarında kendi içlerinde ayrı bir hesaplaşmaları var. Ve bu hesaplaşmayı da yapacaklar"* dedi. Bunların hepsi Erdoğan'ın hüsnü kuruntusudur. Erdoğan hâlâ HDP'nin Kürt oylarını kazanmasını, kendisini başkan seçtirmeyeceğiz sözünü, İstanbul belediye seçimlerindeki yenilgisini hazmetmiş değil. Hâlâ HDP'ye karşı bir kuyruk acısı var. Hâlâ Kürt oyları üzerinde oyun oynamaya kalkmaktadır. Ama bunlar boşunadır. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerinde Erdoğan boyunun ölçüsünü aldı. Kaldı ki biz devrimcilerin yoldaşlarına, seçmenine, halkına hesap vermek görevidir ve bunu onlar seve seve yaparlar. Dicle kıyısında koyun güden çobandan İmralı'da rehin tutulan halk önderine varıncaya kadar yalnız Selahattin Demirtaş değil, tüm Kürt devrimcileri halkına hesap vermekten onur duyarlar. Aynı şekilde Öcalan da hem Edirne'dekine hem de Dicle kıyısındaki çobana hesap vermeyi onur sayar. Ama burada İmralı'ya hesap verecek biri varsa o da Erdoğan'dır. O İmralı'da uygulattığı tecritin ve baskının

hesabını hem Öcalan'a, hem Demirtaş'a, hem de Kürt halkına bir gün verecektir. Ayrıca şunu Erdoğan da çok iyi biliyor ki, deve iğne deliğinden geçirilir ama Öcalan'la Demirtaş arasından su sızdıramaz! Erdoğan eğer hesap vermekten kurtulmak istiyorsa acilen Öcalan üzerindeki tecriti kaldırmalı, ona özgürlük yolunu açmalı, Demirtaş, Kavala ve diğer tüm tutukluları serbest bırakmalıdır. Yıktağı barış masasını yeniden kuracağına, çözüm sürecine kaldığı yerden devam edileceğine söz vermelidir, bunun için İmralı'ya heyetler gidip gelmelidir. Bunları yapmak kendi çıkarımadır.

Semra Güzel ve gerilla ile her ilişkiden korkan Erdoğan

Ama Erdoğan buna yanaşmak istemiyor. O yalnız Öcalan'la değil Kürtlerin, Türk demokratik güçlerin bir gerilla ile kurulacak ilişkisinden de korkmaktadır. Erdoğan bu ilişkiden öylesine korkmaktadır ki, bunu önlemek onun en önemli hayati meselelerinden biridir. Bunun son örneği Semra Güzel olayıdır. HDP'den milletvekili olan Semra Güzel'in sözlüsünün ölmüş de olsa, bir gerilla olması ve Semra Güzel'in onunla çözüm sürecinde hatıra fotoğrafı çektirmesi hem Erdoğan hem de Cumhuriyet ve Millet İttifakı partilerini birdenbire ürpertti. Onlar için sanki gerilla Meclis'e girmiş oturmuştu. Hep birlikte Semra Güzel'in üstüne çullandılar. "Gereği yapılınsın" diye ayaklandılar.

Oysa Semra Güzel Kürt sorununun barışçıl, demokratik yollardan çözülmesi, Barış masasının yeniden kurulması için canla-başla çalışan, *"savaş bitsin, barış olsun, ben kavuşamadım ama halklarımız özgürlüğüne, herkes sevdiğine kavuşsun"* diyen bir Kürt kızıdır. Sevgi, barış, demokrasi, özgürlük duygusu onu HDP saflarında daha aktif çalışmaya ve savaşmaya itmişti. Hem Erdoğan'ı hem de Cumhuriyet ve Millet İttifakını korkutan Semra Güzel'de yükselen bu duygulardır. Semra Güzel ister Meclis içinde ister dışında olsun onun bu duygularını kimse alamayacaktır. Onun çektiği hatıra fotoğrafları sürekli Erdoğan'ın kâbus-

lu rüyaları olacaktır. Zira Semra Güzel'in yüreğine gömdüğü sevgi, doğmakta olan barışın, özgürlüğün ve demokrasinin güneşidir. Kürt halkının gerilla, gerillanın da Kürt halkıyla et tırnak olması yalnız Erdoğan'ın değil Türk devletinin de korkulu rüyalarıdır. Erdoğan'ın bu korkulu rüyasına CHP'de katıldı. Bugünlerde Meclis komisyonlarında görüşülen Semra Güzel hakkındaki fezleke ile ilgili olarak CHP “*terör bizim kırmızı çizgimizdir, fezleke Meclis'e gelince gereğini yapacağız*” açıklamasında bulunarak Semra Güzel'in dokunulmazlığının kaldırılmasını onaylayacaklarını bildirdi.

Bu CHP ki, Erdoğan'ın “terör örgütü kurma” ile suçladığı Selahattin Demirtaş hakkındaki fezlekeyi “Anayasa'ya aykırı” olduğunu bilerek onaylamış ve Selahattin Demirtaş'ın 5 yıldan beri Edirne'de rehin tutulmasına neden olmuştur. Şimdi de Semra Güzel'i hapishaneye yollamaktadır. Sormak gerekir ki, CHP “terör kırmızı çizgisi” ile yüzleşmeden önümüzdeki seçimlerde Kürtlerden hangi yüzle oy isteyecektir. Artık CHP'de bilmeli ki, Kürt sorununun çözümünde açık konum almayana Kürtlerden oy da yoktur. Kürt oyları “cepte keklik” değildir. Eğer CHP İstanbul belediye seçimlerinde olduğu gibi Kürtlerin oyunu bekliyorsa, kendi kendini aldatıyor demektir. Yok, bu konuda ciddiye, “*Selahattin Demirtaş oylamasından gereken dersi çıkarttık, Semra Güzel fezlekesini reddeceğiz*” demesi gerekir. Demezse kendi bilir. O zaman Kürtler de nasıl davranacaklarını bilir. Erdoğan'ı devirmek Kürt sorununda net tavır almayı gerektirir. Bu da tekçi politikaları reddetmeyi, Diyarbakır'dan geçecek olan demokrasinin tüm Türkiye halklarının kendilerini eşit, özgürce ifade ettikleri demokratik bir cumhuriyet gerçeğini kabul etmeyi gerektirir.

Şimdiye kadar CHP bunu yapmadı, ama oy istiyorsa bu konuda bir çıkış yapması gerekir. Yaparsa hem kendisi hem Türkiye için iyi olur. Yapmazsa “eski tas eski hamam” demektir. Kendi tercihidir. 6 Parti ile birlikte seçimi şimdiden kaybedeceğinin ilanıdır.

Erdoğan'ın karizmasına atılan ilk çizikler:

Sezen Aksu ve Tarkan

Erdoğan diktatörlüğünü, karşı gelinmez faşizan tek adam rejimini oluştururken uyguladığı en etken yöntemlerden biri, kendini eleştiren, itaatsizlik eden, kafa tutmaya kalkan herkesi mahkemeye vermek, tutuklatmak, hapse attırmak veya onlara karşı tazminat davası açmak olmuştur. Erdoğan cumhurbaşkanlığı döneminde hakaret etti diye vatandaşına karşı en çok dava açan cumhurbaşkanıdır: Erdoğan döneminde tam 160.169 kişiye hakaretten soruşturma açılmış, bunlardan 38 bin 608 kişi hakkında dava açılmış, yargı önüne çıkarılmıştır; 12 bin 881'i mahkûm olmuştur. Bunlar arasında 12-17 yaş arasındaki çocuklar da bulunmaktadır. Erdoğan'dan önce Evren ve diğer cumhurbaşkanları döneminde, Özal'dan Gül'e kadar açılan dava sayısı 1716'dır. Süleyman Demirel döneminde açılan dava sayısı 158, Evren döneminde 340, Özal döneminde 207'dir.

Erdoğan'ın bu kadar dava ve soruşturma açtırmaktan nedeni lider, reis eleştirilemez, ona saygısızlık yapılamaz, reis dokunulmazdır, itaat ve biat tartışılmaz anlayışını yerleştirmek, bu şekilde oluşturduğu karizmasına çizik atırmamaktır. Erdoğan şimdiye kadar açılan davalarla, “kazandığı” tazminatlarla, tehditlerle (anani da al git), bilfiil şiddetle (Soma işçilerine tekme-tokat) karizmasını korudu. Ama son zamanlarda Erdoğan karizmasını koruyamaz oldu. Özellikle Merkez Bankası'nda buharlaşan 128 milyar dolar,

hızla artan enflasyon ve hayat pahalılığı, cep yakan pazar alışverişi, en son gelen elektrik faturaları Erdoğan'a, politikasına eleştirileri, saldırıları arttırdı. Vatandaş itaat etmez oldu. Sokakta protestolara, fabrikalarda grevlere başladı. Artık Erdoğan'ın yarattığı korku duvarları tek tek yıkılıyor.

Buna rağmen Erdoğan hâlâ iplerin elinde olduğu izlenimini yaratmaya çalıştı. Bunun için halkı kutuplaştıracak, kendi seçmenini stabilize edecek, ama karşı tarafın da ses çıkartamayacağı olaylar aramaya başladı. Bunlardan bir tanesi de Sezen Aksu'nun bun-

dan 5 yıl önce söylediği bir şarkıydı. Sezen Aksu "Şahane Bir Şey Yaşamak" adlı bu şarkısında yer alan "Binmişiz bir alamete. Gidiyoruz kıyamete. Selam söyleyin o cahil Havva ile Adem'e..." sözlerini Erdoğan topluma yeniymiş gibi sundu, Sezen Aksu'ya haddini bildirtmek, toplum-

da infial uyandırmak için bir cuma namazının ardından mihraba çıkarak cemaate şöyle konuştu: *"Hakaretlerin bini bir para. Bütün bunların karşısında dimdik duracak olanlar sizlersiniz. Hz. Adem efendimize kimsenin dili uzanamaz. O uzanan dilleri yer geldiğinde koparmak bizim görevimizdir. Havva validemize kimsenin dili uzanamaz. Onlara da had bildirmek bizim görevimizdir."*

Sezen Aksu'nun Erdoğan'a cevabı

Bir sanatçının, hele Sezen Aksu gibi şarkılarıyla milyonların kalbinde taht kurmuş sevilen, sayılan bir sanatçının "dilini koparmak" veya zaten bunu yapmaya hazır fanatik bir cemaati göreve, Sezen Aksu'ya haddini bildirmeye çağırarak toplumda bardağı taşıran damla oldu. Halk bu kadar da olmaz dedi ve toplumda sessiz ama yükselen bir

çığlık koptu. Toplum Sezen'ine sahip çıktı. Erdoğan'a *"yapamazsın!"* dedi. *"O bizim umudumuz, bize yaşam ufku veren hayalimiz, bize güç veren direncimiz, bizim her şeyimiz, biz O'yuz, O da bizim, O Türkiye'dir, halktır, o halkın onurudur"* dedi. Halktan gelen bu dayanışma karşısında Sezen Aksu da yazdığı bir şiirle gereken cevabı verdi, Erdoğan'a meydan okudu, hadi sıkıysa yap dedi. Aksu şiirinde şöyle diyordu:

"AVCI

Sen beni üzemezsin

Zaten çok üzgünüm

Nereye baksam acı

Nereye baksam acı

Ben avım sen avcı

Vur bakalım...

Sen beni sezeemezsin

Dilimi ezemezsin

Nereye baksam acı

Nereye baksam acı

Kim yolcu kim hancı

Dur bakalım...

Beni öldüremezsin

Sesim, sazım, sözüm var benim

Ben derken ben herkesim

Sonuç olarak 47 yıldır yazıyorum....

Yazmaya da devam edeceğim.

Sezen"

Sezen Aksu'nun bu cevabından ve halktan gelen tepkiler sonunda Erdoğan Sezen Aksu'nun kolay yutulacak bir "lokma" olmadığını gördü geri adım atmak zorunda kaldı. Erdoğan şöyle konuştu:

"Benim oradaki hitabımın muhattabı Sezen Aksu değildir. Şarkıları ile insanlarımızın duygularına tercüme olmuştur. Ben ülkenin cumhurbaşkanı olarak insanımızın hangi inançtan olursa olsun hakaret edilmesine müsaade etmem. Sadece Havva ve Adem değil, Meryem annemize de hakaret var. Dilini koparma ifadesini bir kişiye değil, kutsallarımızı korumak için dedim. Bir millet olarak kardeşçe yaşamamız teminatı birbirimize saygılı olmalıyız."

Evet, Sezen Aksu Erdoğan'ın süngüsünü düşürmüştü, karizmasına ilk çizdiği atmıştı.

Artık Erdoğan dokunulmaz değildi. Sezen Aksu karşısında geri attığı adım onun politik yaşamında bir dönüm noktasına işaret eder. Artık Erdoğan iktidarıyla birlikte düşüşe geçmiştir. Bundan sonra onun karizmasına daha çok çizikler atılacak, şimdiye kadar verdiği acıların hesabı sorulacaktır.

Tarkan'ın çıkışı

Sezen Aksu'nun şiirinden sonra Tarkan'ın da bir şiir ve şarkısı gündeme “bomba” gibi düştü. Tarkan da Sezen Aksu gibi halkın içindeki sıkıntılara tercüman oluyor, onları dillendiriyor, bu sıkıntıların geçeceği ve biteceği umudunu halka aşıliyordu. Tarkan'ın şarkısındaki şu sözler sanki halkın beklediği özlemdi:

*"Gitçek gitçek geldiği gibi gitçek
Her şeyin bir sonu var, bu çile de bitçek
Oh oh zilleri takıp oynayacağız o zaman
O çiçekten günler çok yakın inan".*

...
*"Çok uzattın vallahi bıktık
Bi durmadın vermedin ki aman
Hadi artık fena bunaldık
Düş babam artık düş yakamızdan".*

Bu sözler hem Erdoğan'ı hem AKP yöneticilerini görülmemiş şekilde kızdırdı, onlar hop kalkıp, hop oturdular. Tarkan'a bir şey söyleyemediler. *"Dilini koparırsız"* diyemediler. Tarkan gibi halkın gönlünde taht kurmuş bir sanatçının çıkışını yutmak zorunda kaldılar. Sezen Aksu'nun şiiri dünyada 35 dile çevrildi, her tarafta oku-

nur oldu. Tarkan'ın şarkısı her tarafta dinlenir oldu. Her taraftan Erdoğan'ın iktidarına “şamarlar” yağmaya, dünyanın yakında bir otokrattan kurtulacağı izlenimini yaratmaya başladı.

Sanatçının gücü halkının vicdanı olabilir-

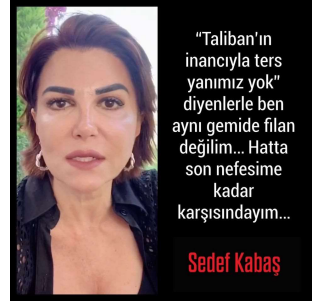
mesidir. O şiir ve şarkılarıyla toplumu bir adım ileriye götürüyorsa, ona baskı ve zulme karşı direnme azmi aşılayabiliyorsa bu işlevini yerine getiriyor demektir. Ama bunun başarılı olabilmesi için halkın direniş azmiyle sanatçının sözlerinin üst üste düşmesi gerekir. Hen Sezen'in hem Tarkan'ın şarkıları tam da halkın Erdoğan'a karşı direnmeye başladığı, sokaklara çıktığı, grevler yaptığı bir döneme rastgelmiştir. Bu kadar paylaşılması ve sahiplenilmesi halkta yükselmekte olan direnişle orantılıdır. Bundan 3-5 yıl önce bunlar zaten yazılamazdı, yazılmış olsaydı da bu etkiyi vermezdi. Sağol Sezen ve Tarkan, tam zamanında bir çıkış yaptınız, halkın umut ve azmini bileddiniz, iktidara korku saldınız.

Şimdi ne yapmalı?

Erdoğan'ın üstüne çizikler atılmaya başlandı. Ama Erdoğan daha yerinde duruyor. Gücü yettiklerine saldırmaya devam ediyor. Gazeteci Sedef Kabaş'ın bir televizyon programında söylediği *"Taçlanan baş akullanır... Büyük baş hayvan bir saraya girdiğinde o kral olmaz, o saray ahır olur"* Çerkes atasözünü hakaret sayıp hemen tutuklattı ve hapse attırdı. Toplumda Kabaş'la da büyük bir dayanışma ortaya çıktı. Maalesef Kabaş'da diğer birçok tutuklu gibi uzun yıllar zindanda tutulacaktır.

Bu olaylar da gösteriyor ki, kim kimi savaşı daha ortada. Şimdi tüm sol ve demokratik güçler bir yandan

HDP'nin oluşturmaya çalıştığı Demokratik ittifak içinde yer alırken, diğer yandan da yığınlar içinde çalışmaya ağırlık vermelidir. Halkın pahalılığa karşı mücadelelerini, işçilerin grev ve direnişleri kalıcılaştırmak ve Erdoğan'a karşı bir harekete dönüştürmek

"Taliban'ın inancıyla ters yanımız yok" diyenlerle ben aynı gemide flân değilim... Hatta son nefesime kadar karşıındayım...

Sedef Kabaş

için sol ve demokratik güçlerin direnişlerde onların yanlarında olması, onlarla uzun erimli bir çalışmaya girmesi, bu mücadelelerin Kürtlere karşı yürütülen savaşla bağını kurması gerekmektedir. Bu ne kadar ardicıl yapılırsa Erdoğan da bir o kadar gerilitilir ve kim kimi savaşı işçiler ve emekçiler tarafa dönmeye başlar. Aksi takdirde Erdoğan rejimine son vermek zordur! Unutulmamalı ki, Erdoğan'ı ayakta tutan en önenli etmen Kürtlere karşı savaştır, Kürtlerin ulusal ve demokratik haklarını tanımamaktır ve bunun üzerinden Türk halkı arasında yarattığı milliyetçilik ve şovenizmdir.

Ekmek mücadelesiyle Kürt sorunu hakkında bağlar kuruldukça, yığınlar bu yönde kazanıldıkça Erdoğan'dan kurtuluş günleri de kısalacaktır.

AÇIKLAMA: Savaş, Asla!

Emperyalistler arası yeniden paylaşım savaşına son! Rusya ve Ukrayna hemen müzakerelere başlamalı!

SEKİZ yıldan beri Ukrayna ile Luhansk ve Donetsk Halk Cumhuriyetleri arasında bir savaş sürüyor. Batı'nın da desteği ile Ukrayna ve Ukrayna'daki eski Nazi işbirlikcisi Bander taraftarı milliyetçi ve faşizan güçler sürekli bu iki halk cumhuriyetine saldırıyorlardı. NATO ve AB artık Ukrayna'yı kendi saflarına katmakta kararlılık gösteriyordu. Bu gelişmeler karşısında 24 Şubat 2022 sabahı Rusya Ukrayna'ya karşı "beklenmedik" özel bir operasyon başlattı; havadan ve karadan Ukrayna'ya saldırıya geçti. Rus birlikleri Kiev'e dayandı, askeri sahalara, askeri havaalanları ve limanlara bombalanmaya başlandı. Atılan bombalardan, roketlerden

şehirlere, oturma yerlerine isabet edenler oldu. Savaş sivil halka yönelmeye başladı. Bu 21. Yüzyılda Avrupa'nın ortasında patlak veren bir savaş. Emperyalistler arası bir güç savaşı. İnsanlık için bir yüz karası. Her zaman olduğu gibi bu savaş da yıkım, ölüm, yara, acı, açlık ve sefalet, göç. Savaşta en çok zarar gören halk, kadın ve çocuklar, yaşlılar. İnsanlar bodrumlarda, metro istasyonlarında, diğer sığınak yerlerinde bombalardan korunmaya çalışıyor, olanakları olan komşu ülkelere sığınıyor, savaş göçmeni oluyor. Bu durumda atılacak ilk adım saldırılara hemen son vermektir. Rusya Federasyonu, Ukrayna, Luhansk ve Donetsk Halk Cum-

huriyetlerinin hemen masaya oturması, ateşkes ve barış görüşmelerine başlaması gerekmektedir. Bu Ukrayna üzerinde oynanan emperyalist güçler arasındaki bir paylaşım savaşıdır. Bu savaşların kazananı emperyalist güçlerden biri olacaktır, ama kaybedeni ise halklar, işçi ve emekçiler, insanlık olacaktır.

İnsanlığın daha 20. yüzyılda yaşadığı milyonların hayatına mal olan iki büyük dünya savaşından çıkarttığı ders; "Bir daha asla savaş!" idi. Toplumda savaş diyenler dışlandı. Barış, barış içinde birlikte yaşamak, sorunları müzakereyle, diyalogla, konuşarak çözmek, akıl ve mantığı öne çıkarmak hem insanlar hem toplumlar arasındaki ilişkilerde geçerli

kabul gören değer yargılarına dönmüştü. Bunun için Birleşmiş Milletler yaratıldı, her devlete sınırları içinde barış ve özgürlük ortamında gelişme, yaşama olanağı sağlandı. Bir devletin başka bir devletin içişlerine karışması, saldırması suç sayıldı. Birleşmiş Milletler Sözleşmesi insanlığın savaşız bir dünyada barış içinde yaşayabilmesinin garantisi olmuştu. Bu oluşumda Sovyetler Birliği'nin ve reel sosyalizmin rolü belirleyiciydi. Tüm gerilimlere, sorunlara rağmen sosyalizm sayesinde bari dünyaya egemen olmuştu. Bir kere atışa geçmeden evvel bin kere konuşulmalı idi. Bu sosyalist blokun emperyalist blok karşısında sağladığı güç dengesiyle mümkün olmuştu.

Reel sosyalizm çöktü, Sovyetler Birliği dağıldı, barış unutuldu, savaş ve şiddet yeniden uluslararası ilişkilerde etkin paradigma oldu. Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Devletler Hukuku, devletlerin birbirlerinin içişlerine karışmama ilkesi ilk kez bugün Ukrayna'ya saldıran Rusya tarafından değil, daha önce ABD ve AB tarafından hiçe sayıldı, çiğnendi. Bunlar Birleşmiş Milletler kararı olmadan Yugoslavya'ya saldırdı, Avrupa kana bulundu. Bunu Irak'a, Afganistan'a, Libya'ya, Suriye'ye saldırılar izledi. Artık tek sözü geçen ülke ABD idi. Dünyada ABD öncülüğünde yeni bir düzen kuruluyordu.

Her ülke kendisini ABD'ye göre ayarlamak zorundaydı. Dünya artık tek boyutlu kapitalist bir dünya olmuştu.

ABD'nin böylesine hızla dünya hegemonluğuna yükselmesinde bir etken de eski sosyalist ülkelerde hâlâ kapitalizme geçiş sancılarının yaşanıyor olmasıydı. Tüm bu ülkelerde Batı yanlısı kapitalist güçler iktidarı ele geçirmişler, başta Rusya olmak üzere Avrupa'da hepsi kapitalist sisteme entegre olmaya başlamıştı. Bu bir süreçti. Zira yıllarca sömürsüz, baskısız sosyalist bir düzeni yaşamış bu ülkelerde sosyalizmin kazanımlarını yıkmak, sömürü ve baskının egemen olduğu kapitalist düzene geçmek zaman alıyordu. Başta ABD, Almanya, Fransa ve İngiltere olmak üzere yılların kurdu olan kapitalist ülkeler bunlara gözlerini açtırmadan, naifliklerini de kullanarak, önce ülkelerini yağmaladı, sonra bunları, özellikle Varşova Paktı'nın da çözülmesinden sonra, NATO gibi askeri-politik, AB gibi ekonomik-

ticari kuruluşlarına almaya başladı. Bunu 90'lı yılların başında NATO ve AB'yi Doğu'ya genişletmeyecekleri sözüne rağmen yapıyorlardı. Zira NATO ve AB'nin böylesine acele etmesinin nedeni dağılan Varşova Paktı'nın ve Sovyetler Birliği'nin en güçlü ve büyük ülkesi Rusya'nın içine düştüğü çöküntüden çıkmadan, toparlanmadan önce bu ülkeleri keskinleşen Rusya'dan koparıp kendisine entegre etmek ve Rusya'yı yalnız bırakmaktı. Çünkü hem ABD hen AB ülkeleri tarihten çok iyi biliyorlardı ki, Rusya bir gün, kendini toparladıktan sonra karşılına kapitalist bir güç, yeni bir çarlık olarak çıkacak ve aralarında rekabet başlayacaktı. Kapitalist ülkeler arasındaki rekabet ise her seferinde bir savaş gerektirir. Kapitalistler arasındaki rekabette akıl işlemez, kapitalizm irrasyoneldir. Kâr neyi gerektiriyorsa o yapılır. Bu savaşı gerektiriyorsa savaş yapılır. ABD daha başından karşısına eli kolu budanmış kapitalist bir Rusya'nın çık-

masını planlıyordu.

Rusya'nın dağınkılığını sürdürdüğü gerek Yeltsin döneminde, gerek henüz daha toparlanamadığı 2000 yılında başkan olan Putin'in ilk yıllarında ABD ve AB elini çabuk tutarak 1999 yılında Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan'ı, 2004 yılında da Letonya, Estonya, Litvanya, Slovenya, Slovakya, Romanya ve Bulgaristan'ı NATO'ya ve AB'ye alarak Rusya'yı kuzeyinden, batısından, güneyine kadar NATO ülkeleriyle kuşattı. NATO artık doğuya doğru yayılıyor, Rusya'nın dibine yerleşiyordu. NATO'nun ve AB'nin üye almakta zorlandığı tek ülke Ukrayna idi. Ukrayna diğerlerine göre hem büyük bir ülkedy, hem ekonomik olarak Rusya ile sıkı ilişkileri vardı, hem de nüfusunun %20'si Rus kökenliydi. Batı, Ukrayna'yı Rusya'dan koparmak için önce Ukrayna'da Rus düşmanlığını körükledi, "Turuncu Devrimi"ni yaptırttı ve 2014'de hem Rusya hem Batı ile iyi geçinmek isteyen Cumhurbaşkanı Yanukoviç'i, Banderacı faşist gerici güçleri de örgütleyerek "Maydan Eylemleri" ile devirtti, sağcı faşizan güçler Kiev'de iktidarın kilit noktalarına yerleşttiler. Batı bu planını gerçekleştirmek için Soçi Olimpiyatı'nı da değerlendirmişti.

Bu esnada Rusya kendini toparlamış, Batı ile boy ölçüşecek kapitalist bir ülke ha-

line gelmişti. Soçi Olimpiyatı bunun bir göstergesiydi. Olimpiyattan sonra Putin'in Maydan darbesinin hesabını Batılılardan soracağı belliydi. Özellikle Maydan darbesiyle Ukrayna'daki faşizan gelişmelerden memnun olmayan önce Kırım'daki, daha sonra da Donbas bölgesinde bulunan Luhansk ve Donetsk'teki Ruslar harekete geçti ve Ukrayna'dan bağımsızlıklarını ilan ettiler. Yapılan halk oylamalarında Kırım Rusya'ya ilhak etti, Luhansk ve Donetsk'teki Ruslar birer halk cumhuriyeti ilan ettiler. 2014'den beri bu iki bölge halk cumhuriyeti Ukrayna ve Ukrayna'daki faşizan güçler tarafından sürekli saldırıya uğramaktaydılar. Sorunu çözmek için Minsk'te varılan anlaşmaya göre Ukrayna ile iki halk cumhuriyeti arasında yapılması gereken direk görüşmeler Ukrayna'nın boykotu nedeniyle başlayamadı. Batı burada hep yıkıcı bir rol oynadı. Batı'nın amacı Ukrayna'yı NATO ve AB'ye almaktı. Rusya ise şiddetle buna karşı çıkıyordu. Zira NATO ve AB böylece doğuda da Rusya'nın dibine kadar gelmiş oluyordu. Bu ise Rusya'nın güvenliğine bir tehditti. Zaten direk sınırı olan üç Baltık ülkesi Litvanya, Estonya, Letonya'da NATO Rusya'nın dibindeydi. NATO'nun bu ülkelere sürekli asker yığması, yeni roket üsleri kurması ve bu ülkelerde Defender 20 veya 21 gibi tatbikatlar yap-

ması Rusya'yı uzun yıllardan beri tedirgin ediyordu. Şimdi buna bir de Ukrayna eklenecekti. Rusya haklı olarak olmaz dedi ve Batı'ya Rusya'nın da güvenliğini garantileyecek yeni bir Barış Düzeni önerisinde bulundu. Buna göre Ukrayna NATO ve AB'ye alınmamalıydı. Batı bu öneriyi reddetti. Son olarak Münih Güvenlik Konferansı'nda Ukrayna Cumhurbaşkanı Zelenski'nin Ukrayna'nın atom silahlarından arındırılmış ülke olmasını öneren Budapeşte uzlaşmasının kaldırılmasını istemesi Batı'nın gerçek niyetlerini iyice ortaya koymuştu. Ukrayna Rusya'ya karşı müdahale sahası ve sıçrama tahtası olacaktı. Rusya'nın ise bunu kabul etmeyeceği açıktı.

Burada söz konusu olan çıkarları birbirine zıt iki kapitalist ülke veya ülkeler topluluğudur. Bir yanda Rusya, diğer yanda ABD ve müttefiki NATO ve AB'dir. Son yıllarda dünyada yeni güç merkezleri oluşmaya başladı. Rusya yeniden eski gücüne geldi. Uzak Doğu'da Çin yükselmeye başladı. ABD ise kendi dünya egemenliğini tartışmaya koyan bu iki gücü daha çok büyümeden başlarını ezmek gerektiğine inanıyor ve bunun için planlar yapıyordu. ABD bu işe önce Rusya'dan başlamak ve onu küçültmek istedi. Çünkü ABD'nin müttefiki olan Avrupa ülkelerinin petrol, gaz yani enerji ve

hammadde bakımından Rusya'ya bağımlılığı çok büyüktü. Nord Stream-2 ile bu bağımlılık %65'lere varacaktı. ABD için bu bağımlılığın mutlak kesilmesi ve böylece Rusya'nın da dolar kaynaklarının kurutulması gerekiyordu. ABD ilerde kapışacağı Çin'in yanında ona destek veren güçlü bir Rusya'nın değil, güçten düşmüş bir Rusya'nın olmasını, böylece kendisine karşı kurulacak bir Çin-Rus ittifakının doğmadan ölmesini planlıyordu. ABD bu çelişkiyi çözmek için Ukrayna krizini öne sürdü. Batı desteğine güvenen Ukrayna yönetimi de buna alet oldu. Görülen o ki, bu konularda da ABD başarılı olmakta idi. AB'yi tamamen bir bütün olarak kendi yanına çekti ve onu Rusya ile savaşacak duruma getirdi, Nord-Stream-2 gaz boru hattı durduruldu. Rusya'nın uluslararası döviz transfer sistemi SWIFT'ten tamamen çıkarılması planlanıyor. Böylece Rusya'nın Batı ile her türlü ticaret, hammadde, gaz ve petrol alım-satımı da durmuş, ekonomik olarak da tamamen çökmüş olacaktır. Rusya'dan kopmuş olan bir Avrupa iyice ABD'ye bağlanacak ve Çin ile bir çatışmada ABD'nin yanında yer alacaktır. Bunun için Ukrayna'nın feda edileceği bir savaş göze alınabilirdi. Sonunda Ukrayna'nın kimin safında olacağı veya ortada kalıp kalmayacağı da o kadar önemli değil-

di. Önemli olan Avrupa'nın ABD safında yer alması ve Rusya'nın zayıflamasıydı. Rusya ve Devlet Başkanı Putin ise ABD'nin bu planlarını fırsata çevirmeye kalk-

ile dünyada yeni bir güç dengesi için kapışmayı göze aldı. Ukrayna'ya savaş bu hesaplarla ilan edildi. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası gereği, eğer iki kapitalist

ti. Ukrayna krizinden yararlanarak ABD ve NATO'yu kendi sınırlarından uzaklaştırmak, eski Sovyet ülkelerini ve sosyalist ülkeleri yeniden kendi çevresinde toplama hesapları yapmaya başladı. Artık ortada ABD'nin saldırgan politikaları karşısında haklı konumlarda olan bir Rusya ve Putin değil, kendisini ABD gibi emperyal emelleri olan bir devlet bir Rusya ve başkanı Putin vardı. O, operasyonu ilan ettiği konuşmasında Lenin'in hep eleştirdiği bir Rus milliyetçisi gibi konum sergiledi. Kendisini de ABD'nin oyunlarını bozabilecek ve ABD ile hesaplaşacak kadar güçlü görmeye başladı. Bu ise savaş ve Avrupa'da hâlâ varolan müttefiklerini ABD'nin kucağına itmek ve dünyada yalnızlaşmak demektir. Buna rağmen Rusya ABD ve AB

ülke veya blok arasında güç dengesi eşitlenmişse bu durumda biri diğerinin üstünlüğünü kabul etmez. Bu sorun bir savaşla, bir dünya savaşıyla çözülür. Burada Ukrayna sorunu yalnızca bir nedendir. Esas sorun dünya egemenliğinin kimde kalacağı sorunu.

Başta Rusya NATO ve AB'nin doğuya, kendi sınırının dibine doğru genişlemesini kendi güvenliği için bir tehlike olarak görürken haklı bir konumdaydı. Dünya kamuoyu ondan müzakerelere ve diyalog dayatmasını beklerken, o savaşı başlatan taraf olarak tamamen saldırgan bir konuma geldi. Onun bu saldırganlığı asla kabul edilemez. Dünya kamuoyunun bu saldırıya tepkisi de kesin oldu: Savaşı durdur! Artık bu savaş iki ülke arasında, Rusya ile Ukrayna ara-

sında bir savaş değildir, emperyalist ülkeler arasında bir güç savaşıdır. Ama savaş Rusya ile Ukrayna arasında yürümektedir. Bu nedenle daha büyük acılar vermeden bu savaşı durdurmak Rusya ve Ukrayna'nın elindedir. Rusya ve başkanı Putin hemen daha çok insan kaybına neden olmadan havadan ve karadan askeri operasyonlara son vermeli, Ukrayna ile görüşmeleri başlatmalıdır. Ukrayna ve onun Devlet Başkanı Zelenski de Batı'nın Ukrayna'yı kullanmasına son vermeli, bölgedeki oluşan gerilimi azaltmak için hemen Rusya ile müzakerelere başlamalıdır. Aksi takdirde savaşın sorumluluğu onun üstüne yıkılacaktır.

Savaş emperyalist ülkelerin işidir, barış halkların işidir. Savaşı çıkartmamak, barışı korumak halkların elindedir. Bunun için halklar birlikte hareket etmeli, savaşa karşı çıkmalıdır. Kendi ülkesindeki emperyalist güçlere karşı barış mücadelesini yükseltmelidir. Ülke-miz bu savaşta bir taraf olmamalı, Montrö anlaşmasını harfiyen uygulamalı, ABD savaş gemilerinin Boğazlar'dan geçmesine müsaade etmemelidir. Erdoğan'ın yeni bir maceraya atılması önlenmelidir. Aksi takdirde bu ülkemize çok pahalıya mal olur. Unutulmamalı ki savaşın yükü halkların, işçi ve emekçilerin omuzuna binecektir. Daha şimdiden gaz, benzin, gıda maddeleri

pahalılandı. Yoksulluk ve sefalet hızla artmaktadır. Hele enerji ve hammadde konusunda dışa bağımlı olan ülkemizde Kürtlere karşı yürütülen savaşın yüküne bir de bu savaşın yükü binerse halkımız bu yükler altında daha çok ezilecektir. Hem ülke ve bölgemizdeki hem dünyadaki savaşlara karşı sesimizi yükseltelim, barışı, diyalog ve müzakereyi savunalım. Rusya ve Ukrayna'nın hemen ateşkes ilan etmesini ve müzakerelere başlamalarını talebini yükseltelim. Barışı sağlamak ve yaşatmak halkların elindedir.

27.02.2022

TKP-1920

www.tkp-online.com

SUAT DERVİŞ'İ ANIYORUZ

8 Mart, yalnız bir kutlama günü değil, aynı zamanda işçi sınıfının, emekçilerin ve kadınların hakları için mücadele etmiş devrimci kadın yoldaş ve arkadaşlarımızı da anma, onların mücadelesini öğrenme ve onlardan dersler çıkarma günüdür. Bu kadın yoldaşlardan biri TKP üyesi Suat Derviş'tir. Günümüzde kadının özgürleşmesinin önünde

duran duvarları birer birer yıkacak, güne damgasını vuracak eylemlerde, Suat Derviş ve onun gibi tarihe damgasını vurmuş kadınların cesur ve kararlı, onurlu mücadeleleri zengin bir hazinedir. Bu nedenle 8 Mart vesilesiyle partimiz TKP'nin bir aydını olan Suat Derviş'i anmayı ve siz okuyucularımıza tanıtmayı bir borç biliriz.

“Ben yazar Suat Derviş'im, kimsenin karısı olarak yâd edilemem!”

SUAT Derviş, Osmanlı aristokrasisine bağlı bir ailenin, çok iyi eğitim almış kızı olarak işçi sınıfının yanında yer almış, Marksizmi savunmuş, gazeteci-yazar kimliğiyle öne çıkmış, komünist olması nedeniyle yaptırılma görmez-

den gelinmiş ve dönemin siyasi erki tarafından sürekli izlenmiştir.

Suat Derviş, Hatice Saadet adıyla varlıklı bir ailenin ortanca çocuğu olarak 1903 yılında dünyaya gelir. Babası ünlü tıp profesörü İsmail Vehbi Derviş, annesi Abdül-

mecid'in mabeyincilerinden Kâmil Bey'in kızı Hesna Hanım'dır. Osmanlı'da Telefon İdaresi'nde çalışmaya başlayan ilk kadınlar arasında yer alan Hamiyet Hanım da kardeşi olur.

Burjuva kültürüyle yetişen Suat Derviş, evde aldığı Fransızca, Almanca, edebiyat, müzik ve temel bilimler eğitimini 1914'de Kadıköy Numune Rüştiyesi'nde sürdürür. Önce çocukluk arkadaşı, sonra sırdaşı ve TKP'de yoldaşı olan Nazım Hikmet, "Başı Eğilmez!" diye tanımladığı Suat Derviş'in hayatının bütün dönemlerinde yanında olacaktır. Nazım'ın "Hezeyan" isimli şiirini Alemdar Gazetesinde yayımlatması kaderini değiştirir ve Babîâlî ile tanışır.

"Ağlasa da gizliyor gözlerinin yaşını

Bir kere eğemedim bu kadının başını"

Nazım Hikmet

İlk romanı olan Kara Kitap 1920 yılında basıldığında 16 yaşındadır. Yazıları İleri, Alemdar, Ümid ve İldam dergilerinde yayınlanır. Berlin Sternisches Konservatuvarı'nı da ses eğitimi alır. Daha sonra Edebiyat Fakültesi'ne başlar, ama bitirmeden ayrılır ve Almanya'da ve birçok Avrupa ülkesinde kitapları yayınlanır, gazete ve dergilere makale, fıkra ve öyküler yazar. 1932 yılında Hitler'in iktidara gelmesiyle Türkiye'ye döner.

1930'lara kadar kadın kahramanları, bireysel acı-

ları ve aşkları yazan Suat Derviş, 1930 sonrası toplumsal gerçekçi çizgide yazmaya başlar. 1936 yılından itibaren çalışmaya başladığı Tan gazetesinde ise kadın sorunlarına değinir ve dış siyaset olayları ile ilgili haberler yapar.

1936 yılında Montrö Konferansı'nı izlemeye gider ve böylece yurtdışına giden ilk kadın gazeteci olur.

1937 yılında Sovyetler Birliği'ne gider ve döndüğünde kızıl bir "komünist" olarak damgalanır.

1940 yılında TKP Genel Sekreteri, Spartaküs hareketine katılan, Reşat Fuad Baraner ile evlenir. Baranerler olarak "Yeni Edebiyat Dergisi"ni çıkarırlar, ancak askeri mahkemede yargılanırlar.

1944'de yazdığı, "Neden Sovyetler Birliğinin Dostuyum?" adlı kitabı, Sovyet düşmanı propagandayı gellemede önemli işlev görür ama uzun yıllar iş bulmasını zorlaştırır.

1944 TKP tutuklamalarında Reşat Fuad Baraner'i sakladığı ve yasadışı Türkiye Komünist Partisi'ne üye olduğu gerekçesiyle bir yıl hapse mahkûm olur.

Ayrıca aynı yıl bir sorgu sırasında çocuğunu düşürür. Hapisten çıktıktan sonra kendisine karşı 'şüpheli' yaklaşım nedeniyle iş bulması da çok güç olur.

1951 TKP tutuklamalarında Reşat Fuad içerdeyken iş bulamayan Suat Derviş Avrupa'ya gider ve o yıllarda en tanınmış eseri olan Fosforlu Cevriye gibi romanlarını yazar. Fransa'da Fransız Komünist Partisi ile ilişki içinde olur ve Maksim Gorki, Virginia Woolf ve Aragon ile aynı sayfalarda eserleri yayınlanır.

1963 yılında Türkiye'ye döner ve Reşat Fuad'ın 1968'de vefatıyla, yazımla uğraşır. 1970 yılında on yedi arkadaşıyla birlikte "Türkiye Devrimci Kadınlar Derneği"ni kurar ve 7 Mart 1971 günü ise Dünya Demokratik Kadınlar Gecesi'nde açılış konuşması yapar.

1971 yılında solcu gençleri evinde saklamaktan dolayı, yani ölümünden bir yıl önce yine tutuklanmıştır.

Aldığı burjuva kültüre rağmen, feminist ideolojiden uzak, işçi sınıfının aydın bir kadını olan Suat Derviş 23 Temmuz 1972 yılında İstanbul'da yaşama gözlerini kapatır.

Suat Dervişlerin savaşıçı geleneğini devralan devrim-

ci, komünist kadınlar adına anısı önünde saygıyla eğilmeyi borç biliriz.

“Niçin Sovyetler Birliği'nin Dostuyum”

Suat Derviş'in 1940'lı yıllarda olay yaratan eserlerinden biri “Niçin Sovyetler Birliğinin Dostuyum” broşürüdür. Bu broşürde Suat Derviş, ırkçı ve Türkçülerin kendisinin Sovyetler Birliği dostu olduğu eleştirilerine hem yanıt vermekte hem de Sovyetler Birliği'ne yaptığı gezilerden hareketle, Sovyetler Birliği'nin o yıllarda ekonomik, sosyal ve kültürel alanda elde ettiği kazanımları anlatmakta, emekçilerin sosyalizm altında neler başarmaya kadir olduklarını göstermektedir. Faşizmi yenecek olan gücün Sovyetler Birliği olacağına olan inancını dile getirmektedir. Broşürün daha girişinde şöyle denmektedir:

“İçimizde rahat rahat yaşamakta olduğuna hayretle tanık olduğumuz beşin-

ci kol, haftalık, onbeş günlük, aylık çeşit çeşit dergileri ve bir sürü kitaplarıyla yayın faaliyetlerine son zamanlarda iki broşür daha ekledi; birincisi “Kızıklar ve Sol-lar”, ikincisi “Kızıl Faaliyet”.

Türkiye'deki kızıkların! Kızıl faaliyetini! Güya inceleyen! ve gösteren bu eserin! birkaç yerinde benim ismim de zikredilmiş bulunuyor.

Bu bayların, efendilerinden aldıkları emir üzerine yazdıkları risalede benim hakkımda iddia ettikleri ve benim yazımı zikrederek ispata çalıştıkları suç 'benim Sovyetler Birliği'ne dost oluşumdur' ve o memleket istilaya uğradığı, düşman çizmesi altında çiğnendiği için benim 'gözyaşı' döküşümdür.

Broşür yazarı bu iddiasını isbat etmek için de bir zamanlar yayınladığım 'Yeni Edebiyat' adlı onbeş günlük kültür-sanat gazetesinde Sovyetler Birliği bayramının yıldönümü nedeniyle o ülke edebiyatı hakkında yazmış olduğum bir tetkik yazısından bazı cümleler almakta ve benim o ülke için timsah gözyaşları döktüğümü söylemektedir.

Benim bildiğim timsah gözyaşları dökmek; ancak canlı bir şekilde ve karşısındakini kandırmak amacıyla ağlar görünmektir. Ben yalnız Sovyetler Birliği'ne saldırıldığı zaman değil, dünyanın hangi yanında kudurmuş faşist sürüleri hangi öz-gür ülkenin sınırlarını aşmış

ve bağımsızlığına göz dikmiş, kadınlarını kesmiş, çocuklarını öldürmüş, bayındırlığı yıkmış, köyleri, şehirleri yakmışsa ben kalbimin burkulup yandığını hissettim. Çünkü zorbalığa karşıyım, bir milletin başka milletlere hâkim olmasına ve bu hâkimiyeti kurmak için de zulme, vahşete, barbarlığa baş vurmasına karşıyım. Çünkü ben insanların mutlu, özgür olmasını ve milletlerin kendi kaderlerine kendilerinin egemen ve bağımsız olmasını istiyorum. Çünkü ben bilirim ki, ancak böyle bir dünyada, adaletin, hakkın egemen olduğu ve tek milletin nüfuzu altında bulunmayan özgür bir dünyada memleketim olan, vatanım olan Türkiye bağımsız, özgür, mutlu olabilir, yurttaşları ve bütün insanlık mutlu yaşayabilir.”

Broşürde, Sovyet insanının Hitler faşizmine karşı direnişi şöyle anlatılıyor:

“1941 yılında istila orduları şimdiye kadar hiç bir cephede göstermedikleri bir şiddetle ve birdenbire saldırınca bu istilaya maruz kalmış olan Sovyetler vatanının bütün çocukları tek göğüs gibi bu kızgın savlete karşı durdular. İçlerinden tek mütereddit tek hain, tek korkak çıkmadı.

Sovyetler Birliği halkları, Kızıl Orduları, cephe gerisindeki işçileriyle, düşman çizmesi altında kalmış parçalarındaki kadın, erkek, itiyar ve çocuktan teşkilat-

çeşitli olayları karşısındaki tavırlarıyla öğretti...

Annem o devre göre inanılmaz ama bir gerçektir. İyi ata biner, iyi kürek çeker, gayet güzel yüzen bir kadındır. Ata daha çok küçükken binmeye alışmıştı... Annem o zamanın tabirine göre daha "erkekten kaçmadan evvel" ağabeylerinden ata binmeyi öğrenmiş... onun gayet güzel yüzdüğünü en küçük yaşından beri bilirim. Deniz mevsimi gelince ev kadınları fayton arabalara binenler, biz çocuklara beraber sonradan Kalamış olduğunu öğrendiğim deniz hamamına giderlerdi. O zaman kadınlarla erkekler beraber denize girmezlerdi. Tahta perdeyle çevrilmiş bir deniz

parçasında kadınlar cıvıldaşarak yüzmeyi öğrenirler... sonra gayet güzel kürek çekerdi, artık ona yasak olan süvarilikten sonra en sevdiği spor kürekçilikti. Hamiyet'le beni yanına alır dayım Şekip beyin yalisından denize açılır oltayla balık tutardı. O devirde böyle Türk kadınla-

lanmış çeteleriyle düşmana karşı koydular. Onunla tırnak tırnağa, diş dişe pençeleştiler. Herkes üstüne düşen vazifeyi hem de fazlasıyla yaptı. Yıklılan şehirler, yakılan köyler, sönen ocaklar kimseyi yıldırmadı. Şimdi Kızıl Ordu, düşmanı vatan topraklarından dışarılara sürmektedir. Bu zaferde kesin topyekün, yenilmez bir ordu halinde düşmanla savaşan bütün Sovyetler Birliği halklarının hissesi vardır. Ve hiç şüphesiz ki, Sovyet kadınlarının bu zaferde çok büyük bir payları vardır..."

Suat Derviş broşürünü bir Fransız yazarın şu sözleriyle bitirir:

"Son zamanlarda Rusya'da ve diğer cumhuriyetlerde bütün duvarlarda iki ölü ve bir dirinin başlarının birbirinin üstüne resmedildiği büyük bir afiş asıldı. Karl Marks, Lenin ve Stalin... burada hiçbir işçi ve hiçbir aydının odası yoktur ki orada Stalin'in bir resmi bulunmasın. Dünyanın altında birini kaplayan... bu insanların başı işte O'dur."

Büyük bir gerçektir ki; faşizmin belini kıran, bir dünya sistemi olmasının önünü kesen ve insanlığı faşizm tehlikesinden kurtaran Sovyetler Birliği, onun Kızıl Ordusu ve başlarında bulunan Stalin olmuştur.

Bu başarılı çalışmalar Kemalist hükümetin gözüne diken gibi batıyordu. Polis 1944'te partiye saldırdı. İstanbul'dan başlayarak Türkiye'nin değişik yerlerine yayılan operasyonlarda 65 kişiyi tutukladı. Reşat Fuad 9 yıla, Suat Derviş'de bir yıla mahkûm edildi,

Suat Derviş annesini anlatıyor

19. Yüzyılın sonlarında ve 20. Yüzyılın başlarında Osmanlı kadınlarının yaşamı hakkında bazı bilgiler içerdiği için Suat Derviş'in otobiyografisinden annesini anlatan bölümden kısa bir alıntıyı sizlerle paylaşıyoruz.

"Biz evlatlarına, vakarı, hiçbir sıkıntı ve felaket karşısında en küçük bir zaaf göstermemek lazım geldiğini, lakırdılarıyla, nasihatleriyle değil, hayatı ve hayatın

“Birbirimizi tanımadan evleniyoruz. Yakında müşterek bir hayat kuracağız. Bu hayata girmeden evvel sizin nasıl bir insan olduğunuzu tanımak istiyorum, lütfen bundan sonraki ziyaretinizde bana nasıl bir insan olduğunuzu, hayat hakkındaki düşüncelerinizi ve olduğunuz gibi kendinizi anlatınız...”

...babam nikâhlısının bu jestinden o kadar memnun olmuş ki bize her zaman: “Bu zamanda anneniz gibi bir genç kızın memleketimizde bulunabileceğini hiç ümit etmezdim” derdi. Hayatımın en büyük mutluluğunu onun cebime koydurmuş olduğu o mektubu okuduğum zaman duydum.

Annemle babam ne kadar mutluydular allahım!.. Ne kadar birbirlerini severler, ne kadar birbirlerini sayarlar ve anarlardı. Ben ve kardeşlerim babamı kaybettiğimiz güne kadar ikisi arasında en ufak, en ufacak bir kavga görmedik... Aralarında bu kadar güzel bir ahenk olan bir ana babanın çocuğu olmanın mutluluğu dünyanın en büyük mutluluğudur... ve bütün bir hayat boyunca en büyük felaketler önünde bile dayanmak kudretini insana verir.

rının yaşamış olduğunu ancak o devirlerin devrimci ve ilerici insanları bilir... Ben bu yazılarımı 1969 yılında yazıyorum. Çok esef duymaktayım ki hala sevgili memleketimde yarım yüzyıl evvel yaşanmış bu şeyleri Türk kadınlarına bu kadarlık hakkı çok gören gerici çevreler var.

Benim annem çok münevver bir kadındı, tahsilini hususi olarak yapmıştı. On altı yaşlarında romanlar yazmıştı. Galatasaray Lisesi'nde Türkçe öğretmeni ve büyük şair Ahmet Haşim'in hocası Şekip beyefendiden Türkçe ve edebiyatı öğrenmişti.

...bu sırada bazı hikâyeler yazan annemin bir yazısını okuyan Cenap Şehabettin yazıyı çok beğenmiş ve hatta Servet-i Fünûn'da bastırabileceğini söylemiş. Bu sırada babamla evlenen annem herhalde bu işe o sırada

fazla kıymet vermemiş olacak ki, yazısıyla değil, özel hayatıyla meşgul olmuş ve bu işin üzerinde durmadığı için yazı hayatına atılmamış. Annem, benim tanıdığım zamandan onu kaybettiğim güne kadar memleketimizde çıkan bütün gündelik gazeteleri ve kitapları okurdu, yani elinden kitap düşmezdi.

Babamla birbirlerini tanımadan, o zamanki usule göre evlenmişlerdi. Evvela nikahlanmışlar, üç ay sonra da düğünleri olmuş... şahsiyetini, düşüncelerini hiç bilmediği bir erkekle hayatını birleştirmiş olan annem nikahlısıyla beraber olacağı bu devre içinde onu biraz tanımak ve kendini de ona tanımak için, o zaman çok az kızın gösterebileceği bir medeni cesaret göstermiş... nikahlısının dışarıda bıraktığı paltosunun cebine... mektup koydurmuş ve babama aşağı yukarı şunları yazmıştır:

Yaşasın Kadınların Uluslararası Savaş Günü 8 Mart!

**Son kadın özgürleşene kadar savaşa devam!
“Korkmuyoruz, susmuyoruz, itaat etmiyoruz”**

Serap AKTEPE

8 MART Dünya Kadınlar Günü'nün kökleri on dokuzuncu yüzyılın ortalarında endüstrileşmiş ülkelerde kadınların rollerinin arttığı işçi hareketlerine dayanmaktadır. Bu ülkelerde kadınların oy kullanma hakları yoktu, kendi ekonomik durumlarının sorumluluğunu alacak durumda değillerdi ve eğitime erişme hakları yoktu. Kötü doğum koşulları ve tedavi olanaklarının kıtlığı, emekçi kadınların uzun ve kötü çalışma koşullarını protesto etmek, daha az çalışma saatleri, daha iyi ücret ve oy hakkı için “Ekmek ve Güller” belgisi altında New York'ta yaklaşık 15.000 kadın gösteri yaptı. Bundan 2 yıl sonra Alman komünist Clara Zetkin tarih sahnesine çıkar ve 1910'da Kopenhag'da Uluslararası Emekçi Kadınlar Konferansı'nda küresel bir kadın günü olmasını önerir ve 17 Mart 1911'de Avusturya, Danimarka, İsviçre ve Almanya'da ilk kez Dünya Kadınlar Günü kutlanır. Emekçi kadınların mücadelesi içinde doğan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü bugün hem çalışma alanında hem toplumda kadınların eşitliği ve özgürlüğü için, hem ailede hem toplumda kadınların yaşadığı çifte sömürü ve şiddete, savaşa karşı barış için tüm kadınların mücadelesi günü olmuştur.

25 Mart 1911 trajedisi

17 Mart 1911'deki kutlamadan sadece sekiz gün sonra, 25 Mart 1911'de New York'taki Triangle gömlek fabrikasında çıkan yan-

gında, çoğu göçmen ve çocuk yaşıta 129 tekstil işçisi kadın öldü. Bu olay, kadınların maruz kaldığı ürkütücü çalışma koşullarına hükümetlerin artık sırtını dönemediği bir dönüm noktası oldu.

Dünyanın diğer tarafında Rus kadınları 23 Şubat 1917'de –ki miladi takvimde 8 Mart'a denk gelir-, Birinci Dünya Savaşı sırasında milyonlarca Rus askerinin ölümünü protesto etmek için sokaklara döküldü. Çar kadınların vurulmasını emretti, ancak başarısız oldu. Bunun yerine kendi düştü ve “Şubat Devrimi” başladı ve kadınların eylemi oy hakkının kazanılmasına neden oldu.

Bu ve benzeri mücadeleler sayesinde kadınlar hak ve özgürlüklere kavuşmuştur ancak eşitlik, adalet ve kadınlara saygı için aşılabacak uzun bir yol var. Sınıflı toplumların ortaya çıkmasıyla erkek emeği önem kazanmış, eve o ekmek getirmiş ve tarihe o geçmişti. Kadının hikâyesi yok, kadın ve çocuk derebeyi ve patron için bir yan ürün, aile içinde de önemi olmayan bir varlıktı. Dünyanın birçok yerinde hâlâ kadının durumu böyle, onlar kelimenin tam anlamıyla birer köleler.

Kadınlara yönelik ayrımcılık; hem kamusal hem özel alanda, çatışma-savaş, barış durumlarında olduğu gibi dünyanın her köşesinde yakıcılığını koruyor. Kadınlar, çifte sömürü, ulusal ezgi, zorla evlendirme, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalır kat-

liamlarla yok edilir, kadın haklarında onca yıllık ilerleme tehdit altında iken “kutlamalar” kadın mücadelesini sulandırmaktan başka bir işe yaramıyor. Erkek ve kadın bu hakların elde edilmesi, tehditlerin yok edilmesi ve ayrımcılığa karşı mücadele etmedikçe, toplumda gerçek anlamda bir değişimden söz etmek imkânsızdır. Çünkü her iki cinsin gerçek kurtuluşu buna bağlıdır ve dayanışma en güçlü silahımız. Genellikle kültür, din ve gelenekler adına toplumsal ilerlemeyi tehdit eden kadınların haklarını ihlale karşı topyekûn net bir tavır gerekiyor, çünkü dayanışma en güçlü silahımız!

İşyerlerinde, evde, eşitlikten hâlâ çok uzagız. Emeklilik ve maaşlarda hâlâ gerideyiz. Kadın siyasetini takip etmezlerse kadınların siyasete girmeleri de yeterli değildir. Hele de AKP kadın milletvekilleri gibi el kaldırıp indirmek kadınlar adına utanç vericidir. HDP hem kadın meclisleri, hem mecliste kadın grubu olarak takdire değer bir duruş sergiliyor.

Savaş, kadınları ve çocukları vuruyor

Emperyalist savaşlardan en çok mağdur olan, onun yükünü çeken ve savaşa karşı barışı savunanlar kadınlardır.

Sovyetlerin yıkılmasından sonra dünyanın bütün bölgelerinde emperyalist savaşlar yaşanıyor. Dünya izliyor, öfkeleniyor. Ancak bu öfke anlamlı eyleme dönüşmek zorunda ama olmuyor. Güçlü bir barış hareketi yok. Dünyada savaşları durduracak sosyalist ülkeler yok. Clara Zetkin şöyle der: “*Savaşların nedeni, kapitalist üretim tarzının bir sonucu olan toplumsal çelişkilerde yatmaktadır... Barış, ancak işçi sınıfının enerjik ve bilinçli eylemiyle ve nihayetinde sosyalizmin zaferi sayesinde sağlanabilir...*”

Barış mücadelesinde yer almak sosyalist kadınların özel bir görevidir... ve çocuklarını sosyalizm fikirleriyle eğitmelidirler ki, savaşan işçi sınıfı bir barış ordusu gibi büyüsün ve çoğalsın.”

Ülkemizde 40 yıldır Kürt halkına karşı bir savaş sürüyor. Bu savaşın faturasını başta Kürtler olmak üzere tüm halklar ödüyor. Bil-

gisizlik, resmi ideoloji, ırkçılık ve milliyetçilik Türklerde korku yaratıyor. Şu an AKP ve gelmiş geçmiş tüm iktidarlar halkları bu korkuyla sindirerek, esir alarak sistemlerini sürdürüyor, Kürtlerin ve diğer halkların kendi kimliklerini özgür yaşama hakkını ihlâl ediyor. Savaş kadın, çocuk ayırmıyor ve savaştan en çok da kadınlar ve çocuklar etkileniyor. Eşini kaybeden kadın evin geçimini üstleniyor ya da eşi, çocukları katledilen Emine Şenyaşar gibi yüreği yanık ana adliye önünde ağıt yakarak hesap soruyor, Cumartesi Anneleri her Cumartesi kayıplarının hesabını soruyor ya da annesinin travmatik gömünü nedeniyle hastalanan Aysel Tuğluk Kürt kimliğine ceza olarak ısrarla, nefretle salıverilmiyor ya da Deniz Poyraz HDP binasında devletin bir tetikçisi tarafından katlediliyor. Cehalet korku yaratıyor. Korku nefreti diri tutuyor. Oysa Kürt kadınlarının ezgisini duymamak, çocuk tecavüzlerinde “bir kereyle bir şey olmaz”denilen zihniyete teslim olmaktır. Ulusal ezgiye son demek ve bu uğurda Türklerde ve diğer halklardaki milliyetçilik zehrine karşı; panzehir olarak eşit, adil, barışçıl, demokratik bir düzen belgisi kadınların eşitlik mücadelesinde öncellerinden biri olmalıdır. Irkçılığın, milliyetçiliğin mucizevî bir çözümü yoktur.

ABD'nin ve Erdoğan Türkiye'sinin yürüttüğü bir savaşla Ortadoğu'da hayatları tümüyle değişen ve ülkemize göçen ve göçmen olmak zorunda kalan kadınların uyumu, yaşadıkları sorunlar, korkuları kadınların dikkat çekmesi gereken bir konudur.

Cinsiyetçiliği hayata geçirmek için hem politik olarak hem de işyerinde ne yapmalıyız? Eşitlik için ve şiddete, tacize karşı çalışan herkese ihtiyacımız var, çünkü dayanışmanın en güçlü silahımız olduğunu biliyoruz.

Kadınların istihdamı ve işgücü piyasası

Kadınların işgücüne katılımının düşüklüğü gelenekler, din ve kültür olduğu düşünüldüğünde, kökleri sınıflı toplumların ortaya çıkmasına dayanır ve TÜİK 2021

verilerine göre nüfusun yüzde 49,9'unu oluşturan 15 yaş ve üzeri kadınların istihdam edilme oranı %26,3'le oldukça düşük bir orana sahiptir. Dünya Bankası verilerine göre de, kadınların işgücüne katılımı açısından 200 ülke içinde en düşük 25 ülke arasındadır. OECD 2021 verilerine göre de kadınların istihdamı üye ülkeler içinde en sonda yer almaktadır. İzlanda %77, Almanya %73 iken bu oran Türkiye'de %26-29'dur.

Dünyanın tüm ülkelerinde kadınların işgücüne katılımı, kayıt dışı çalışma ve ücret eşitsizliği ortak sorun teşkil ederken, Türkiye'de ekonominin büyüme dönemlerinde bile kadınların işgücü piyasasındaki durumunda büyük değişiklikler olmamıştır. 15 yaş üstü yaklaşık 30 milyon kadın nüfusunun 10 milyonu işgücüne katılmakta ve bunların içinde sadece 8 milyonu istihdam edilebilmektedir. Kadınların %70 gibi ezici çoğunluğu hiçbir gelire sahip olmayıp ev içinde baba, eş gibi bireylere bağımlı yaşamaktadır.

Ekonomi büyüdüğüne bundan yararlanamayan kadınlar, şu an süren ekonomik kriz ve Covid-19 salgınının yol açtığı zorluklar kadınların iş piyasasındaki konumları erkek işçilere göre daha fazla sarsılmış ve bunun sonuçlarını daha fazla yüklenen bir kesim olmuştur. Kadınların çöplerden yiyecek araması, pazarın artıklarına koşması gören gözlerin alıştığı bir kare haline gelmiştir.

Kadınların istihdam meselesi yalnızca işgücüne katılımı değil, aynı zamanda iş piyasasına girebilen kadınların girdikleri işlerin niteliği ve buradan elde ettikleri kazançlardır. Zira kadınların %50'den fazlası hizmet sektöründe ücretli olarak çalışan ama erkeklerle eşit ücret alamayan; eğitim, sağlık ve bakım hizmetleri gibi işlerde çalışmak-

tadırlar ve bu alanlar diğer alanlara göre düşük ücretlidir. Kadınların %25'i tarım sektöründe çalışmaktadır ki bu kadınların %75'i de kayıtsız, ücretsiz aile işçileridir. Ve kadınların yaklaşık %15'i de sanayi sektöründe çalışmaktadır.

Kadınların iş piyasasındaki oranı düşük olsa da çalışan kadınların eşit işe eşit ücret alamadıkları dikkat çekilmesi gereken temel sorunlardan biridir ve bu mücadelenin yükseltilmesi gerekmektedir. Kadınların erkeklere oranla daha yüksek gelir elde ettikleri alanlar ise sanat, eğlence, dinlenme ve sportif alanlardır ve kadınlar erkeklere oranla %19 daha fazla gelir elde etmektedirler.

Yaklaşık 11 milyon kadının öncelikle ev ve bakım hizmetlerini yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu durum onları iş piyasasından uzaklaştıran veya esnek-ucuz çalışmaya zorlayan etkenlerden biridir. Bu nedenle yaşlı ve çocuk bakımlarının kaliteli ve ucuz hizmet olarak devletin sağlaması için baskı yapılmalı, kadınlar ömür törpüsü olan ev işlerinden uzak, erkeğin işgücü olarak üretiminden sorumlu olmayan, kendi geçimini kazanacak bir önkoşul olarak gereklidir.

Ülkede AKP iktidarının yarattığı ekonomik krizle birlikte artan işsizlik, zamlar pahalılık, düşen üretim ve istihdam en başta kadınları vurmaktadır. Erkeğe göre hayata çok geriden başlayan iyi eğitim olanaklara sahip olmayan kadın, özellikle AKP iktidarı döneminde toplumun ona "bahsettiği" iyi bir eş ve anne rolüyle, tüm ailenin dini vecibelerini de üstlenerek, birçoklarının başını örttüğü örtüyle beyni de tutsak edilmektedir.

Bu nedenle, kadınların iş piyasasına girebilmeleri için kültürel bariyerlerin aşılması bir yana, erkeklerle eşit, iyi bir eğitim

alabilmeleri zorunludur. Bu taleplerin yükseltilmesi için öncelikle, daha fazla yağma ve talan için biat ve sadaka kültürüne uydurdıkları kadınları bu esaretten kurtarmak elzem bir görevdir.

Kadınların eğitilmesinin önemine ve tüm itirazlara rağmen AKP iktidarının eğitime getirdiği 4+4+4 uygulamasıyla kız çocuklarının okullaşma oranında büyük düşüş yarattığı tahribat, veriler ile ortaya konuldu. 2012-13 eğitim öğretim yılında yüzde 98,9 olan ilkokulda kız çocuklarının okullaşma oranı, 2021 yılında yüzde 93,5'e kadar düştü. Kadınları potansiyel çocuk doğurma makinesi, evinin kadını olması gerektiğini gören bu anlayış, bu anlayışı temsil eden Erdoğan tüm kadınların rehin alınan gelecekları için, can güvenlikleri için gitmeli, tarih boyunca kadınların mücadelesiyle elde edilen tüm kazanımlar özgür olmalıdır. Aydınlanmasını yaşamamış, dini vicdanlara gömmemiş bir ülkede okulları İmam Hatiplere dönüştürerek kız çocuklarını bu okullarda "eğitmek" kadınların beynini örten, dünyaya perdelerle bakan, onların özgürleşmesi önünde duran en büyük engellerden biridir. Bu okullar kapatılmalı, din de vicdanlara gömülmelidir.

"Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz!"

AKP iktidarıyla birlikte kadınların evde aile içinde, işyerlerinde, toplumda ekonomik, sosyal, politik konumu hızla kötüleşti, tüm alanlarda onlara karşı saygısızlık, hakaret, aşağılama ve şiddet görülmemiş boyutlara ulaştı. Bir kadının katledilmediği tek bir gün yaşanmıyor. 2021 yılında erkekler tarafından katledilen kadın sayısı 280, şüpheli şekilde ölü bulunan kadın sayısı 217'dir. Erkek egemen toplumda tarikat ve gerici dini çevrelerden gelen baskı sonucu Erdoğan'ın İstanbul Sözleşmesi'ni yürürlükten kaldırmasıyla toplumda kadınlara karşı saldırılar ve işlenen cinayetler daha da arttı. Kadınlar için belli bir koruma işlevi olan İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılması Erdoğan iktidarına karşı kadınlarda büyük bir tepkiye yol açtı ve

onların mücadele azmini biletti. Bugün ülkemizde fabrikalardaki grevlerden, çarşı-pazarlardaki fiyatlardan, alenen işlenen kadın cinayetleri protestolarına, savaşa karşı meydanlarda yükselen barış seslerine, hapishanelerde hasta yavrularının hayatı için direnen anneler kadar güçlü bir kadın hareketi yükselmektedir. Kadınlar, anneler, genç kızlar korkuyu yendiler, yürüyüş ve mitinglerde Erdoğan'a *"susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz!"* diye meydan okumaktadırlar. Bu yıl kadınlar daha yığın-sal olarak meydanlara çıkacaklar ve hep birden gür bir sesle haykıracaklar:

Yaşasın 8 Mart Dünya Kadınlarının Savaşım Günü!

Eşit işe eşit ücret!

Kürdistan'da, Ortadoğu'da, Ukrayna'da Savaşa hayır! Adil, özgür ortak yaşam için hemen şimdi barış!

Kadına şiddeti durdur!

Bütün kadınlar için sosyal haklar!

Yaşasın Kadın Dayanışması!

Ukrayna'da Putin'in savaşına hayır diyen, Erdoğan'ın Kürtlere karşı savaşına susamaz!

Bariş ALPER

UKRAYNA'da savaş sürüyor. Rusya'nın başlattığı saldırıya karşı dünyada tepkiler büyüyor. İnsanlığın gözü önünde bir dram yaşanıyor. Ülkesini, evini, barkını terk eden Ukraynalı sayısı 2 milyonu geçti. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar yollarda. Başka ülkelere sığınıyorlar. Ülkede kalanların durumu daha da zor. Bir yanda bombalar yağıyor, diğer yanda sığınaklarda insanlar perişan. Hava soğuk, açlık ve kıtlık. Ama her iki tarafta da savaş tamtamları çalınıyor. Ne Rusya ne Ukrayna, ateşkes ilan etmekten, müzakerelere başlamaktan, barışa bir şans vermekten fersah fersah uzaklar. Görülen o ki, bu savaş daha çok uzun sürecektir. Tüm dünyada halkların, emekçilerin “Savaşa hayır!” sesleri daha yüksek çıkmalıdır.

Başkasına çuvaldızı batırmadan iğneyi kendine batır

Ukrayna'daki “savaşa hayır!” sesleri Türkiye'de de yükseliyor. İlerici, sol ve demokratik güçlerin bu savaşa karşı çıkmaları, hayır demeleri onların mücadele anlayışından, hümanist ilkelerinden, barış taraftarı olmasından geliyor. Ne var ki, Ukrayna'daki savaşa karşı çıkanlar yalnız ardıcıl barış taraftarı olan solcular değil, bunların arasında Türkiye'deki savaşı ve Türkiye'nin komşu ülkelere saldırılarını onaylayan muhalefet ve iktidardan yana güçler de bulunmaktadır. Tam bir hilekârlık, tam bir ikiyüzlülük. Hani, halk arasında bir özdeyiş vardır: Başkasına çuvaldızı batırmadan önce iğneyi kendine batır veya başkasının gözündeki cübürü

görmenden önce kendi gözündeki merteği gör! diye.

Halk arasında böyle bir akıl, ar ve adap vardır ama Türk politikacılarında bu yoktur. Onlar için inkâr, imha, şiddet, tecavüz, saldırı, savaş kendileri yapıyorsa doğaldır, doğrudur. Ülkede hemen hemen 40 yıldır Kürt halkına karşı süren bir savaş vardır. Ama bu savaşa kimse karşı

çıkamaz, hayır diyemez. Bunu diyenler, Kürtlere karşı yürütülen savaşa karşı çıkanlar haindir, teröristtir, bunların hapsinin katli de vaciptir. Türkiye'deki savaşa hayır diyenleri teröriste eden bu güçler, başka ülkelerde ki, Ukrayna'daki savaşa utanmadan hayır diyebilmektedir. Bunlara yalnız Erdoğan ve Bahçeli, partileri AKP ve MHP değil, kendine Millet İttifakı diyen ve Erdoğan'ın tek adam rejimine karşı “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem”i savunan 6 muhalefet partisi ve temsilcileri de dâhildir

6 Parti ve mutabakat belgesi

Millet İttifakı'na dâhil 6 parti önce yuvarlak bir masa etrafında toplandılar, “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem”in anayasası olacak olan mutabakat metni üzerinde son görüşmeleri yapıp 28 Şubat 2022'de kamuoyuna açıklanmasına karar verdiler. Normal olarak anayasa olma iddiasında olan bir metinde ülkenin can alıcı sorunlarına bir çözüm getirilmesi beklenir. Ülkenin can alıcı sorunlarından biri ekonomik kalkınma ise diğeri, belki de en önemlisi demokrasi sorunudur. Demokrasinin de en önemli sorunlarından biri gerici-faşizan tek adam rejimini kurabilmek için Erdoğan'ın paramparça

ettiği parlamenter sistemi, rafa kaldırdığı güçler ayrılığını, kuşa çevirdiği demokratik hak ve özgürlükleri güçlendirilmiş olarak yeniden ikame etmek ise, diğeri de Türkiye'-de demokrasinin temel sorunu olan Kürt sorununa bir çözüm getirmektir. Kürt sorunu çözülmeyen ne parlamenter sistem güçlendirilebilir ne de ülke ekonomik olarak kalkındırılabilir ve halk “mütevazı bir refah”a kavuşturulabilir. Kürt sorunu, demokrasi ve ekonomik kalkınma Türkiye'de bir bütündür. Biri olmadan diğeri olmaz, Kürt sorunu çözülmeyen diğeri ikisi hiç çözülemez.

O zaman yalnız 6 parti değil Türkiye'deki tüm partilerin yapacakları veya yazacakları politik bir belgenin özünü Kürt sorunu ve çözümünün teşkil etmesi gerekmez mi? Gerekir. Ama burası Türkiye, işleyen akıl ve mantık değildir, işleyen Türkiye'nin gerçeklerin gereği olan politiklar geliştirmek değildir, işleyen gerçeğin inkârı, tersyüz edilmesidir, tekçi politiklardır, suni bir Türk ulusu ve Türk devleti yaratmaktır. Bunun için her şey mübahdır, inkâr da, yalan da, çarpıtma da. İşte bu politikanın bir örneği de 6 partinin açıkladığı mutabakat belgesidir.

Savaşa hayır deyip Kürtlerden söz etmemek iki yüzlülüktür

28 Şubat'ta 6 parti vardıkları mutabakat metnini açıklarken bu partilerin hukuk konularından sorumlu genel başkan yardımcılarını birer sunum konuşması yaptılar. Her konuşmacı konuşmasına Ukrayna'daki “Savaşa Hayır” diyerek başladı. Dünyanın bir yerinde yanan savaş ateşini görmemek ve değinmemek olmazdı. 6 Partinin toplantısında da Ukrayna'daki savaşın mutlak protesto edilmesi gerekiyordu. Edildi de. İnsan çok iyi oldu demek istiyor. Zira savaşa karşı olmak, barışı istemek bir erdemdir. Ama 6 parti böyle bir erdeme sahip miydi? Onlar gerçekten savaşa karşı mıydılar? Yoksa bunu zevahiri kurtarmak için mi yapıyorlardı? Bu soruların cevabı ne var ki olumsuzdur.

Bu altı parti Ukrayna'daki savaşa hayır derken samimi değillerdir. Sırf zevahiri kurtarmak için savaşa hayır demişlerdir.

Ukrayna'daki savaşa hayır derken hem Türkiye'deki hem Irak ve Suriye'deki Kürtlere karşı sürdürülen savaşa da hayır demek gerekirdi. Ama bu partiler şimdiye kadar devletin ne Kürtlere karşı savaşına ne de Libya ve Karabağ'da girdiği savaşlara asla hayır demedi. Son teskere hariç CHP dâhil bu partiler tüm savaş teskerelerine evet demişlerdir. Savaşa giden askerlere fetih duası okuyanlar arasında olmuşlardır. Bunlar bir kez olsun Kürtlerle barışı savunmamışlardır. Hâlâ iktidara geldiklerinde Kürt sorununun çözümünü için tek kelime söylemiyorlar. Söyledikleri tek şey Kürt sorununun çözüm yeri parlamentodur demekten ibarettir. Ama nasıl bir çözüm düşündüklerini açıklamıyorlar. Açıklamıyorlar, çünkü onlar da Kürt sorununun çözümünde Eroğan'dan farklı düşünmüyorlar. İktidara geldiklerinde, şayet gelecek olurlarsa, savaşa Erdoğan'ın bıraktığı yerden devam edecekleri anlaşılmaktadır. Zira bu altı parti devletin milleti ve ülkesiyle bölünmez bütünlüğü konusunda Erdoğan gibi bağnazdırlar. Mutabakat belgesinin ilan edildiğinin ikinci günü 1 Mart'da HDP Milletvekili Semra Güzel'in dokunulmazlığının kaldırılması oylamasında MHP ve AKP ile birlikte oy kullandılar. Oylamadan sonra İYİ Parti bu oylamayı zafer işaretleriyle kutladı. CHP daha önce Demirtaş'ın dokunulmazlığının kaldırılmasında da AKP ve MHP ile birlikte oy kullanmıştı. Bunlara mecliste sorunu çözeceklerine ne kadar güvenebilir ki? Kılıçdaroğlu son Diyarbakır ziyaretinde “*Sorunlarınızı biliyorum*” diyordu ama sorunun adını koymaktan imtina ediyordu. Sırf bir konuşmasında “*Erdoğan Kürt sorunu yoktur*” diyor diyerek Kürt adını telaffuz etti. O kadar. Ülkenin, demokrasisinin en temel sorununa böyle bir yaklaşım Erdoğan'ın yerine geçmek isteyen ana muhalefet partisi için yüzkarasıdır.

Ne Kürt kelimesinin, ne de Kürt sorununun çözümünün yer almadığı bir mutabakat

Şimdi bu altı parti hazırladıkları 48 sayfalık mutabakat belgesinde ülkenin ve üke

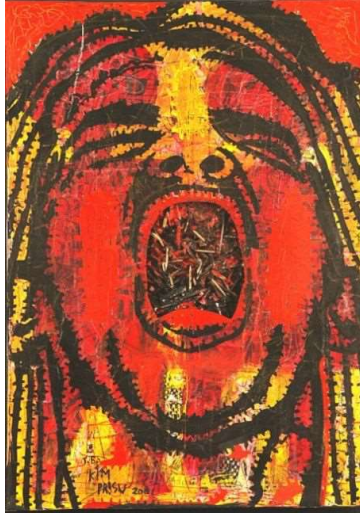
demokrasisinin en temel sorunu olan Kürt sorunu konusunda tek kelime etmiyorlar. Oysa Kürt sorunu çözülmeden parlamenter sistem ne kadar güçlendirilmiş olursa olsun demokratik bir işleyişe kavuşamaz. Yargının bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, meclisin dokunulmazlığı, yürütmenin hesap verebilirliği, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ne kadar vurgulanırsa vurgulansın, özünde hiçbir şey değişmez. Kürt sorunu çözülmeden Türkiye demokratikleşemez, tersine sürekli otoriterleşir. Çünkü bu Türk devletinin mayasında komünistleri, Kürtleri, Alevileri, Hristiyan ve diğer azınlıkları ezme, imha ve inkâr etmek vardır. Bu devlet bu anlayışın üzerine kurulmuştur. Devletin bu zihniyeti yıkılmadan parlamenter sistemi ne kadar güçlendirirsen güçlendir, Türkiye demokratikleşmez.

Bugün bu zihniyetin zayıf halkası Kürt sorunudur, Kürt sorununun çözümüdür. Kürt sorunu bir düğündür. Bu düğümün çözülmesiyle Türkiye'de insanlar ve halklar özgürleşecek, barış içinde eşit ve demokratik ortak yaşamın yolları açılacaktır. 6 partinin korkusu halkın gerçek demokrasi ve özgürlüğe kavuşmasıdır. Onun için hazırladıkları mutabakat belgesinde Terörle Mücadele Kanunu gibi antidemokratik yasa ve maddelerin kaldırılacağı konusunda da tek bir söz yoktur. Bu Terörle Mücadele Kanunu ki, bu kanunun ilk 8 maddesi yüzünden binlerce HDP üye ve yöneticisi, Kürt, Türk demokrat ve aydını, barış akademisyeni hapislerde yatmakta, sürgünlerde yaşamaktadır. Antidemokratik yasaların olduğu yerde demokrasi ve özgürlükler savunulamaz, fikir ve basın özgürlüğü, yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü halkın gözünü boyamak için

söylenen sözden ibaret kalır. Halk ise bu sözlerin samimiyetle söylenmediğini çok iyi bilir. İşte 6 partinin “savaşa hayır” demesini de halk samimi bulmadı. Zira kim ki Ukrayna'daki savaşa “hayır” der, Kürdistan'daki savaşa da “hayır” demesi gerekir. Demiyorsa samimi değildir, ikiyüzlüdür, bir Türk şöven milliyetçisidir. Bu konuda onların Erdoğan'da hiçbir farkı yoktur.

Erdoğan'ın ikiyüzlülüğü

Muhalefet savaşa ürkek bir hayır derken, Erdoğan uluslararası alanda arabuluculuğa, barış elçiliğine soyunmaktadır. Kendi ülkesinde, bölgesinde savaşı ve gerilimi tırmandıran Erdoğan Ukrayna'da sanki savaşın bitirilmesi, önce bir ateşkesin sağlanması ve müzakerelerin başlaması için “çabalar” sarfetmektedir. Kendi ülkesinde Kürtlerle savaşı durdurmak için başlattığı müzakere masasını deviren, barışa son savaşa devam diyen bir Erdoğan'dan şimdi Ukrayna'da diplomasi elçisi, arabulucu, barış meleği kesilmesi-

ne ne demeli?

Erdoğan bir yandan Putin'le diğer yandan Zelenski ile telefonlaşıyor, Antalya'da Rusya ve Ukrayna Dışişleri Bakanı Lavrov ve Kuleba ile buluşmalarını sağlıyor, bunları yaparken Kürtlere karşı zebaniliğini perdeleyip kendini barış güvercini sanıyor. Putin ile görüşmeden sonra Cumhurbaşkanlığı adına şu açıklama yapılabiliyor:

“Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmede, Ukrayna sorununun bir an evvel barışçı yöntemlerle çözümünü konusunda her türlü katkıyı yapmaya hazır olduklarını belirtti.

Acil bir genel ateşkesin bölgedeki insani endişeleri gidermenin yanında, siyasi çözüm arayışlarına da fırsat vereceğini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Hep birlikte ba-

den kara misali.

Kürtlere karşı savaşta hayır denmeden

Erdoğan yıkılmaz

Uluslararası alanda kendisine “arabuluculuk” rolüne kalkışan Erdoğan'ın amacı belli. O son günlerde gıda maddelerine, elektriğe, gaza, benzin ve motorine her gün getirdiği yeni yeni zamlarla halk nezdinde kaybettiği imajını biraz cilalamak, Türkiye halkla-

rışın yolunu açalım” çağrısını yineledi.

Ukrayna tarafıyla ve diğer ülkelerle sürekli temas halinde olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, kapsamlı müzakerelerin yapılması ve netice alınması için çabalarını sürdüreceğini dile getirdi.”

40 yıldır Kürtlere karşı savaş yürüten birinin böyle konuşabilmesi için ar damarının çatlamış olması gerekir.

Bu açıklamayı yapan bir Erdoğan'a dünya kamuoyu sormaz mı: “Ukrayna sorununun bir an evvel barışçı yöntemlerle çözümü”ne sunabileceğin “katkıyı” Kürt sorunun çözümünde neden sunmuyorsun? Bunlar galiba kendi ülkesindeki savaşı barışçıl yollardan sonlandırmazken başkalarına katkı vermeye kalktıklarında ne kadar gülünç duruma düşüklerinin farkında değiller. “Acil bir genel ateşkes” ilan edip, “*Hep birlikte barışın yolunu açalım*” derken, kalkıp insanlar “*Sen Rojova'yı, Şengal'i, Mahmur'u, Zagros'u bombalamayı bırak, işgal ettiğin Afrin'den, Carablus'tan, Serakanı'den, Gre Spi'den hemen çekil, Rojova'da Kürtleri rahat bırak, önce Kürtlerle barışın yolunu aç*” derse ne yapacaklar? Bunlarda utanmak yok. Ukrayna'da taraflar arasında “kapsamlı müzakerelerin yapılması ve netice alınması için çabalarını sürdüreceğini” söyleyen Erdoğan'a sen önce “çabalarını” Kürtlerle “kapsamlı müzakerelerin yapılması”na harca derse ne yapacak? Yukarıda dedik ya, bunlarda ar ve edep diye bir şey kalmamış. Tencere dibin kara, seninki ben-

rının gözlerini boyamak, dikkatini iç sıkıntı ve sorunlardan dış sorunlara çekmek istiyor. Şimdi tüm sol ve demokratik güçler Erdoğan'ın bu oyunlarını boşa çıkarmalıdır. Bunun için demokratik güçlerin geniş bir cephesi yaratılmalı, geniş emekçi yığınlar kazanılmalıdır.

Yığınlar arasında çalışırken yalnız zamlar, döviz kurları, pahalılık, enflasyon, yağma ve talan üzerinde durulmamalı, özellikle savaşın yarattığı yıkıma, barışın sağlayacağı yapıcılığa vurgu yapılmalıdır. Ekonomik yıkımın en önemli nedenlerinden biri de savaştır. Yalnız Ukrayna'daki savaş değil Türkiye'de, bölgemizde Kürtlere karşı Erdoğan'ın yürüttüğü savaştır. Tek başına Ukrayna'daki savaşa karşı çıkmak yetmez, Kürtlere karşı verilen savaşa da karşı çıkmak gerekir. Unutulmamalı ki, Erdoğan'ın hâlâ iktidarda kalmasını sağlayan onun Kürtlere karşı verdiği savaştır. Ne kadar Kürtlere karşı yürütülen savaşa karşı çıkılır ve güçlü bir barış ve müzakere cephesi yaratılır, bir o kadar da Erdoğan'ın gidişi kesinleşmiş, barış, özgürlük ve demokrasi günleri yakınlamış olur.

Ukrayna'daki ve Kürdistan'daki savaşlara hayır!

Ateşkes ve müzakere hemen!

Bunu sağlayacak olan Putin, Zelenski ve Erdoğan değil, halklardır, emekçilerdir, gençlerdir aydınlardır, kadınlardır, barış ve demokrasi güçlerinin en geniş cephesidir.

den bitmiştir. Parası olan özelde en iyi sağlık hizmeti alırken, vatandaş, işçi ve emekçiler, emekliler devlet hastanelerinde, aile sağlık merkezlerinde sürünmektedir. Ağır iş koşulları altında hekimler, sağlık personeli hastalarına gerekli hizmeti verebilmek için çırpınmaktadırlar. Vatandaşın hastane kapılarında sürünmelerinin nedeni ne doktorlardır ne sağlık çalışanlarıdır, tersine hükümettir, Erdoğan'ın ta kendisidir. Hükümet şehir ve özel hastaneleri desteklemekten, onlara para yetiştirmekten, devlet hastanelerinde, aile sağlık merkezlerine yeterli, vatandaşa en iyi hizmet verecek altyapı, personel ve mali yardım sağlamıyor. Böylece hükümet devletin sağlık kurumlarında çalışan hekimlerin, sağlık personelinin halka, vatandaşa en iyi şekilde sağlık hizmeti vermesini engellemiş olmaktadır. Erdoğan'ın neoliberal sağlık politikalarıyla Türkiye'de sağlık sistemi tamamen çökmüş durumdadır.

Devlet yeteri kadar kendi sağlık kurumlarını desteklememesi sürekli vatandaşla doktor ve hemşireyi karşı karşıya getirmektedir. Saatlerce bekleyen, umduğu ilgiyi göremeyen vatandaş kızması, protesto etmesi gereken yer hükümetken, doktor ve hemşireye kızmakta, hatta saldırmakta, şiddet uygulamaktadır. Vatandaş burada suçlu olanın doktor,

hemşire değil hükümet olduğunu maalesef bir türlü görüyor. Erdoğan'ın neoliberal politikaları sonucu sağlık hizmeti çökmüş olduğunun maalesef farkında değil. Eğer vatandaş hâlâ sağlık hizmeti alabiliyorsa bu sağlık kurumlarında çalışan hekimlerin ve hemşirelerin fedakarlıkları, onların mesleklerine duydukları sevgi ve bağlılık sayesinde mümkün olabilmektedir. Maalesef kalkan eller, uygulanan şiddet bu fedakâr hekim ve sağlık personeline karşıdır. Sağlık Bakanlığı'nın açıklamalarına göre son 9 yılda hekimlere ve hemşirelere karşı tam 110 bin 475 şiddet uygulanmıştır. Yalnız 2020 yılında uygulanan şiddet sayısı 11 bin 942'dir. Bunlar arasında darp, ağır yaralama olayları bulunmaktadır. Çoğu kez şiddeti uygulayanlar cezasız kalmakta, serbest bırakılmakta, doktorlar ise günlerce yapılan şiddetin acısını ve travmasını yaşamaktadır. Bu ise doktorun onuruyla oynamaktır. Mesleğine karşı saygısızlıktır. Mesleğini terkedene ve terketmek isteyen doktorların sayısı hiç de az değildir. Hekim ve hemşireler şiddete karşı önlem alınmasını ve şiddet uygulayanların gereken cezayı almalarını talep etmektedirler.

Bir doktor Batı'daki 3-4 doktorun işini yapmaktadır

Hekimlere ve sağlık personeline uygulanan şiddete

karşı hükümetin istemeyerek getirmeyi düşündüğü önlem sağlık alanında uygulanan şiddete karşı cezaları arttırmaktan ibarettir. Oysa şiddetin nedeni Erdoğan'ın uyguladığı neoliberal sağlık politikalarında yatmaktadır. OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) verilerine göre Türkiye 100 bin kişiye düşen 193 doktorla 42 OECD ülkesi arasında 41. sıradadır. Almanya, İngiltere gibi sağlık alanında iyi olan ülkelere gitmeden komşumuz Yunanistan'da bile 100 bin kişiye düşen doktor sayısı 607'dir. Yine OECD ülkelerinde 1000 kişiye düşen hemşire sayısı 8,8 iken bu sayı Türkiye'de 2,4'dür. Bu sayılar gösteriyor ki, Türkiye'de bir doktor Yunanistan'daki üç doktorun, bir hemşire OECD ülkelerindeki 4 hemşirenin işini yapmaktadır. Bu stres altında çalışan sağlık personeli ve sınırsız hasta ve hasta taraftarları arasında çatışma devlet tarafından planlanmış demektir.

Bu derece yetersiz olan sağlık kurumlarında yaşanan, yüklenen işin yoğunluğu düşünülürse sağlık personelinin içinde bulunduğu sorunun boyutu daha iyi görülür. 2019 senesinde hastanelere yapılan başvuru sayısı 667 milyon 824 bin 46 kişidir. Bunlardan 150 milyon acil servislere yapılan başvuru. Türkiye öyle bir ülke ki her sene nüfusunun 8 katı insan hasta olarak hasta-

nelere başvurmaktadır. Bu sayılar ise devletin sağlık alanında acil tedbirler almasını gerektirmektedir. Doktor ve hemşirelere karşı şiddetin altında bu sayılar yatmaktadır. Sağlık personeline yapılan saldırılara verilecek cezalar arttırılmalı ama bunlar bir çözüm değildir. Çözüm sağlık politikasının kökten değişmesi, neoliberal politikaların terkedilmesi, sağlığın meta olmaktan, en iyi bir kâr alanı olmaktan çıkarılması, devletin esas ana görevlerinden biri olması gerekmektedir. Bunun için de yapılması gereken Erdoğan'ın iktidarına son verip onu acilen devletin başından göndermektir.

Doktor ve sağlık personelinin özlük hakları iyileştirilmelidir

Şiddetin, çalışma koşullarının ağırlığı yetmiyormuş gibi doktorlar ve sağlık çalışanları yaşam sıkıntısıyla da karşı karşıya bulunmaktadır. Aldıkları maaşlar açlık ve yokluk sınırının altındadır. Mesleğe yeni başlayan bir hekim 4900 lira, uzman hekim 5800 lira maaş almaktadır. Bunlar asgari ücret düzeyinde maaşlardır. Yıllarca çalışan bir hekimin ortalama maaşı ise 9000 lira civarındadır, yani yoksulluk sınırının altındadır. Hükümet doktor ve hemşirelerin maaşlarına ön görülen zam teflifini Meclis Komisyonundan geri çekti. Ne zaman Meclis'e geleceği belli değil. Buna karşın hükümet doktorlara yeni

yükler bindirecek yaptırımlar planlamaktadır. Buna göre ameliyatlarda vuku bulan bir hatadan doktorlar sorumlu olacak ve hasta sahiplerine tazminatı doktor kendi cebinden ödeyecektir.

Aile Sağlık Merkezleri-

Gidecek olan doktorlar değil Erdoğan'dır

Kötüleşen ve ağırlaşan tüm bu koşullar altında birçok doktor yurt dışına gitmekten başka çare göremiyor. 2021'de yurt dışına giden doktor sayısı 1400'dür.

'inde çalışan hekimlerin durumu ise çok daha kötüdür. Hekimler sağlık merkezlerinin elektrik, gaz ve kira gibi masraflarını karşılamakla yükümlüdür. Eğer doktorlar faturaları ödeyemezlerse sağlık merkezini kapatmakla karşı karşıya kalmaktadırlar. Zaten maaşları düşük olan, gece gündüz vardiyelerde uzun çalışmak zorunda kalan hekimlerin üstüne bir de merkezin masraflarını karşılama yükü binmektedir. Devlet ise onların bu çaresizlikleri karşısında vurdumduymaz davranmakta, onların zor koşullarda halkın sağlığı için gösterdikleri fedakarlıkları takdir etme yerine aile hekimlerini sorunlarıyla baş başa yalnız bırakmaktadır.

Bu ise bir beyin göçüdür. Bir doktor kolay yetişmiyor. Kamuoyundan doktor göçüne karşı büyük tepkiler geldi ve doktorların çalışma koşullarının iyileştirilmesi, maaşlarının arttırılması, şiddete karşı önlemler alınması istendi. Bu tepkiler karşısında Erdoğan "varsın giderlerse gitsinler; ...biz asistan doktorlarımız ile buralarda devam ederiz" dedi. Bu doktorlara açık bir saldırıydı, onların emeğine saygısızlık. İnsan sağlığı, hayatıyla oynamaktı.

Erdoğan uzman hekimin işini asistan hekimin yapamayacağını çok iyi bilir. Kendini profesör uzman doktordan aşağısına tedavi ettirmeyen Erdoğan vatandaşlara asistan hekimin reva göre-

mehtir. Erdoğan'ın bu sözlerine hekimlerden, kamuoyundan büyük tepkiler geldi. Hekimler de Erdoğan'a “biz gitmiyoruz, gidecek olan sensin” diye gereken cevabı verdiler ve halkın sağlığını sağlamak için görevimizin başındayız dediler. Kamuoyundan da doktorlara büyük destek geldi. Onlar da Erdoğan'a “gidecek olan doktorlar değil, sensin ey Erdoğan” dediler. Hekimler de bu yılki 14 Mart Hekimler Bayramı'nı bayram değil mücadele günü ilan ettiler. 14 ve 15 Mart olmak üzere iki gün grev yapacaklarını açıkladılar.

14 Mart bayram ve mücadele günü

14 Mart Türkiye'de hekimler için özel bir gün. Bugün Türkiye'de (Osmanlı İmparatorluğu'nda) ilk Tıp Fakültesinin kurulduğu, açıldığı gündür. 1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nı dağıtıp düzenli ordu kuran Padişah II. Mahmut ordunun hekim ihtiyacını karşılamak için 14 Mart 1827'de “Tıbhane-i Amire” adı altında tıp fakültesini kurdu. Bu okuldan yalnız doktorlar değil İmparatorluk'ta ve Türkiye'de devrim ve özgürlükleri savunan, Abdülhamit gibi yöneticilerin istibdatçı zorba rejimlerine karşı gelen en aydın insanları yetiştirdi. Tıbbiyeliler bu geleneği genel olarak hep sürdürmüşlerdir. 14 Mart hem bayram hem zorbalıklara karşı mücadele günüdür.

Bu sene de böyle oldu. 14

Mart'ta Doktorlar, sağlık personeli tüm Türkiye çapında meydanlara ve sokağa çıktılar. Hem Erdoğan'ın zorbalıklarını, sağlıkçılarına karşı keyfi tutumunu protesto ettiler, ona gitmesi için yol gösterdiler, hem de özlük haklarının iyileştirilmesi için taleplerde bulundular. Halkın acil sağlık hizmeti almasını garanti altına alarak 14 ve 15 Mart günlerinde işi bıraktılar, greve çıktılar. Türk Tabipler Birliği TTB gibi meslek kuruluşlarının, Sağlık-Sen gibi sendikalarının öncülüğünde direnişe geçtiler. “Emek bizim, söz bizim” diyerek Ekim 2021'de başlattıkları eylemi 14 ve 15 Mart günlerinde “grevdeyiz, görevdeyiz” diyerek yükselttikleri taleplerin yerine getirilince kadar eyleme devam edeceklerini ilan ettiler. Çalıştıkları kurumların önünde basın açıklamaları yaptılar, taleplerini bir kez daha duyurdular: Halka karşı sağlık hizmetlerini verebilecekleri çalışma koşullarının iyileştirilmesi, insan gibi geçebilecekleri emeklerinin

karşılığı ücret verilmesi, şiddete karşı önlem alınması, Covid-19'un meslek hastalığı olarak kabul edilmesi halkın sağlığını merkeze koyan yeni bir sağlık politikasının işlenmesi gibi talepler ileri sürdüler. Zira toplumun sağlığı sağlık personelinin sağlığından geçmektedir. Beyaz önlüklüler kararlıdır, Erdoğan'a inat gitmeyeceklerini halkın sağlığını korumaya devam edeceklerini, hakları için mücadeleyi sürdüreceklerini açıkladılar. Erdoğan'a hitaben de şöyle dediler: “Gitmek isteyenler gitsin” diyen, pandemi sırasında hastalanan ve hayatını kaybeden meslektaşlarımıza saygısı olmayan kişidir. Bunlar bilsinler ki, bizler birileri gelsin, hastaneleri özelleştirsin, zenginler daha zengin olsun diye çalışmıyoruz. Aksine biz toplumumuza karşı üslendiğimiz sorumluluğu yerine getirmek için çalışıyoruz ve bunu yapmaya devam edeceğiz.”

Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının direnişi devam ediyor. Onların yanında olmak herkesin, en başta sol ve demokratik güçlerin görevidir. Özelleştirme ve kârı başa alan Erdoğan'ın neoliberal sağlık politikalarına karşı halk sağlığını merkeze alan alternatif bir sağlık politikası geliştirme görevi önümüzde durmaktadır. Sağlık meta değildir, devletin ana görevidir. Doktorlar ve tüm sağlık personeli yalnız değildir.

Ama yalnız savaşın suçlusu değil, sorumlusunu da adıyla söyleyelim !

Savaş YENER

-Rusya kapitalist emperyal bir ülkedir-

UKRAYNA'da süren kirli savaş üzerinde konuşurken, önce Rusya'ya bakış açısını masaya yatırmak gerekir. 1990 önceleri Rusya Sovyetler Birliği'nin en büyük ülkelerinden biri ve Ekim Devrimi'nin ocağı olarak sosyalizmin anavatanı idi. 1989'da reel sosyalizm yıkıldıktan ve Varşova Paktı dağıldıktan sonra Rusya dâhil Avrupa'daki tüm sosyalist ülkeler birer kapitalist ülke oldular. Her biri kapitalist sistemin askeri, politik, ekonomik kurum ve kuruluşlarına entegre olmaya başladılar, çoğu NATO ve AB'ye alındı.

Bu ülkelerden Rusya'nın kapitalist kurum ve kuruluşlara entegre edilmesi için çok uğraşıldı, NATO ile ortak komisyonlar kuruldu, G7 toplantıları G8 olarak genişletilmeye çalışıldı. Ama başarısız oldu. Zira kapitalistleşen Rusya sahip olduğu askeri-nükleer gücü, geniş hammadde ve ekonomik potansiyali ile bu kuruluşlara bir boy büyük geldi. Rusya'nın bu kuruluşlarda eritilip bu kuruluşların patronu olan ABD'nin egemenliği altına girmeyeceği ortaya çıktı. 2000 yılında Putin'in devlet başkanı olmasıyla hızla gelişen ve güçlenen Rusya, ABD öncülüğündeki tek boyutlu kapitalist dünya içinde ona karşı ikinci bir güç merkezi olarak büyümeye başladı. Bu ise kapitalist dünyanın tek boyutlu olmaktan çıkıp çok boyutlu, çok merkezli bir karakter almaya başladığının göstergesiydi. Bunun ABD için tek bir anlamı vardı: Kendisine rakip, kendi egemenliğini ve hegemonyasını tartışmalı

yapan bir güç doğuyordu. Hele de bu güç, yani Rusya Çinle anlaşıp bir blok oluştursa bu ABD'nin dünya egemenliğinin, hegemonyasının sonu demektir. Ne yapıp ne edip ABD bunu engellemeliydi. Rusya önderliğinde Sovyetler Birliği veya Varşova Paktı ülkeleri yeni bir yapı oluşturmamalıydı.

Bu gelişmeler karşısında ABD elini çabuk tuttu. Önce bazı Varşova Paktı ülkelerini, sonra da Sovyetler Birliği ülkesi olan Baltık ülkelerini (Litvanya, Letonya, Estonya) NATO'ya ve AB'aldı veya aldırttı. NATO'ya alınmasına Rusya'nın kesin karşı çıktığı Gürcistan'da 2003 senesinde Gül Devrimi ve Ukrayna'da 2004 senesinde Turuncu Devrimi gerçekleştirerek buralarda Batı yanlısı güçlerin iktidara gelmesini sağladı. Bu ülkeleri, diğer Sovyetler Birliği ve Varşova Paktı ülkelerini Rusya'nın etkisinden çıkarıp kendi etkisi altına almak için uzun vadeli plânlar yapmaya başladı. Burada önceliği olan ülke stratejik konumuyla Avrupa'nın göbeğinde olan Ukrayna idi. Rusya defalarca Ukrayna'nın NATO alınmasına karşı olduğunu, bunun kendileri için bir tehdit oluşturacağını, Ukrayna'nın tarafsız kalması gerektiğini açıkladı. ABD ve tüm Batı, Rusya'nın bu endişelerini dikkate almadan Ukrayna'yı NATO'ya alabilmek için özel plân ve programlar hazırladılar. Bu amaçla Ukrayna'daki faşist güçleri eğitmek ve silahlandırmak için kolları sıvadılar. Rusya bu gelişmeleri defalarca dile getirdi ama Batı bu protestolara hiç aldırmaz etmeden Ukrayna'yı

arka bahçeleri haline getirmeyi başardılar. Maydan Darbesi ve sonrasına böyle gelindi.

Rusya'ya hâlâ eski sosyalist ülke gibi davranılamaz

Reel sosyalizm yıkılışı 30 sene oldu. Bu bir kuşak için her şeyin hemen unutulabileceği uzun bir zaman dilimi değildir. Anılar hâlâ belleklerdedir. Sosyalizm yıkıldı, ama 70 yıllık sosyalizmin Rusya'da yarattığı değerler hâlâ yaşamaktadır. Halkta silemedikleri değerlerden en önemlisi savaşa karşı olmak, barışı korumak ve savunmak, uluslararası dayanışmayı yaşatmaktır. Devlet kapitalistleşip emperyalistleşirken halkın büyük bir kesimi sosyalizmi aramakta, savaş ve barış konusunda duyarlı ve tutarlı tavırlar alabilmektedir. Özellikle ABD ve AB'nin Rusya'ya

karşı saldırgan düşmanca tavırları onların bu tutumunu güçlendirmektedir. Rus halkında sosyalizmin bu kalıntılarının yaşaması dünyadaki sol, devrimci, sosyalist, komunist, Marksist güçlerde hâlâ Rusya'ya karşı bir sempati beslemektedir. Bu güçlerde Rusya'nın asla savaşı, hele nükleer bir savaşı başlatan taraf olmayacağı kanısı yaygındır. Onlar Rusya'nın artık sosyalist değil, kapitalist bir ülke olduğuna inanmakta hâlâ zorlanıyorlar. Oysa Rusya çoktan kapitalist, emperyalist bir ülke olmuş, emperyalizmin bir güç merkezi haline gelmiştir. Emperyalizmin doğası gereği onun taşıyıcısı olan tekellerin, oligarkların çıkarlarına göre hareket etmek zorundadır. Bu çıkarlar, iki emperyalist blok arasındaki rekabet bir savaşı gerektiriyorsa, bu savaşı yapmak zorundadır. Dünyadaki sol ve devrimci güçlerin artık Rusya ile oradaki sosyalizmin "kalıntıları" ile ilgili nostaljileri terk etmeleri gerekmektedir. Rus halkında hâlâ savaş karşıtlığı vardır, ama Rus burjuvazisi bunu değiştirmeye çalışacaktır. Şimdi yaşananlar bunun

başlangıcıdır.

Dünyadaki sol ve devrimci güçler, Rusya'ya sempati duyarken yaptıkları bir diğer hata da günümüzde Rusya ile ABD arasındaki rekabeti, güç çatışmasını eski Sovyetlerle ABD arasındaki çatışmalara benzetmeleri, Sovyetlerin yaptığı gibi şimdi Rusya'nın da ABD ile çatışmalarda sağduyulu hareket edeceğine, çıkacak gerilimleri indireceğine,

ilişkilerde şiddete değil diyalog ve görüşmelere, müzakerelere öncelik vereceği kanısıdır. Özellikle dünyanın dev gücü ABD karşısında gelişmekte olan yeni emperyal güç Rusya'nın henüz zayıf konumundan ileri gelen "barışçıl" tutumu, diyalog ve diplomasiye önem veren tavır sol ve devrimci güçlerde Rusya'nın sanki Sovyetlerin barışçıl tutumunu devam ettirdiğini sanmalarındır. Bu ise tam bir yanılgıdır. Rusya artık kapitalist bir devlettir, kapitalizmin kurallarına göre hareket etmektedir. Dün zayıftı, "barışçıl" dı. Bugün güçlendi ve kendisinde ABD'ye meydan okuyacak güce sahip olduğu kanısına vardı. Kendi gücünü abartarak Ukrayna'ya saldırdı ve bir emperyalist olarak ABD ile boy ölçüşmeye kalktı.

Ukrayna sorunu

ABD'nin hazırladığı bir tuzaktı

Oysa Ukrayna sorunu, Ukrayna'da yaratılan gerilim ABD tarafından kurulan bir tuzaktı. ABD özellikle son 8 yılda, Maydan Darbesi ve Kırım'ın Rusya'ya katılmasından beri Ukrayna'da faşistleri eğitip ve silah-

landırıyor, Putin'e Ukrayna'ya saldırması için provokasyonlar hazırlıyordu. Ukrayna'yı kesinkes NATO'ya alacağını ve nükleer silahlarla donatacağını, Ukrayna'nın Rusya'nın yumuşak karnı, Rusya'ya bir NATO saldırısında Ukrayna'nın bir sıçrama tahtası olacağını gizlemiyordu. ABD'nin bu plânları Putin'e Ukrayna'nın elden gitmekte olduğu izlenimini yarattı. Rusya'nın ulaşmış olduğu güce de dayanarak hareket etme kararı verdi. Tüm bunları yaparken ABD'nin kendisine tuzak kurmakta olduğunu görmedi veya görmek istemedi.

ABD Başkanı Biden "Rusya Ukrayna'ya girerse, Ukrayna NATO ülkesi olmadığı için, biz müdahale etmeyeceğiz" diyerek Putin'e Ukrayna'ya saldırması için sanki davetiye çıkardı. Putin "maalesef" ABD'nin hazırladığı

tuzığa düştü, 24 Şubat 2022'de Ukrayna'ya saldırı. Bunu yaparken 70 yıllık sosyalizmin hem kendi halkında, hem uluslararası alanda sol ve devrimci güçlerde yarattığı Rusya savaşı değil barış ülkesidir anlayışını, umudunu yıktı. Bu bir dönüm noktasıdır. Rusya halkı hâlâ savaşa karşıdır, barışseverdir, ama Rusya'da egemenliği elinde bulunduranlar emperyalist güçler, oligarklardır. Bunlar gözlerini kırpmadan hem bölgesel, hem bir dünya savaşı çıkarabilirler.

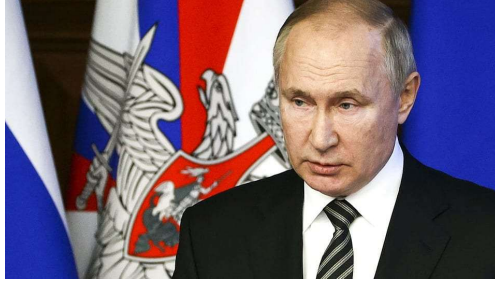
Ama yine de şu bilinmeli ki, emperyalist güçler olarak Rusya ABD karşısında hâlâ güçsüzdür. Rusya ve Çin bir blok oluştursalar bile şu an ABD ve Batı'nın ortak gücüne ulaşamazlar. ABD ve Batı, olası bir Rus-Çin bloğunun kendileri için büyük bir tehlike oluşturmakta olduğunu görmektedirler. Bunun için Batı ve ABD, Rusya ve Çin'i sürekli bölgesel savaşlarla meşgul edecekler ve güçten düşmelerini sağlamaya çalışacaklardır. Bugün Rusya'nın önüne yem gibi Ukrayna'yı attılar. Yarın Çin'in önüne Tay-

van'ı çıkaracaklar, böylece Çin'i yorup güçten düşürmeyi deneyecekler, Rus-Çin bloğunun oluşmasını engelleyeceklerdir. Diğer yandan şurasıda bir gerçektir ki, oluşacak bir Rus-Çin bloğu, onun reketbetçi emperyalist karakterinin yanı sıra, ABD'nin saldırganlığını frenleyen, bir dünya savaşını engelleyen karakteri de olacaktır. Bunun da dünya barışının korunmasında önemli bir yeri vardır. Zira Rusya ve Çin dünyada barış sağlandığı sürece güçlenebileceklerinin farkındalar. Aynı zamanda unutulmamalı ki,

ABD ve Batı karşılarına çıkacak olan güçleri "ezerken" kendileri artık bilfiil savaşıyor, bir tek askerini bile kullanmıyorlar. Bir nevi vekâlet savaşları yaratıyorlar. Bir bölgede kaos çıkarıp bırakıyorlar. O ülkeler kaos

içinde boğuşurken dünyada kendi hegemonyalarını sağlamlaştırıyorlar. Böyle böyle bir 3. Dünya Savaşı'nı yürütüyorlar.

Bugün Rusya Ukrayna arasındaki savaş aslında ABD, NATO, AB ile Rusya arasındaki savaştır. ABD, hem Ukrayna'yı hem de Ukrayna ve uluslararası alandaki faşist güçleri silahlandırıp Rusya ile savaştırmaktadır. Tüm NATO ülkeleri Ukrayna'ya sürekli silah yardımı yapıyorlar, savaşı daha da kızıştırıyorlar. Sivil halk çareyi ülkeden kaçmaktan görmektedir. Batılılar savaştan kaçıp kendi ülkelerine sığınan insanlara sanki birer büyük hümanist gibi kapılarını açıyorlar. Onların, çocuklarının bakımını üstleniyorlar, her yerde Ukrayna bayrakları dalgalandırıyorlar. Kendi kamuoylarını Rusya'ya karşı biliyorlar, halkı savaşa hazırlıyorlar. Almanya'da olduğu gibi yarattıkları 100 milyar Euro ile orduyu tepeden tırnağa yeni, modern savaş silahlarıyla donatıyorlar. Onun için emperyalistler arasındaki savaşları analiz ederken, Batı bloğunun hâlâ güçlü

olduğunu görüp, onun dünya hegemonyasını kaybetmemek için savaş çıkartan taraf olarak itham edilmesi gerektiği asla gözardı edilmemelidir. Bu savaş özünde Rusya ile Ukrayna arasında bir savaş değil, Batı emperyalistlerini çıkarttıkları bir güç savaşı, Batı'nın, ABD'nin dünyadaki hegemonyasını sürdürme savaşıdır. Putin gibilerin düşükleri tuzağa aldanmadan Batı'nın Putinleri saldırgan olarak suçlayan propagandalarına aldanmadan, ABD ve NATO'nun savaşın esas kışkırtıcısı ve sorumlusu olarak itham edilmesi gerektiği asla unutulmamalıdır.

'Operasyon veya savaş' fark etmez, öзде aynıdır

Putin Ukrayna'ya saldırırken, inatla saldırısının savaş değil operasyon olduğunu ileri sürmektedir. Operasyon kısa süreli bir tehlikeyi bertaraf etmek için yapılan askeri harekettir. Ama günümüzde emperyalistler arasındaki çıkar çelişkileri ve gerilimler, operasyonun bir savaş başlangıcına işareti demektir. Putin'in inatla operasyon demesinin altında yatan ise, iki büyük dünya savaşı yaşamış, milyonlarca kurban vermiş Rus halk kitlelerinde hâlâ varolan savaş karşıtlığından ileri gelmektedir. Operasyonun hedefinin de Ukrayna'da hortlayan faşizm tehlikesini bertaraf etmek olarak açıklamaktadır. Ukrayna'da devlet organlarını büyük ölçüde ele geçirmiş olan ve Batı tarafından desteklenen güçlü bir faşist hareket vardır. Ama bu faşist hareketi bertaraf etmenin yolu silahlı saldırı değil, onları önce uluslararası alanda deşifre, teşhir ve izole etme yöntemi olmalıdır. Hitler faşizmini yaşamış Rus halkında faşistlerin ne kadar tehlikeli olduğu ve bertaraf edilmesi gerektiği konusunda kesin bir kanı olduğu için Putin bunu savaşa gerekçe olarak da kullandı.

Tüm bunları hesap ederek Ukrayna saldırısına operasyon diyen Putin bunun bir savaş olduğunu başından beri biliyordu. Bir devleti büyük ölçüde ele geçirmiş olan ve Batı tarafından da desteklenen bir faşist güce karşı operasyon başından savaş demektir, zira operasyon bir devlete karşı yapılmakta-

dır. Kaldı ki, operasyon düzenlediği devlet ve güçler emperyalist bloğun temsilcisi konumundadır. Diğer yandan Putin Ukrayna'ya saldıracağını ilân ettiği konuşmasında ABD'nin, NATO'nun, AB'nin Rusya'ya karşı saldırı plânlarının bir parçası haline gelen eski Sovyet ve Varşova Paktı ülkelerini yeniden Rusya etrafında toparlanması gerektiğini söylemesi, ABD ve NATO plânlarına karşı savaşı öne koyduğunun da göstergesiydi. Nihayet Operasyon daha başından uzun sürecek bir savaşa dönüştü. Ama savaş her zaman yıkımdır, dramdır, insanların evini, barkını kaybetmesidir, göçtür, ölüm ve sakatlıktır, açlık ve sefalettir. Bugün Ukrayna'da yaşananlar da bunlardır. Savaşın zarar gören her zaman sivil halktır. Bunun için savaşa amasız ve fakatsız karşı çıkılmalıdır, savaşa son verilmesi için hemen harekete geçilmelidir, görüşme, diyalog, müzakere, diplomasi yolları açılması için çalışılmalıdır.

Savaşın suçlusu yalnızca Rusya değil, ABD ve NATO'dur

Putin başlattığı savaş nedeniyle itham edilirken, aynı nefeste ABD ve NATO'nun savaş kışkırtıcılığına karşı çıkılmalı, bu savaşın baş sorumlusunun ABD, NATO ve AB olduğu açık bir şekilde ifade edilmeli ve onlar da itham edilmelidir. Zira bu emperyalistler arası bir savaştır, her iki tarafta savaş suçlusudur. Eğer bu yapılmazsa, ABD ve AB ülkelerinde olduğu gibi halklar kendi devletleri, emperyalist güçler tarafından Rus düşmanlığı ve karşıtlığı ile Ukrayna'daki savaşa karşı çıkartılır, mitingler yaptırılır, Rus tehlikesine karşı silahlanmaya hız verilir, böylece halkın gerçek savaş kışkırtıcılarının ve

sorumlularının kendi ülkesinde de olduğu gerçeğinin üstü örtülür. Düşman içeride değil, dışarıda aranır. Oysa halkın, ilerici ve savaş karşıtı güçlerin yalnız Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısını değil, bu savaşta kendi ülkesinin de sorumluluğunu, neden mutlaka Ukrayna'nın NATO'ya alınması gerektiğini sorgulaması, bu savaş önlemenin yolunun Ukrayna'nın tarafsızlığının olup olmadığının tartışılması gerekir. Ama egemenler; sınıfsal konum ve çıkarları gereği buna asla müsaade etmemekte, kendi halkında “ körü-körüne” bir Rus düşmanlığı körüklemektedirler.

Almanya Komünist Partisi KPD'nin kurucusu ve Alman militarizmi tarafından Rosa Luxemburg'la birlikte öldürülen Karl Liebknecht'in I. Dünya Savaşı yıllarında söylediği “*Her halkın ana düşmanı kendi ülkesindedir. Alman halkının ana düşmanı Almanya'dadır: Alman emperyalizmi, Alman savaş partisi, Alman gizli diplomasisidir*” sözleri Marksizizm-Leninizm ile ilgili tüm ders kitaplarında okutulur. Bu gerçeği bugün görmek o zamanki gibi önemlidir. Bu görülmezse o ülkelerde kaybedecek olan işçi ve emekçilerdir, kazanan ise emperyalist güçlerdir. Ukrayna'da savaş çıktığından beri ABD'de Biden, İngiltere'de Johnson, Fransa'da Macron konumlarını güçlendirdiler. Savaş karşıtlığı ile bilinen Almanya'da ise orduyu silahlandırmak için 100 milyar Euro ayrıldı, çıt çıkmadı. Bu gelişmeler Liebknecht'in kendi ülkedeki savaş partisine karşı çıkmazsan onlar seni savaşa sürerler tespitinin ne kadar doğru olduğunu göstermektedir.

Oya Baydar'ın vicdani sübjektivizmi

Savaşın emperyalistler arası rekabet ve hegemonya savaşı olarak ele almayanlardan biri de Oya Baydar'dır. Baydar T24 sitesindeki yazısında “*Bu savaşa ve bütün savaşlara ama'sız karşı çıkmak zorundayız*” tespitini yaparak şöyle diyor: “*Saldırının başlangıcından bu yana Türkiye kamuoyu yine ikiye bölünmüş durumda: Bir yanda, 'ama NATO, ama Batı emperyalizmi, ama Avrupa, ama Ukraynalı faşistler' diyerek Rusya'nın saldırganlığını haklı görenler, Putin'i destekleyen, Rus'tan çok Rusçular. Öte yanda, 'Tamam, Batı emperyalizmi şeytan, Ukrayna'yı Batı kışkırtıyor, Batı bloku Rusya'yı kuşatmaya çalışıyor ama Rusya'nın müdahalesi kabul edilemez' diyerek işgale karşı çıkanlar.*” Baydar Putin'in Ukrayna'ya saldırısına ve savaşına “ama'sız” karşı çıkılmasını istemekte haklıdır. Her solcu, devrimci, demokrat amasız ve fakatsız bu savaşa karşı çıkmalıdır. Ama bu savaşta ABD'nin, NATO'nun, Avrupa'nın rolü ve sorumluluğu, onların Ukrayna'yı bir yem gibi Rusya'nın önüne attığı da söylenmelidir. NATO'nun Rusya'nın burnunun dibinde üç Baltık ülkesinde 10 binlerce askerle yaptığı tabiatı, Ukrayna'yı Nato'ya almak için faşistlere yaptırdığı Maydan Darbesi'ni ve sonrasında silahlandığı faşistleri Rusya'ya karşı bir tehdit oluşturduğunu, Ukrayna'nın tarafsız kalması gerektiğini söylerken Putin'in haklı olduğu belirtilmelidir. Zira bunlar Rusya'ya karşı ABD'nin birer savaş hazırlığıdır. Savaşa olduğu gibi savaş hazırlıklarına karşı çıkmak sol ve devrimci güçlerin görevidir. Ama ortaya çıkan bu sorunları savaşla çözmeye kalktığı ve Ukrayna'ya saldırdığı andan itibaren Putin tamamen haksızdır. İtham edilmesi gereken kişidir. Ama Putin haksızdır denip orada durulamaz. Devamını getirmek gerekir. Putin, Rusya kadar bu savaşta Biden'in, ABD'nin ve NATO'nunda suçlu ve sorumlu olduğu söylenmeli, bunun emperyalistler arası bir savaş olduğu vurgulanmalıdır. Bu tespitler yapılmadan ister Putin'in saldırısını

savun, istersen Putin'in savaşına karşı çık, sonunda bunlar savaşın, emperyalizmin savunucuları, diyalog, müzakere ve barışın düşmanları olurlar.

Baydar savaşa "etik tutarlılık" ve "ahlaki duruş" açısından bakmakta ve şöyle demektedir: "Kim haklı kim haksız, kimin hangi hafifletici sebebi var, kim kimi kıskırttı, hangi tarafın suç bagajı daha ağır meselesi değil bu. Devletler, ülkeler, siyasetçiler farklı davranabilirler, farklı siyasî-ekonomik amaçlarla şu veya bu safta yer alabilirler. Ama bizler birey olarak, insan olarak, barıştan ve gelecektekenden yana olduğunu iddia eden yapılar, örgütler, hareketler olarak: etik tutarlılığımız, ahlaki duruşumuz adına, vicdanımızın sesini dinleyerek, bu savaşa ama'sız karşı çıkmalıyız."

Gayet tabii ki, bu savaşa karşı çıkmalıyız, bu savaşa karşı çıkarken, etik, ahlak, vicdan önemli rol oynar. Savaşın çoluk ve çocukta, kadın ve yaşlılarda yol açtığı sefalet ve acıya hangi vicdan dayanabilir ki? Ama bu acı ve sefaletleri anlayabilmek için savaşın kimler tarafından, neden ve nasıl çıkarıldığı, meselelerin bir sınıfsal mesele, emperyalistler arasında dünyayı paylaşım meselesi olduğu söylenmelidir. Mesele tam da budur. Baydar ise "Kim haklı kim haksız, kimin hangi hafifletici sebebi var, kim kimi kıskırttı, hangi tarafın suç bagajı daha ağır meselesi değil bu" diyor ve devletlerin, siyasetçilerin şu veya bu safta yer alabileceğini belirtiyor. Bu yaklaşım ise soruna sınıfsal bakmamaktır. Burada tutulan saf emperyalist bloklaşmadır ve savaş dünyaya hükmetmek isteyen iki emperyalist güçten çıkmaktadır. İkisi de haksızdır, ikisi de kıskırtıcıdır. İkisinin de bagajı ağırdır. Yalnız savaşı başlatanı, savaşın yol açtığı felaketi görüp emperyalizmi, emperyalist bloklaşmayı görmemek, sa-

vaşa etik, ahlaki, vicdani olarak karşı çıkmak bir solcu ve devrimciden çok şirazesi kaymış Oya Baydar'dan beklenecek bir tavidir.

Ukrayna savaşında Batı tüm değerleri ayaklar altına almaktadır

Baydar savaşın bu sınıfsal emperyalist yanını göz ardı ettiğinden Batı'da emperyalist ülkelerde devletlerin bilinçli olarak yükselttikleri Rus düşmanlığını çözümlenmekte zorlanmaktadır. Şöyle diyor Baydar:

"Ukrayna ile savaşı Rus halkı istemiyor. Bütün baskılara ve engellere karşın istemediğini de hem kendi müktedirlerine hem de dünyaya göstermeye çalışıyor. Buna karşılık Batı Dünyası dediğimiz sözde uygar kesim ne yapıyor? İnsanlığın ortak kültürel-sanatsal de-

ğerlerine yasak getiriyor, muhteşem Rus kültürünün, edebiyatının ürünlerine saldırıyor. Üniversitelerde Rus edebiyatı müfredattan çıkarılırken Dostoyevski yasaklanıyor. Rus Orkestra Şefi Valeri Gergiev yıllardır yönettiği Münih Filarmoni Orkestrası'ndan kovuluyor. Çaykovski'nin eserleri repertuarlardan çıkarılırken Bolşoy balesinin gösterileri erteleniyor. Netflix Anna Karenina romanının film çekimini durduruyor. Tarkovski'nin filmleri gösterimden kaldırılıyor. Rus öğrencilerin üniversitedeki kayıtları siliniyor. Ve güler misiniz ağlar mısınız; akıl, izan dışı bir işgüzarlıkla Uluslararası Kedi Federasyonu (FıFe) Rus kedilerine yaptırım getiriyor! Rusya'da yetiştirilen hiçbir kedi Rusya dışındaki hiçbir soy kütüğüne kaydedilmeyecekmiş (Ne demekse)!"

Sınıf savaşı, emperyalist güçler arasında hegemonya kavgası işte böyle bir şeydir. Kedilerin şovu bile önemli olur. Olur, zira burada söz konusu olan iki emperyalist gücün topyekün savaşıdır. Halkın savaşa hazırlanmasıdır. Batı emperyalist ülkeleri, ABD,

İngiltere, Fransa, Almanya v.d. savaşa hazırlanmaktadır. Halkın da bu savaşa hazırlanması gerekmektedir. Onlara göre dünyada hegemonya Rusya'ya, Çin'e kaptırılmalıdır. O nedenle karşı tarafa, Rusya'ya sempati yaratacak ne varsa, yazar, çizer, edebiyatçı, müzisiyen, ressam, sanatçı ortadan kaldırılmalıdır. Bunların dünyaca meşhur olmaları onlara asla bir koruma sağlamaz. Onlar Rus'tur, düşmandır, o kadar! Halka düşmanın dışarıda olduğu tartışma götürmez şekilde kabul ettirilmelidir. Aksi takdirde halk düşmanın dışarıda değil içeride olduğunu fark ederse içeride "kıyamet" kopar, savaş iç savaşa, kendi emperyalistlerine karşı sınıf savaşına dönüşür. Batı ülkelerinde bunu önlemek için Ukrayna'daki Rusların saldırısına ve savaşına karşı büyük "barış" mitingleri düzenlenirken devlet kendisinin savaşa hazırladığını gizlemekte, böylece halkın kendisine yönelmesini engellemektedir. Mitinglerde Putin'in ne diktatörlüğü, ne yayılmacılığı, ne kan emiciliği kalırken, kendi devletlerine karşı "savaş kışkırtıcılığını, silahlanmayı bırak!" diye tek kelime söylenmemektedir. Bunu söyleyen birkaç komünist ve gerçek barış tarafıdır. Onlar Liebknecht'in "Ana düş-

man kendi ülkendedir" öğretisinden hareket etmektedirler.

Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg emperyalist savaşın iç savaşa dönüştürülmesi gerektiğini vurgularlar ve şöyle derler: "Önde duran görev emperyalist savaşı içsavaşa, işçi, köylü ve askerlerin burjuvaziye, savaşı çıkartanlara karşı savaşa dönüştürmektir." Bu görev bugün de hem ABD'de, hem Avrupa'da hem de Türkiye'de işçi sınıfının ve emekçilerin önünde duran görevdir. İşçi sınıfı Ukrayna savaşına karşı mitingleri kendi ülkesindeki savaş hazırlıklarına, silahlanmaya karşı yöneltmelidir. Aksi emperyalist güçlerin oyununa gelmektir. Oya, işçi ve emekçiler Ukrayna'daki savaşa karşı çıkarırken kendi ülkelerindeki savaş kışkırtıcılarına, silahlanmaya karşı savaşı atlamaktadır. Kendi ülkelerindeki silahlanmaya 100 milyarlarca Euro'ya tek laf etmemektedir. Bu ise savaşın değirmenine su akıtmaktır. Bir gün gelip savaşa sürülmektir. Karşı tarafı, savaş için, Rusya'yı "şeytanlaştırmak" için Dostoyevski, Çaykoski, Tarkovski de yasaklanır, değerler, özgürlükler, demokrasiler rafa kaldırılır. Emperyalizm böyle bir şeydir. Lenin'in ifadesiyle her alanda gericiliktir, saldırdır. Tarihimizdeki bu deneyler kulağı-mıza küpe olmalıdır, mücadele emperyalizme yöneltmelidir.

Bir Deli Dumrul Köprüsü daha: Çanakkale Köprüsü

Ülkenin kaynakları betona değil, üretime ve bilime yatırılmalıdır!

Mümin TOPRAK

DELİ Dumrul Altaylar'dan Balkanlar'a kadar yayılmış bir efsanedir. Kimine göre Deli Dumrul cesur, kahraman bir bey veya bir handır. Kimine göre de korkusuz, gaddar bir eşkiya veya bir yolkesendir. Her iki durumda da gaddarlığın, acımasızlığın, zebaniliğin, zorbalığın ve zulmün sembolüdür. Yaptığı gaddarlıklar, zorbalıklar halk arasında öylesine bir tepki uyandırmıştır ki, bey ve paşaların, egemenlerin yaptıkları her kötülük, zorbalık onun adıyla anılmış, bugünlere taşınmış, devletlerin, hükümlerinin haksız bir zorbalığını, halkın malına, parasına zorla el konulmasını protesto için kullanılır olmuştur. Nedir Deli Dumrul'un bu “örnek” zorbalığı?

Geçenden beş, geçmeyenden on akçe

Hikâye Ataylar'da ve Balkanlar'da biraz değişik anlatılır. Altaylar'daki anlatıma göre, eşkiya başı Deli Dumrul kurumuş bir derenin üzerine bir köprü yaptırır ve bir zebani gibi köprünün başını tutar. Halk hep kuru derenin yatağından yürüyerek karşı tarafa geçmeye alışmıştır. Ama köprüyü yapınca Deli Dumrul halkı köprüden geçmeye zorlar. Halk ise köprüden geçmek istemez. Bunun üzerine Deli Dumrul: “*Bundan böyle geçenden 5, geçmeyenden 10 akçe alınacaktır!*” der. Eşkiya bu, kim karşı gelebilir ki? Halk kuzu kuzu öder.

Balkanlar'daki versiyonunda Deli Dumrul köprüyü Tuna nehri üzerine yaptırır. Halk kayıklarla hep karşı tarafa geçmektedir. Bugünkü Boğazlar'daki feribot misali. Deli Dumrul köprüyü kurduktan sonra ilan eder: “*Geçenden 5, geçmeyenden 10 akçe alınacaktır!*”. Eşkiya ile başa çıkılmaz ki! Halk yine kuzu kuzu öder. Halk artık hükümlerinin yaptıkları bir iş karşısında onun 3-5

mislisini alarak soyulmalarına tepki olarak “*Geçenden 5, geçmeyenden 10 akçe*” demeye başlar ve bu bir özdeyiş haline gelir. Ama anlatım o ki, buna karşı bir isyan olmamış, halk boynunu eğmiştir.

Boğaz köprüleri birer Deli Dumrul köprüsü

Eşkiya başı Deli Dumrul'a atfen yapılan bu özdeyiş bugünlerde bizim halkımıza hiç de yabancı gelmiyor. Zira bugün Boğaz köprüleri birer Deli Dumrul köprüleridir. Çünkü bu köprülerden de “*Geçenden 5, geçmeyenden 10 akçe*” alınmakta, Deli Dumrul yöntemi uygulanmaktadır. Bu yöntem özellikle Erdoğan'ın “yap-işlet-devret” anlayışıyla yaptırttığı köprülerde, hava limanlarında, hastanelerde açık olarak görülmektedir. Erdoğan her köprünün, her havalimanının, her hastanenin açılışında bu inşaatların devletin hazinesinden 5 kuruş harcanmadan yapıldığını övünerek anlatır.

Oysa bu tam bir aldatmadır, hakikatin yalnız bir parçasıdır. Çünkü “yap-işlet-devret” yönteminde yapılan inşaatlar yapılırken gerçekten de devletin kasasından 5 kuruş çıkmamaktadır. Bu görünüşte böyle. Zira köprüyü, havalimanı v.s. yapan inşaat şirket-

lerine köprüyü kullanacak belli bir araba ve havalimanını kullanacak belli bir yolcu sayısı garanti edilmektedir. Eğer köprüden verilen sayıda araba ve havalimanından verilen sayıda yolcu geçmezse, garanti edilen araba ve yolcu sayısı ile geçen araba ve yolcu sayısı arasındaki farkın bedeli devlet kasasından, hazineden karşılanmaktadır. Genellikle 5'li Çete denen Saray'ın "özel" inşaat firmalarını ve payını alan Erdoğan'ı zenginleştirmek için garanti edilen sayılar "astronomik"tir. Bunlara devlet bankalarından sağlanan ucuz krediler ise işin çabasıdır.

Erdoğan'ın Körfez'e yaptırttığı Osmangazi Köprüsü ile Boğaz'a yaptırttığı 3. Köprü Deli Dumrul'u bile arattıran köprülerdir. Osmangazi Köprüsü'nü inşa eden firmalara her yıl köprüden 14 milyon 600 bin araç geçeceği garantisi verilmiştir. Şimdiye kadar köprüden geçen araç sayısı ise yılda 8 milyon civarındadır. Geçen araba taahhüd edilen araba sayısının yüzde 60'ıdır, geçmeyen ise %40'ıdır, yani garanti edilip de geçmeyen araba sayısı takriben 5 milyondur. Bu araçların bedeli devletin kasasından çıkmaktadır, yani geçmeyen sen, ben, bizler ödemekteyiz. Buraya kadarı tam bir Deli Dumrul'dur. Ama dahası var. Erdoğan'ın sözleşmede garanti ettiği geçiş ücreti ise 45 dolar artı ABD'deki enflasyon kadar artıştır. Köprüden geçen yolcuya, araca uygulanan ücret ise 15 dolardır. Geçen her araç için 30 dolar ve geçmeyen her araç için 45 dolar köprüden geçmeyen halkın cebinden, yani Hazine'den çıkmaktadır. Köprü'nün maliyeti 1,2 milyar dolardır. 18 yıl 8 ay 15 gün olan işletme süresince devletin Hazine'den ödeyeceği miktar ise 13 milyar dolardır. Eh, galiba Deli Dumrul bu kadarını düşünemezdi. Şimdi Erdoğan utanmadan kalkıyor ve devletin kasasından 5 kuruş çıkmadı diyor. Derken yüzü bile kızarmıyor. 3. Köprü ve Tünel'in sayıları da bunun bir başka benzeridir. Şimdi buna bir de Çanakkale Köprüsü eklendi.

Çanakkale Boğazı'na yeni Deli Dumrul köprüsü

Erdoğan 18 Mart 2022'de Çanakkale Bo-

ğazı'na inşa edilen köprü'nün Güney Kore Başkanı ile birlikte şatafatlı bir açılış yaptı. Basın bu köprü'nün de Osmangazi Köprüsü gibi aynı soygun modeli ile yapıldığını yazdı. Basında çıkan sayılara göre köprüden günde geçmesi garanti edilen araç sayısı 45 bin, yılda 16 milyon 500 bindir. Şu an feribotlarla Çanakkale Boğazı'nın bir yakasından diğerine geçen araç sayısı günde 7 bindir. Erdoğan köprü'nün açılışında "feribotlarla 1,5 saatte geçilen boğaz şimdi 5 dakikada geçilmektedir. Neredeeeeen nereye geldik" diye nutuk attı. Şimdi halk da ona soruyor: "45 bin araba neredeee, 7 bin araba nerede, aradaki fark ne olacak?" diye. Deli Dumrul misali geçmeyen 38 bin aracın geçiş ücreti köprüyü kullanmayan halkın cebinden çıkacaktır. Yılda 246 milyon Euro. Bunun da sözleşmede garanti edilen ayrı bir geçiş ücreti varsa, o da Osmangazi Köprüsü'nde olduğu gibi yine halkın cebinden, ödenen vergilerin toplandığı Hazine'den çıkacaktır. Erdoğan köprü'nün geçiş ücretini tespit ederken çok merhametli davrandıklarını anlatmak için geçiş ücreti "200 liracık" dedi. Sanki liracık de-yince 200 lira azalmaktadır. Oysa gıda maddelerine, akaryakıt, elektriğe, gaza arka arkaya gelen zamlar karşısında beli bükülen halk her bir lirayı 10 kere çevirerek harcamaktadır. Halk Ekmek'in, Et ve Süt Kurumu'nun önünde ekmeği, et 5 kuruş ucuza alacağız diye uzun kuyruklar oluşturmaktadır. "Liracık" derken Erdoğan'ın yaptığı en büyük utanmazlıktır.

İYİ Parti Başkanı Meral Akşener grup toplantısında yaptığı konuşmada Çanakkale Köprüsü'nü eleştirirken şöyle diyor:

"Ben, 'Neden köprü yaptınız?' demiyorum. Ben; 'Honkong'la Çin'i bağlayan köprü'nün, kilometre maliyeti, 360 milyon dolar-ken, Bay Kriz'in yaptırdığı köprü'nün, kilometre maliyeti, neden 900 milyon dolar?' diyorum..."

Ben, 'Neden yol yaptınız?' demiyorum. Ben; 'Neden bir liralık işi, beş liraya yapıyorsunuz?' diyorum.

Ez cümle ben; 'Milletimizin alın teriyle,

fedakârlıklarla doldurduğu hazineyi, neden müteahhitlerinize peşkeş çekiyorsunuz?’ diyorum.”

Akşener soygunun boyutunu gösteren güzel sorular soruyor. Cevabını da vermiş: Erdoğan çevresindeki müteahhitleri zengin etmek için kesenin ağzını açıyor. Açtığı “kese” kendi para kesesi değil, halkın para kesesi, yani devletin hazinesi. Bunlar tüyü bitmemiş yetimin parasıdır. Görülen o ki, Erdoğan'da Allah korkusu da kalmamış.

Sol güçler köprü yapımına karşıdır

Akşener konuşmasında Erdoğan'ı eleştirirken “Ben, neden köprü yaptınız, neden yol yaptınız demiyorum, neden bir liralık işi beş liraya yapıyorsunuz diyorum” diyor. Bu zihniyet yalnız Akşener'de değil tüm muhalefette vardır. Onlar neden köprü yapıldığını sor-

gulamıyor, köprü'nün neden pahalıya yapıldığını sorguluyor. Köprü'nün pahalılığı'nı sorgulaması asla yanlış bir iş değildir, yapılması gereken bir iştir, ama Türkiye gibi mali kaynakları kıt, harcayacağı her bir doları 10 kez çevirmesi gereken bir ülke için yeterli bir sorgulama değildir. Solcular tam da bu konuda Erdoğan'a karşı olan muhalefetten ayrılır. Onlar köprü ve diğer inşaatlarda yapılan yolsuzlukları sorgulamakla, halk nezdinde deşifre etmekle yetinmezler. Solcular esas olarak köprü'nün neden yapıldığını sorgular ve neden yapılmaması gerektiğini halka anlatırlar. Zira köprüye, yola, havalimanına, Saray'a verilen para betona gömülen paradır. Türkiye'nin betona para gömme diye bir lüksü yoktur.

Türkiye'nin en önemli, can alıcı sorunu kalkınmadır, tasarruf, yatırım, istihdam, üretim, yüksek teknoloji, araştırma, geliştirme

ve kullanımıdır. Türkiye'nin kaynakları kıttır, mali kaynakları dardır, en başta dolar geliri çok azdır. Üretime, teknolojiye yatırım ise dolar gerektirir. Onun için ülkeyi yönetenlerin zor koşullarda elde edilen birkaç milyar doların nereye harcanacağını çok iyi hesap etmeleri gerekir. Eğer bu para betona, yani köprüye, yola yatırılıyorsa heba ediliyor demektir. Bu halkın boğazı sıkılarak elde edilen dolarların betona değil fabrikalara üretime, üniversitelere bilim ve araştırmaya yatırılması gerekir. Ülke ancak o zaman kalkınma için ilk adımlarını atmış olur. Çin modelinin sırrı burdadır. Tüneli yapan Japonya'nın, Çanakkale Köprüsü'nü yapan Güney Kore'nin kalkınma yolu bu yoldur. Yatırımı öncelikle betona değil, üretime, bilime, teknolojiye, araştırma ve geliştirmeye yaparak bu günlere gelmişlerdir.

Yatırım üretim ve bilime yapılmalıdır

Türkiye'nin kalkınmak için yapacağı ilk iş elindeki “dolarcıkları” betona gömmek değildir, üretime, bilime yatırmaktır. Burjuva muhalefettinin gerçekten bir kalkınma planı varsa, yapacağı ilk iş solcular gibi köprü, tünel, otoyol, havalimanı yapımına karşı çıkmaktır. Karşı yakaya köprüden değil, daha bir müddet feribotla geçilmesini, dört şeritli otoyoldan değil iki şeritli karayolundan gidilmesini, elimizdeki dolarları fabrikalara, üniversitelere yatırılması gerektiğini savunmalıdır. Kanal İstanbul'a da böyle karşı çıkmak gerekir. Kanal İstanbul'a yalnız yaratacağı rant ve yolsuzluklar, çevreye ve doğaya vereceği tahribat nedeniyle değil, Türkiye'nin Kanal İstanbul'a milyar dolarlar yatıracak bir lüksü olmadığını, bu dolarların üretim ve bilime yatırılması gerektiği açıklayarak karşı çıkılmalıdır. Ayrıca her köprü, her her tünel, her kanal İstanbul'un nüfusunun 5 milyon artmasına, yeni sorunların doğmasına neden olmaktadır. İstanbul zaten kanalı kaldıramaz.

İnşaat “çalıp çırpmayı” kolaylaştırır, iktidarın çevresini kısa zamanda zengin etmesini sağlar. 5'li Çete'nin, Erdoğan'ın milyar zenginlikleri bu betona gömülen milyar

dolarların üstünde yükselmektedir. Gelecek Partisi Başkanı Davutoğlu başbakanken yolsuzlukları araştırmak ve önlemek için hazırladığı kanun teklifini Erdoğan “*Bu kanunu çıkartırsan ülkede partiye ve belediyelere başkan adayı bulamazsın*” diyerek elinin tersiyle reddetmiştir. Ne demeli? İnşaat ve yolsuzluk AKP'nin, Erdoğan'ın ruhuna işlemiştir. Bu beton zihniyeti yıkılmadan, üretim ve bilime çıkmadan Türkiye kalkınmaz, ama Türkiye'de daha çok Deli Dumrullar yetiştir.

İktidar Deli Dumrul anlayışını her alanda yerleştirmektedir

Deli Dumrul anlayışının en tipik bir başka örneği de Kütahya, Uşak, Afyon illerine hizmet vermek için yapılan Kütahya'daki Zafer Havalimanı'dır. 2021 için garanti edilen yolcu sayısı 1 milyon 317 bin 733'dür. Bu sayı hemen hemen bu üç ilin toplam 1 milyon 600 bin olan nüfusuna eşdeğerdir. 2021 yılında havalimanını kullanan yolcu sayısı ise 22 bin 936, yani garanti edilen yolcu sayısının yüzde 1,8'dir. Yanılma payı, kullanmayan yolcu sayısı yüzde 98,2'dir. Geçmeyen her yolcu için iç hatlarda 2 Euro, dış hatlarda 10 Euro garanti edilmektedir, bu hazine, devletin kasasından havalimanını işleten şirkete ödenmektedir.

Havalimanının yapıldığı 2012 yılından 2022 yılına kadar havalimanını kullanmayan yolcular için şirkete yapılan toplam garanti ödemesi 51 milyon 93 bin 308 Eurodur. Havalimanının tüm inşaat masrafı, maliyeti ise 50 milyon Eurodur. Yani şirket masrafını çıkarmış ve kâra geçmiştir. Şirket 2044 senesine kadar havalimanını işletecektir. Eğer yolcu sayısı böyle devam ederse 2044 senesine kadar şirkete daha 208 milyon Euro Hazine'den garanti ödemesi yapılacaktır. Hani devletin kasasından 5 kuruş çıkmayacaktı. Ne denir? Yeni bir Deli Dumrul olayı! Geçenden 5 akçe, geçmeyenden milyon akçe! Ama Euro ve Dolar olarak! Deli Dumrul yaşasaydı bu “eşkiyalıktan” galiba çok memnun olurdu.

Deli Dumrul zihniyetini AKP iktidarı yö-

netiminin her alanına yerleştirmektedir. Bunun bir örneği de Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü Osman Uzun'un tutumudur. Bir devlet kurumu olan Et ve Süt Kurumu'nun işlevi kâr etmeden maliyetine vatandaşa daha ucuza et temin etmesidir. Geliri dar olan vatandaşlar genellikle bu kurumdan alışveriş yaparlar, sık sık kurumun önünde kuyruklar oluşur. Ama bu kuyrukla son zamanlarda uzadıkça uzadı, zira artan hayat pahalılığı ve enflasyondan beli bükülen ve kasaptan et alamayan vatandaş sayısı da arttı. Bu vatandaşlar çareyi Et ve Süt Kurumu'ndan alışveriş etmekte buldu. Kuyruklar bu nedenle uzadı. Genel Müdür Osman Bey cin gibidir, bir başka Deli Dumrul'dur. Kuyrukları yok etmenin çaresini bulur. Kuyrukları yok etmenin yolu et satış fiyatlarını attırmaktır. Osman Bey et fiyatlarına yüzde 48 zam yapar. 1 kg kıymanın fiyatı 56 liradan 83 liraya, 1 kg kuşbaşının fiyatı 62,50 liradan 92 liraya yükseltir. Kurumun fiyatlarını hemen hemen kasap fiyatlarına yaklaştırdı. Osman Bey'in fiyat artışlarıyla ilgili açıklaması ise çok net: “*Çok uzun kuyruklar oluşuyordu. Bu nedenle biz fiyatları artırdık.*” Balık baştan kokar. Hükümet deli Dumrulluk yaparsa genel müdürde onu başka türlü uygular. Önemli olan vatandaş soyumaktır, ezmektir, süründürmektir. Vatandaşa böyle davranan bir hükümetin, Erdoğan'ın ve yattığı Deli Dumrulların artık gitmesi gerekmektedir.

Demirci Kava'nın Nevroz'da zorba Dehak'a isyanı

Deli Dumrul efsanesinde halkın Deli Dumrul'a karşı anlatılan bir direniş yoktur. Halk kuzu kuzu eşkiyaya uymuştur. Geçtiği zaman 5, geçmediği zaman da 10 akçe ödemıştır. Oysa yine Ortasya'dan Balkanlar'a kadar uzanan coğrafyada isyan ve direniş dayanan bir başka efsane daha vardır. Nevroz efsanesi. Efsaneye göre bugünkü Kürdistan ve İran'da hüküm süren Asur Kırallı Dehak omuzlarında çıkan iki yılan çıbanı beslemek için çocukların beynine ihtiyacı vardır. Askerler sırayla her aileden her gün bir çocuğu öldürüp beynini kıralla götürür. Halk son

çocuklarını yaşayabilmesi için dağa çıkarır. Çocuklar dağ köyünde demircilik yapan Kawa'nın etrafında toplanır. Kawa da onları silahlandırır ve Kawa'nın öncülüğünde Kırıl Dehak'a isyan ederler, Kırıl devirip, Kürdistan Ninova'da bulunan sarayını ateşe verirler. Özgürlüğe kavuşan tüm halk ateşin etrafında dönmeye, eğlenmeye başlar. Tarih MÖ 21 Mart 612'dir, bir Nevroz günüdür, baharın, yeni bir yılın, özgürlüğün başladığı gündür. O günden beri Kürtler Nevroz'u tiranlara, diktatörlere karşı direnme, onların baskı ve zorbalığına, zulmüne karşı örgüleşme günü olarak kutlarlar.

Bu yıl da Kürtler HDP öncülüğünde Nevroz'u bu anlayışla yığinsal ve coşkulu bir şekilde kutladılar. 2013 yılında Öcalan'ın mesajının okunduğu Diyarbakır Nevroz ruhunu tekrar yaşadılar ve yaşattılar. İstanbul'dan Diyarbakır'a kadar yapılan dev mitinglerde Kürtler ve Türkler ve diğer Türkiye halkları, işçi ve emekçiler, esnaf ve köylüler, aydın ve sanatçılar, kadınlar ve gençler hep birlikte Nevroz'u kutladılar ve bu yılın bir zafer yılı olması gerektiğini vurguladılar. Önümüzdeki bir yılın Türkiye'nin, gerici, fa-

şizan bir diktatörlük kurmaya çalışan Erdoğan'dan kurtuluş yılı olması için mücadele yılı olarak ilan ettiler.

2023 yılı Türkiye'de seçim yılı. Erdoğan'ı sandıkta gönderme yılıdır. Bunun için tüm

Erdoğan karşıtı güçlerin birleşmesi gerekmektedir. Kuzu kuzu Deli Dumrul'a baş eğildiği gibi artık Erdoğan'a da baş eğilmemelidir. Onun geçilmeyen köprülerine, gidilmeyen otoyollarına milyar dolarlar ödemek zorunda değiliz. Ülkenin kıt mali kaynaklarını hâlâ betona gömmesine izin veremeyelim. Kaynaklar üretim ve bilime yatırılmalıdır. Bunun için Erdoğan'ın gönderilmesi şarttır. Nevroz ruhuyla Türkler ve Kürtler ve diğer Türkiye halkları Erdoğan'a karşı birleşmelidir. Şimdi sol ve demokratik güçler, devrimciler işçi ve emekçiler, esnaf ve köylüler, aydın ve sanatçılar, kadın ve gençler arasında şimdiden çalışmaya başlanmalı ve Erdoğan'ın gitmesi gerektiği halka anlatılmalı ve halk örgütlenmelidir. Deli Dumrullar Demirci Kawa'nın gösterdiği gibi, direnmeden, örgütlenmeden, mücadele edilmeden devrilmezler. Erdoğan'ı devirmek Kawa anlayışıyla mümkündür.

1. Sayfadan Devam

EMPERYALİZM yine sorunlarını ancak savaşla çözebileceği, barbarlığın onun mayasında olduğu gerçeği bir kez daha ortaya çıktı. İnsanlık 20. Yüzyılın ikinci yarısından sonra gördüğü kısa 40 yıllık reel sosyalizm döneminde bü-

yük bir savaş olmadan barış içinde bir Avrupa ve dünyada yaşayabildi. Sosyalizmin mayasını barışın oluşturduğunu gördü. “Savaşsız bir dünya” diyenin “Sosyalizm” demesi gerektiği yeniden gözler önüne serildi.

İki dünya savaşının sorumlusu: Emperyalizm

20. Yüzyıla girildiğinden beri insanlığın yaşadığı dünyadaki savaşların esas olarak bir tek nedeni vardır. O da emperyalizmdir. İlk büyük savaş 1. Dünya Savaşı'dır. Tarih kitaplarına göre nedeni, 1914'de Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Veliahdı Franz Ferdinand'ın Sarajova'da bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürülmesidir. Ama gerçek neden ise gelişen, İngiltere ve Fransa ile boy ölçüşebilecek düzeye gelen Almanya'nın İn-

giltire, Fransa gibi emperyalist ülkeler arasında bölüşülmüş olan dünyadan, pay istemesi, dünyanın yeniden bölüşülmesini dayatmasıdır.

İkinci büyük savaş, 2. Dünya Savaşı'dır. Yine tarih kitaplarına göre nedeni Nazi rejimiyle yeniden güçlenen Hitler Almanya'sının yayılma amacıyla 1 Eylül 1939'da Polonya'ya saldırmasıdır. Gerçek neden ise, başta İngiltere olmak üzere emperyalist ülkeler en büyük sistem ve sınıfsal rakibi olan Sovyetler Birliği'ni ortadan kaldırmak için faşizmle güçlenen Almanya'yı Sovyetler'in üstüne sürmektir. Hitler'in hedefi ise yalnız Sovyetleri ortadan kaldırmak değil tüm dünyaya hükmetmek ve 1000 yıllık Kutsal German (Alman) İmparatorluğunu yeniden kurmaktır. Alman faşizminin tüm dünyayı tehdit etmesi karşısında birbirine zıt iki dünya, sosyalist Sovyetler Birliği ile emperyalist ABD ve İngiltere Hitler faşizmine karşı birleştiler ve Hitler faşizmini sonlandırdılar.

Alman faşizminin yenilmesi demek dünyanın faşist barbarlıktan kurtulması demektir. Bu mücadelede en büyük yükü Sovyetler Birliği çekti. Dünya Sovyetler Birliği sayesinde ilk faşist barbarlıktan kurtuldu. Ama tüm barbarlığın kökü olan kapitalizmi sonlandıramadı. İki boyutlu dünya kaldı. Sosyalizm ve kapitalizmden oluşan iki sistemli dünya devam etti. Bu iki sistem arasındaki savaş, Soğuk Savaş olarak sürdü. Bu savaş 1989 yılında Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla emperyalizm kazandı, sosyalizm kaybetti, dünya yeniden tek boyutlu kapitalist-emperyalist dünyaya dönüştü. Bu ne demekti?

Ya barbarlık ya sosyalizm

İki boyutlu, iki sistemli dünyadaki savaş sistemler arası savaştı, kapitalizmle sosyalizm arasındaki savaştı. Bu savaş soğuk savaştı. Sosyalizm sayesinde sıcak bir savaş hep önlendi. Ama bu savaş barbar güçlerle barış güçleri arasında tüm keskinliği ile sürüyordu. Eğer bu savaşı sosyalizm kazanırsa insanlık ebediyen barbarlıktan kurtulacak, barışçıl özgür yaşamın yolunu açacaktı. Olmadı, savaş kapitalizm, emperyalizm ka-

zandı, barbarlık üstün geldi. İnsanlığın geleceği yeniden belirsizleşti. Zira bundan böyle tek boyutlu kapitalist dünyada savaş "medenî", "kültürlü" görünen, "rasyonel" düşünen "özgürlük", "demokrasi" diyen kapitalist ülkeler arasında yaşanacak, bunlar kendi çıkarları, kârları uğruna kendi değerlerini, en başta özgürlük ve demokrasiyi boğacak, medeniyeti unutup barbarlaşacaklardır. Dünya işçi ve emekçileri birleşip iktidarı alıp yeniden sosyalizmi kuruncaya kadar bu barbarlık sürüp gidecek, yaşanacaktır.

Reel Sosyalizm'in çökmesinden sonra önce Avrupa'da Yugoslavya'da, sonra Irak'ta, Afganistan'da, Suriye'de, Libya'da yaşanan ve en son Ukrayna'da ABD emperyalizminin sebep olduğu savaşlarda yaşanmakta olan barbarlıklar gelecek olan daha büyük bir savaşın, 3. Dünya Savaşı'nın ve barbarlığın yalnız habercileri, öncüleridir. Barbarlığın biri gelip diğeri gidecektir. Amerikan barbarlığı gidecek Rus barbarlığı gidecektir, Rus barbarlığı gidecek Avrupa barbarlığı gidecektir, Avrupa barbarlığı gidecek, belki de Çin barbarlığı gidecektir. Taa ki, işçi ve emekçiler iktidarı alıp Sosyalizm'i kuruncaya kadar bu barbarlıklar sürecektir. Bundan 100 yıl önce Rosa Luxemburg'un "*ya barbarlık, ya sosyalizm*" deyişi kapitalist-emperyalist dünyadaki bu gelişmenin bir ifadesiydi. Bunlar kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının bir sonucuydu.

Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası savaşların nedenidir

Kapitalizmin serbest rekabetten tekeli kapitalizme ve finans kapitalizme yükselmesiyle oluşan emperyalizm çağında kapitalizm eşitsiz olarak gelişir. Lenin bunu kapitalizmin bir yasallığı olarak tespit eder. Lenin'e göre kapitalist ekonomiler ve devletler asla eşit, dengeli olarak gelişmezler. Genellikle bir veya birkaç kapitalist ülke zamanla hızla gelişip dünyayı kendi aralarında bölüşmüş olan emperyalist ülkeleri geçebilir. Bu ise dünyada varolan varlıkların sahiplenilmesiyle çelişki yaratır ve dünyanın yeni oluşan güç dengesine göre paylaşılmasını

dayatır. Bu da emperyalistler arasında yeni bir savaş demektir. Her iki dünya savaşının nedeni gelişen ve diğer emperyalist ülkeleri geçen Almanya'nın dünyanın yeniden paylaşımını istemesidir.

Reel Sosyalizm'in yıkılmasıyla ortaya çıkan zenginliği ve varlığı ABD'den ve NATO'dan ve AB'den oluşan emperyalist ülkeler topluluğu tepe tepe bölüştüler. Bunu yaparken tüm halkların, ülkelerin, devletlerin demokrasi özgürlük ve barış içinde birlikte yaşayacakları yalanını yaydılar. NATO'nun bu yaşamın ortak güç ve örgütü olduğunu ileri sürdüler. Buna inanan Doğu Avrupa ülkeleri NATO'ya alındı. Bir dönemde Rusya bile NATO üyesi olma hayaline kapıldı. Ama Rusya'nın NATO içinde ABD ve AB egemenliğini kabul etmeyecek kadar büyük bir güç olduğu ortaya çıkınca, Rusya ABD tarafından rakip olarak görülmeye başlandı. Rusya ise 2000'li yılların başında Putin'le birlikte kendini toparladı ve dünyada yeni bir kapitalist emperyalist güç odağı olarak dünya politikasında yerini almaya başladı. Avrupa, daha doğrusu Almanya ile ekonomik ilişkilerini geliştirerek Avrupa'nın Amerika ile arasına mesafe koymasını sağladı. Uzak Doğu'da da Çin bir başka güçlenen kapitalist-emperyalist güç odağı olarak ortaya çıktı. Ali Baba gibi bazı Çin ve Gazprom gibi bazı Rus tekelleri ABD tekelleriyle yarışır hale geldiler. Afrika'da, Latin Amerika'da ve Avrupa'da Rus ve Çin tekelleri ABD tekellerini zorlamaya başladılar. Reel Sosyalizm'in çökmesinden sonra dünyada kendi egemenliğini kuran ABD emperyalizmini huzursuz etmeye başladı.

ABD emperyalizmi hâlâ güçlü, karşısında rakip istemiyor

Lenin bir kapitalist ülkenin emperyalizme yükseldiğini gösteren en karakteristik özelliğinin tekellerin ve finans kapitalizmin olduğunu söyler. Bu anlamda devlet kapitalizmi özelliklerini taşımalarına rağmen Rusya ve Çin tek el ve finans kuruluşlarıyla emperyalistleşen birer ülkedirler. Ama bunlar henüz daha ABD'ye meydan okuyacak,

onun dünya liderliğini reddedecek, ondan dünyanın kendi aralarında yeniden paylaşılmasını isteyecek güçleri yoktur. ABD hâlâ dünyaya egemen en büyük güçtür. Buna rağmen ABD bu iki ülkeyi ileride kendi egemenliğine başkaldıracak en büyük rakip olarak görmektedir. Mutlak bu iki ülkenin daha çok büyümeden hadlerinin bildirilmesi, güçten düşürülmesi ve ABD hükümrانlığını kabul edecek duruma getirilmesi gerekmektedir. ABD uzun zamandan beri bunun için plânlar yapmaktadır. Lenin'in belirttiği gibi emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki sorunların çözümünde en iyi, sonuç alıcı yol savaştır. ABD yıllardan beri Çin'e ve Rusya'ya karşı bir savaş hazırlığı içindedir. Ama o bu savaşları ABD askerleri bilfiil katılmadan havadan destek verdiği vekâlet savaşları olarak yürütüyor ve kendi geleneksel müttefiklerini yeniden hizaya getirmeye, tüm dünyanın Çin ve Rusya ile olan ekonomik, politik, kültürel ilişkilerini kontrol altına almaya çalışıyor.

ABD için Rusya ve Çin'i sınırlandırmanın ilk adımı, ne yapıp edip ilk önce Avrupa'nın Çin ve Rusya ile olan ekonomik bağlarını kopartmak ve Avrupa'yı tamamen kendi yanına çekmek, egemenliği altına almak, hatta onları Rusya'ya karşı silahlandırmaktır. ABD'ye göre özellikle Almanya'nın Rus gaz ve petrol alımını durdurması ve Rusya'dan bağımsızlaşması, Rusya'ya karşı silahlanması gerekiyordu. ABD politik, diplomatik baskılarla bunları gerçekleştiremedi. Almanya silahlanmaya fazla para ayıramayacağını ve Rus gaz ve petrolünden vazgeçmeyeceğini sürekli vurguladı. Bu durum karşısında ABD ne yapmalıydı?

ABD emperyalizmi için sorunların tek çözümü savaştır

ABD için Almanya'yı yola getirmenin yöntemi de savaştı. Rusya'yı bir savaşa çekmek ve Almanya ile Rusya'yı karşı karşıya getirmektir. Bu savaş da Ukrayna üzerinden olmalıydı. Zira Ukrayna'nın önemini ABD daha 1990'lı yıllarda saptamıştır. O dönem ABD Başkanı danışmanı olan Brezinski

yazdığı “Dünyanın tek gücü ABD” adlı kitabında “*Ukrayna’sız bir Rusya emperyal bir Asya devleti kalır, ama Ukrayna’yı kontrol eden bir Rusya -dev bir emperyal devlet olur*” vurgulaması yapmakta, bir “Alman-Rus uzlaşmasının” mutlak engellenmesini, aksi takdirde bunun “Amerika’yı Avrupa kıtasından dışlanmasına” yol açacağını belirtmektedir. Bundan sonra Amerika Ukrayna’ya ayrı bir önem verdi. Aralarında Biden’in oğlunun da bulunduğu birçok Amerikalı Ukrayna’ya yatırımlar yaptılar. Ama özellikle 2004 senesinden sonra Ukrayna ABD’nin özel ilgi merkezi oldu. Rusya’ya karşı olabilecek bir savaş için onu adım adım hazırlamaya başladı. Önce “Turunç Devrimi” ve sonra da “Maydan Darbesi” ile kendi taraftarı gerici ve faşist güçleri zorla iktidara getirdi. Ukrayna içinde Polonya sınırına yakın bölgelerde askeri eğitim üsleri, biyolojik ve kimyasal silahlar için araştırma laboratuvarları kurdu. Bu askeri üslerde Ukraynalı faşistleri eğitti, onlardan askeri taburlar oluşturdu. Bu taburları 2014 Maydan faşist darbesinden sonra Donbas bölgesinde bağımsızlığını ilan eden Lugansk ve Donetsk Halk Cumhuriyetlerinin üzerine sürdü, halka karşı soykırımlar işletti. Tüm bunlarla ileride çıkacak bir savaşın alt tabanını hazırladı. Bu savaş öyle bir savaş olmalıydı ki, bu hem Ukrayna’yı Rusya’dan tam olarak koparıp NATO’ya almasını sağlamalı, hem de Rusya’nın belini tekrar doğrultamayacak şekilde askeri ve ekonomik gücü kırılmalı ve Avrupa ABD etrafında kenetlenmeliydi. İşte Ukrayna’daki savaşı, barbarlığı ABD Avrupa ve dünyada kendi hegemonyasını sürdürmek için hazırlamış ve çıkartmıştır. ABD Rusya’ya Ukrayna’ya saldırmaktan başka bir seçenek bırakmamıştır. Aksi takdirde Ukrayna’yı NATO’ya alacak, doğuda Rusya’nın dibine gelip yerleşecekti, Ukrayna’yı da yutmuş olacaktı. Bu Rusya’nın güvenliği için büyük bir tehditti, Rusya’ya karşı bir provokasyondur.

Rusya ABD’nin

savaşı provokasyonuna geldi

Bu kapitalist dünyada Rusya’da bir

emperyal güçtür. Onun da emperyal emelleri vardır. Fakat o Çin’le beraber olsa bile ABD’nin emperyal gücüyle boy ölçüşecek güfte değildir. Şimdiye kadar Çin’le beraber yaptıkları dünyadaki savaş karşıtı güçlerle birlikte ABD emperyalizminin saldırganlığını frenlemek, onun bir dünya savaşı çıkartmasını önlemektir. Bunu da başarıyla yapıyorlar, emperyal bir güç olmakla birlikte ABD emperyalizmi karşısında zayıf güçsüz konumları ve sürekli ABD tehdidi altında bulunmaları nedeniyle ABD emperyalizmine karşı gelmek zorunda kalıyorlardı. Rusya ve Çin’in bu Amerikan karşıtlığı dünyada ABD saldırganlığına, onun emperyalist hegemonyasına karşı çıkan savaş aleyhtarı barışsever güçlerde zımnen de olsa bir sempati, bir taraftarlık oluşturmuyordu. Zira ABD gelişmekte olan ve kendine rakip gördüğü bu iki gücü daha çok büyümeden ezmeye çalışırken bir yandan barışsever güçleri tehdit ediyor, onları güçsüz düşürmeye çalışıyor, diğer yandan da yeni savaşlara zemin ve neden hazırlıyordu. Ukrayna’da bir savaş tam da bunun için zorlanıyordu.

Rusya, Putin, ABD’nin bu provokasyonuna geldi, bir ihtimal bunun bir tuzak olduğunu hesap edemedi. 24 Şubat 2022’de Ukrayna’ya saldırıya geçti. Büyük bir hata işledi. Tüm dünya kamuoyunu, özellikle barışsever güçleri karşısına aldı. Bunlar savaşı başlattığı için Rusya’yı itham ettiler, suçladılar, ama esas savaşı başlatanın, esas savaş suçlusu olanın ABD emperyalizmi olduğunu da vurguladılar, ABD’nin tüm dünyada, özellikle Avrupa’da başlattığı silahlanmaya, savaşın ve silahlanmanın yükünün işçi ve emekçi yığınların sırtına bindirilmesine karşı çıkmaya başladılar. ABD için birkaç bin Ukraynalı ölmüş, milyonlarca Ukraynalı ülkesini terk etmiş, Ukrayna şehirleri harabeye dönmüş, önemli değildir. Önemli olan ABD’nin dünyada hegemonyasının garanti altına alınması, Avrupa’nın silahlanması, Rusya’dan kopması ve ABD’nin yanında yer alması, NATO’nun güçlenmesidir.

ABD çıkarı savaşın devamını, işçi ve emekçilerin çıkarı sonlandırılmasını gerektiriyor

ABD için Ukrayna'da savaş daha aylarca, yıllarca devam etmelidir. Bunu ABD Başkanı Biden Brüksel'deki son NATO toplantısından sonra gittiği Polonya'da açıkça ifade etti, savaş kıskırtıcılığı yaptı. ABD emperyalizminin dünyayı felakete, insanlığı barbarlığa sürükleyeceği tüm çıplaklığı ile ortaya çıkmıştır. Ama insanlık barbarlıktan kurtulmak için emperyalizmden kurtulmak, sosyalizmi yeniden kurmak gerektiği bilinci-ne henüz gelmiş değildir. Yine de dünya kamuoyunda bu savaşın bir an evvel sonlandırılması, Rusya ve Ukrayna'nın ateşkes ilan edip müzakerelere başlamaları talepleri yükselmektedir. Kamuoyu baskısı karşısında bu yönde adımlar da atılmaya başlanmıştır.

Savaşın sonuçları çok ağır oldu. ABD emperyalizminin dayattığı yaptırımlar sonunda dünya ticareti, mal dolaşımı, tedarik zincirleri altüst oldu. Rusya ile ticaret yasaklandı. Dünya'nın özellikle de Avrupa'nın Rus gazına, petrolüne, kömürüne, buğdayına, ayçiçeğine ve daha nice ürünlere olan ihtiyacı ise çok büyük. Bu bir yandan enerji ve ısıtmanın, ekmeğin ve yağın pahalalanmasını getirmekte, diğer yandan üretim ve istihdamı dolaysız olarak etkilemektedir. Avrupa'da enflasyon %7'lere vardı. Türkiye'de ise dörtlüğe şaha kalkmış %120'lere varmaktadır. Savaşın durmasında, normal yaşama dönülmesinde en çok çıkarı olan işçi ve emekçilerdir, halklardır. Onların sesi ne kadar gür çıkarsa devletler müzakereler için harekete geçer ve savaş da o kadar erken sona erer.

Türkiye ve Erdoğan arabulucu!

Rusya ile Ukrayna arasındaki savaştan dolaysız olarak etkilenen ülkelerden biri de Türkiye'dir, Erdoğan'dır. Geçtiğimiz yıllarda Erdoğan hem Rusya hem Ukrayna ile ticari ilişkileri geliştirdi. Hem Rusya Başkanı Putin, hem Ukrayna Başkanı Zelensky'le iyi "dostluk" ilişkileri kurdu. Şüphesiz burada her üçünün de otoriter, baskıcı birer başkan olmaları önemli rol oynamıştır. Ama savaş

çıkınca hem Rusya, hem Ukrayna ile ilişkile-ri sürdürmek kolay değildi. Hem Rusya, hem Ukrayna "dostu"nun kendi yanında olmasını istedi. Ama Erdoğan her iki devlet başkanıyla da "dostça" ilişkileri sürdürmeye devam etti. Bunu büyük bir başarı olarak halka sunmaya çalıştı. Oysa bu ilişkileri her iki tarafla sürdürmesine onay veren ABD idi. Bir NATO üyesi ülkenin Rusya ile iyi ilişkiler içinde olması savaşın dolaysız tarafı olan ABD ve Rusya'nın çıkarıdır. Rusya ile Ukrayna'nın müzakerelerini Beyaz Rusya'da yapmaları ABD'nin işine gelmedi. Bu görüşmelerin müttefikleri olan Türkiye'de olması onun için daha uygun, müdahil olma konumu daha kolaydır. Putin için de görüşmelerin Türkiye'de olması daha isabetlidir. Batı görüşmelerin Beyaz Rusya'da değil Polonya'da olmasını istiyordu. Bunu da Putin istemiyordu. Putin için müzakerelerin ekonomik olarak her bakımdan kendine iyice bağımlı olan Türkiye'de olması daha uygundu.

Rusya ile Ukrayna'nın müzakereleri Türkiye'de yürütmesi Erdoğan'ın hem yurt içinde hem yurt dışında imajını parlatmaktadır. Türkiye'de oy oranını birkaç puan yükseltmektedir, belki de yeniden seçilmesini, bitmekte olan siyasi ömrünü uzatılmasını sağlayacaktır. Bunlar asla müzakerelerin Türkiye'de yapılmasına karşı çıkılmasını gerektirmez. Allah belasını versin, Erdoğan'ın siyasi ömrünü uzatacak diye kızılmaz. Tam tersine müzakerelerin Türkiye'de yapılması demokrasi mücadelesi için bir fırsata çevrilmelidir. Böyle bir fırsat doğmuştur, bu fırsat çok iyi değerlendirilmelidir. Nedir bu fırsat?

Kürtlerle, Öcalan'la müzakerelere hemen başlanmalıdır

Ukrayna'da bir savaş gidiyor, Türkiye'de Ortadoğu'da da bir savaş gidiyor. Her ikisinin de benzeyen ve ayrılan yanları var. Türkiye'de ve Ortadoğu'da savaş Kürtlere karşı yürütülüyor ve bu savaşı yürüten de Erdoğan'dır. Şimdi Rusya ile Ukrayna arasında arabuluculuk yapan, onları bir müzakere masası etrafında toplayan ve onların savaşı

bitirmek için müzakere etmelerini sağlayan Erdoğan'dır. Ama aynı Erdoğan Kürtlerle kurduğu müzakere masasını devirdi, müzakereleri sonlandırdı, Kürdistan'ın üç parçasında kan dökmeye devam etti ve hâlâ bu kanı dökmektedir. Erdoğan'ın yaptığı tam bir iki yüzlülüktür. Aynı anda Ukrayna'da güvercin, Kürdistan'da şahin olunmaz. Olursan ikiyüzlüsündür. Bununla kendi barbarlığını örtemezsin.

Şimdi başta Türklere olmak üzere Türkiye halklarına Erdoğan'ın bu ikiyüzlülüğünü anlatmanın tam zamanıdır. Ukrayna müzakere masasını kuran, Kürt müzakere masasını devirendir denmelidir. Eğer yığınlara Ukrayna müzakere masası gibi hemen bir Kürt müzakere masasının kurulması anlatılır ve Türk işçi ve emekçi yığınları kazanılırsa ve mücadeleye seferber edilirse konuşulacak olan Erdoğan'ın parlayan imajı, artacak birkaç puanı değil, Erdoğan'ın sonunun gelmekte olduğu olacaktır. Kürt ve Türk ve diğer Türkiye halklarının ortak birliği sağlanmadan Erdoğan'ı göndermek, Türkiye'yi demokratikleştirmek, tüm halkların barış ve özgürlük içinde

eşit birlikte yaşayacakları demokratik cumhuriyet gerçekleşmez. *"Geliyor gelmekte olan, gidiyor gitmekte olan"* demekle Erdoğan gitmez ama *"atı alan Üsküdar'ı geçer."*

Türkiye kendi çapında orta büyüklükte emperyalist bir ülkedir. Erdoğan ile birlikte yeniden saldırgan, yayılmacı emelleri artmış, barbarlaşmıştır. Hem kendi, hem beslediği İŞİD Kürtlere karşı açık bir soykırım, barbarlık işlemektedir. Ukrayna'daki savaşa ve barbarlığa hayır dendiği gibi Türkiye ve Kürdistan'daki Erdoğan'ın savaşına ve barbarlığına da hayır demek gerekmektedir. Demeyen bir Türk milliyetçisi, şovenidir. İşçi ve emekçilerin, Türkiye

halklarının mücadelesiyle Erdoğan yenildiği takdirde Türkiye ve Ortadoğu'da barbarlık sona erecek, ileri demokrasi ve sosyalizm yolu açılacaktır. Bunlar bizlerin elindedir, halklarımızın ortak mücadelesiyle başarılabacaktır. Bunun için alacağımız devrimci mücadele ruhu tarihimizde mevcuttur.

Suphilerin, Nazımların, Bilenlerin, Denizlerin, Çayanların, Kaypakkayaların devrimci ruhu

Erdoğan'ı, yenmek, onun gerici islamist, faşist tek adam rejimini sonlandırmak, onu yolcu etmek için Türk milliyetçiliğini yıkmak, Türkiye halklarının ortak mücadelesini örnek gerekmektedir.

Tarihimizde Suphiler ve komünistler "Hür milletlerin hür ittihatı" ilkesiyle federal şuralar cumhuriyeti için savaştılar. 68 Hareketi'nin antiemperyalist gençlik liderleri Denizler, Çayanlar, Kaypakkayalar Kürt ve

Türk halklarının ortak mücadelesiyle tam bağımsız demokratik Türkiye ve Kürdistan'a kavuşulacağını savundular. Bunun için mücadele ettiler, yığınları ayağa kaldırdılar.

Bu yıl 30 Mart Çayanların Kızılde-

re'de katledilişlerinin, 6 Mayıs Denizlerin (Deniz, Yusuf, Hüseyin) idam edilişlerinin 50. yılı ve gelecek yıl 18 Mayıs Kaypakkaya'nın katledilişinin 50. yılıdır.

Onları saygıyla anıyoruz. Onların anısı, miras bıraktıkları devrimci ruh ve anlayışları işçi sınıfı ve halklarımızın mücadelesinde yaşayacak ve yaşatılacaktır. Komünistlerin ve antiemperyalist gençlerin gösterdikleri bu mücadele yolu Erdoğan'ı devirecek, Kürdistan'da ve Ortadoğu'da savaşa ve barbarlığa son verecek, ülkemize ileri demokrasi ve sosyalizmi getirecek olan yoldur. Bu da Türkiye halklarının dünya barışına katkısı olacaktır.

